

Konkurrencerådets afgørelse af 28. juni 2023

Faste priser på Autobut- lers platform

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Journal nr. 22/03002 / MGM / JAFE / AHM

Afgørelsen er udarbejdet af
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Indholdsfortegnelse

1.	RESUME.....	7
2.	PÅBUD	9
3.	SAGSFREMSTILLING	10
3.1	Indledning.....	10
3.2	De involverede virksomheder	10
3.2.1	Autobutler	10
3.2.2	Værksteder på autobutler.dk	11
3.3	Markedsbeskrivelse	12
3.3.1	Reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer	12
3.3.2	Onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler.....	12
3.3.2.1	Forretningsmodeller for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via en udbudsportal.....	14
3.4	Den omhandlede adfærd	14
3.4.1	Autobutlers database.....	15
3.4.1.1	Ydelser med faste priser.....	15
3.4.1.2	Mange værksteder har anvendt fastpriskampagnerne.....	18
3.4.1.3	Begreber: Produktpakker, fastpriskampagner og fastprisydelser	20
3.4.2	Processen for bud på Autobutlers platform.....	21
3.4.3	Korrespondance mellem Autobutler og værkstederne	23
3.4.3.1	Beskeder sendt fra Autobutler til værkstederne	24
3.4.3.2	Danske og udenlandske domæner	35
3.4.3.3	Værkstedspanelet.....	35
3.4.3.4	Korrespondance mellem Autobutler og enkelte værksteder/værkstedskæder	37
3.4.3.5	Korrespondance mellem Autobutler og andre aktører.....	40
3.4.3.6	Korrespondance internt hos Autobutler.....	41
3.5	Høringssvar af 9. marts 2023	44
3.5.1	Berettigede forventninger	45
3.5.2	Juridisk rådgivning.....	47
3.6	Supplerende høringssvar af 7. juni 2023	48
4.	VURDERING	50
4.1	Markedsafgrænsning.....	50
4.1.1	Det relevante produktmarked	50
4.1.1.1	Produktmarkedet for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer	51

4.1.1.2	Produktmarkedet for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler.....	52
4.1.2	Det relevante geografiske marked.....	54
4.1.2.1	Det geografiske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer	55
4.1.2.2	Det geografiske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler.....	56
4.1.3	Konklusion vedrørende markedsafgrænsning	58
4.2	Samhandelspåvirkning.....	58
4.2.1	Parternes adfærd påvirker samhandelen.....	59
4.2.1.1	Arten af adfærden.....	59
4.2.1.2	Adfærden omfatter en hel medlemsstat	59
4.2.1.3	Arten af de omhandlede ydelser.....	60
4.2.1.4	Konklusion vedrørende samhandelspåvirkning.....	61
4.3	Konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101.....	61
4.3.1	Virksomhedsbegrebet	62
4.3.2	Aftale, vedtagelse eller samordnet praksis.....	62
4.3.2.1	Autobutler og værkstederne har indgået en aftale.....	63
4.3.2.1.1	Praksis om aftalebegrebet	63
4.3.2.1.2	Kriterierne for aftale er opfyldt.....	68
4.3.2.1.3	Konklusion om aftale	77
4.3.2.2	Autobutler og værkstederne har indgået en samordnet praksis	77
4.3.2.2.1	Praksis om begrebet samordnet praksis	77
4.3.2.2.2	Kriterierne for, at Autobutler og værkstederne på platformen har indgået i en samordnet praksis, er opfyldt i nærværende sag	80
4.3.2.2.3	Konklusion om samordnet praksis.....	84
4.3.2.3	Konklusion om aftale og samordnet praksis.....	84
4.3.2.4	Parter i aftalen mv.	85
4.3.3	Til formål og/eller til følge at begrænse konkurrencen	85
4.3.3.1	Aftalen mv. vedrører konkurrenter	86
4.3.3.2	Praksis om aftaler og samordnet praksis, der har til formål at begrænse konkurrencen	87
4.3.3.3	Praksis om priskoordinering mellem konkurrenter.....	89
4.3.3.4	Autobutler og værkstedernes adfærd har til formål at begrænse konkurrencen	92

4.3.3.4.1	(i) Aftalens mv. indhold	92
4.3.3.4.2	(ii) De formål, aftalen mv. tilsigter at opfylde.....	94
4.3.3.4.2.1	Ad formålet ved aftalen mv.....	95
4.3.3.4.2.2	Ad den subjektive hensigt ved aftalen mv.....	96
4.3.3.4.2.3	Delkonklusion på de formål, aftalen mv. tilsigter at opfylde.....	100
4.3.3.4.3	(iii) Den retlige og økonomiske kontekst	100
4.3.3.4.3.1	Ad retlig kontekst	100
4.3.3.4.3.2	Ad økonomisk kontekst	100
4.3.3.4.3.3	Konkurrencefremmende virkninger	102
4.3.3.4.3.4	Delkonklusion vedrørende retlig og økonomisk kontekst samt konkurrencefremmende virkninger	105
4.3.3.4.4	Konklusion vedrørende formålet med aftalen mv.	105
4.3.4	Mærkbare konkurrencebegrænsning.....	105
4.3.5	Konklusion vedrørende Konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101	106
4.4	Fritagelse.....	106
4.4.1	De vertikale aftaler er ikke omfattet af gruppefritagelsen for vertikale aftaler	107
4.4.2	Aftalen mv. opfylder ikke betingelser for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8 og TEUF artikel 101, stk. 3	108
4.4.2.1	Ad betingelse 1: Bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling.....	109
4.4.2.2	Ad betingelse 2: Sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved	118
4.4.2.3	Ad betingelse 3: Ikke pålægger virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål.....	121
4.4.2.4	Ad betingelse 4: Ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.....	123
4.4.2.5	Delkonklusion vedrørende individuel fritagelse for aftalen mv.....	124
4.4.2.6	Konklusion vedrørende individuel fritagelse.....	125
4.5	Begrundelse for påbud	125
4.6	Samlet konklusion	125
5.	BILAG	126

1. Resume

1. Denne sag vedrører en konkurrencebegrænsende aftale eller samordnet praksis (herefter i resumeet omtalt som "aftale mv.") om faste priser på den digitale platform, Autobutler.dk. Platformen tilbydes af virksomheden Autobutler ApS (herefter "Autobutler"). Aftalen mv. er indgået mellem Autobutler og en række værksteder på Autobutlers platform, som tilbyder reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
 2. Autobutlers platform er en udbudsportal, der formidler kontakt mellem købere af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer (bilejere) med udbydere af disse ydelser (værksteder) online.
 3. Autobutler er aktiv i Danmark, Frankrig, Tyskland, Storbritannien og Sverige.
 4. Den 20. januar 2021 modtog Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en henvendelse fra en bilejer om, at bilejeren havde modtaget 10 enslydende tilbud på opbevaring af dæk på Autobutlers platform.
 5. Den 27. oktober 2021 foretog styrelsen en kontrolundersøgelse hos Autobutler. På baggrund af kontrolundersøgelsen fremsendte styrelsen den 17. maj 2022 en Meddelelse om Betæneligheder til Autobutler.
 6. Materialet fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021 viser, at en række værksteder i perioden 30. marts 2016 til 27. oktober 2021 har budt med ens priser på Autobutlers platform på mindst 9 ydelser:
 - » Aircondition service, eksklusiv rens
 - » Aircondition service, inklusiv rens
 - » Basisservice
 - » Biltjek
 - » Bremse
 - » Hjulskifte
 - » Hjulskifte og dækopbevaring
 - » Olieskift
 - » Synstjek
 7. Styrelsen vurderer umiddelbart, at der kan afgrænses følgende relevante markeder, der er berørt af den adfærd, som sagen omhandler:
 - » Det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
 - » Det danske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler.
 8. Styrelsen har dog ladet markedsafgrænsningerne stå åbne, da det ikke er nødvendigt for sagens vurdering at foretage endelige afgrænsninger af de relevante markeder.
 9. Det er styrelsens vurdering, at Autobutler og en række af værkstederne på Autobutlers platform indbyrdes har indgået en aftale mv. om faste priser på udvalgte ydelser på platformen. Aftalen mv. består af en række bilaterale, vertikale aftaler, som er indgået mellem Autobutler og de enkelte værksteder, som dækker over forskellige ydelser og perioder.
-

-
10. Sagen er afgrænset til kun at angå Autobutlers deltagelse i den konkurrencebegrænsende aftale mv. Sagen omfatter således ikke de enkelte værksteders deltagelse i aftalen mv. Dette skyldes navnlig, at det er Autobutler, som har taget initiativ til brugen af faste priser på platformen, samt at det er Autobutler, som har gennemført og understøttet aftalen mv. Autobutler har herudover løbende kommunikeret om disse forhold med værkstederne på Autobutlers platform. Endelig vil et påbud rettet mod Autobutler effektivt kunne afhjælpe konkurrencebegrænsningen.
 11. Det er styrelsens vurdering, at aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
 12. Det er som led heri styrelsens vurdering, at det objektive formål, aftalen mv. tilsigter at opfylde, var at begrænse konkurrencen mellem værkstederne på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
 13. Aftalen mv. forhindrer de deltagende værksteder i at konkurrere på pris ved at sætte en lavere pris end de andre deltagende værksteder og på denne måde tiltrække kunder. Aftalen mv. understøtter dermed mindre kundemobilitet mellem de deltagende værksteder og svækker den indbyrdes konkurrence om kunderne, hvilket generelt kan føre til højere priser, lavere kvalitet mv.
 14. Styrelsen vurderer endvidere, at den retlige og økonomiske kontekst understøtter og bekræfter, at aftalen mv. er egnet til at begrænse konkurrencen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer. Derudover vurderer styrelsen, at aftalen mv. ikke har givet anledning til konkurrencefremmende virkninger. Konteksten understøtter og bekræfter således, at aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen.
 15. Det er styrelsens vurdering, at aftalen mv. udgør en mærkbar konkurrencebegrænsning i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1, og stk. 3, og TEUF artikel 101, litra a.
 16. Det er endvidere styrelsens vurdering, at de bilaterale, vertikale aftaler mellem Autobutler og de enkelte værksteder ikke er omfattet af gruppefritagelsen for vertikale aftaler.
 17. I forbindelse med behandlingen af sagen har Autobutler fremlagt et effektivitetsforsvar og anført, at aftalen mv. kan fritages i henhold til konkurrencelovens § 8, stk. 1. Autobutlers effektivitetsforsvar består blandt andet af en komparativ analyse af priserne på ydelsen hjulskifte. Autobutler har på den baggrund anført, at aftalen mv. om faste priser fører til lavere priser for bilejerne og sikrer bilejerne øget kvalitet samt lavere transaktionsomkostninger.
 18. Det er styrelsens vurdering, at aftalen mv. ikke opfylder betingelserne for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1. Ved vurderingen heraf har styrelsen særligt lagt vægt på, at Autobutler ikke har dokumenteret, at aftalen mv. har medført effektivitetsgevinster, herunder at aftalen mv. har ført til, at priserne på markedet er lavere, end hvad priserne ville have været uden aftalen, at det er usandsynligt, at de eventuelle gevinster i form af lavere priser er tilstrækkelig store til at opveje den skadelige effekt, aftalen mv. måtte have haft på konkurrencen mellem de deltagende værksteder mv., samt at Autobutler ikke har dokumenteret, at der ikke fandtes andre realistiske og realiserbare alternativer til at opnå de eventuelle gevinster, som er mindre konkurrencebegrænsende end aftalen mv. om faste priser.
 19. Styrelsen vurderer samlet, at Autobutler har overtrådt konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1 og stk. 3, og TEUF artikel 101, litra a, i en periode, der som minimum dækker over perioden 30. marts 2016 til 27. oktober 2021.
-

2. Påbud

20. Konkurrencerådet har truffet følgende afgørelse:
 21. Det meddeles Autobutler ApS, at Autobutler ApS har overtrådt forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler og samordnet praksis i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1, og stk. 3, og TEUF artikel 101, litra a, ved
 - » i perioden 30. marts 2016 til 27. oktober 2021 at have indgået en samlet aftale eller i hvert fald en samordnet praksis med en række værksteder på platformen om, at værkstederne anvender faste priser på udvalgte ydelser på platformen autobutler.dk.
 22. I medfør af konkurrencelovens § 6, stk. 4, 1. pkt., jf. § 16, stk. 1, og TEUF artikel 101, jf. konkurrencelovens § 16, stk. 1, jf. § 24, påbyder Konkurrencerådet Autobutler ApS
 - » straks at bringe aftalen og den samordnede praksis om faste priser på udvalgte ydelser til ophør, såfremt dette ikke allerede er sket,
 - » fremover at afstå fra adfærd, der har samme eller tilsvarende formål eller følge, som beskrevet i punkt 21 ovenfor, herunder på andre platforme end autobutler.dk eller i relation til øvrige værksteder på platforme end de i denne sag omtalte,
 - » at orientere om Konkurrencerådets afgørelse, herunder eksplicit om indholdet af Autobutlers overtrædelse og påbuddet, ved at orientere værksteder, som har accepteret at byde på mindst en af de ni fastprisydelser i perioden 30. marts 2016 til 27. oktober 2021, og
 - » Senest 15 hverdage fra Konkurrencerådets afgørelse at sende dokumentation til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen for, hvem Autobutler har informeret om Konkurrencerådets afgørelse, hvordan samt det ordrette indhold af orienteringen som beskrevet ovenfor.
 - » Punkt ovenfor om orientering af værkstederne kan for de værksteder, som Autobutler ikke kan identificere eller ikke direkte kan kontakte, imødekommes ved, at Autobutler i en periode på 45 dage, på et for værkstederne synligt og jævnlige besøgt sted på Autobutlers hjemmeside, viser en besked, som tydeligt orienterer de omfattede værksteder.
-

3. Sagsfremstilling

3.1 Indledning

23. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtog 20. januar 2021 en henvendelse fra en bilejer, som havde modtaget 10 enslydende tilbud på opbevaring af dæk på autobutler.dk.
24. Styrelsen gennemførte en kontrolundersøgelse hos Autobutler ApS (herefter "Autobutler") 27. oktober 2021 og fremsendte den 17. maj 2022 en Meddelelse om Betænkeligheder til Autobutler.
25. På baggrund af det indhentede materiale har styrelsen undersøgt brugen af faste priser på Autobutlers' platform, autobutler.dk. Denne sag omhandler alene brugen af faste priser på autobutler.dk. Sagen omhandler derfor ikke Autobutler ApS' platform eller forretningsmodel generelt.
26. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sendte 2. januar 2023 en klagepunktsmeddelelse i høring hos Autobutler, hvor styrelsen vurderede, at der ikke var samhandelspåvirkning. Styrelsen sendte 26. januar 2023 en revideret klagepunktsmeddelelse i høring hos Autobutler, hvor styrelsen havde ændret vurderingen til, at der var samhandelspåvirkning.
27. Styrelsen modtog 9. marts 2023 et skriftligt høringssvar fra Autobutler, hvor Autobutler anfører, at virksomheden ikke ønsker at komme med materielle bemærkninger. Autobutler har derudover ikke ønsket at uddybe sit høringssvar mundtligt ved fremmøde for Konkurrencerådet.

3.2 De involverede virksomheder

3.2.1 Autobutler

28. Autobutler er en virksomhed, som blev etableret i 2010. Autobutler driver en online formidlingsplatform, som har webadressen autobutler.dk (herefter omtalt som en "platform"). Platformen forbinder bilejere og værksteder. På platformen kan bilejere uforpligtende indhente tilbud på service og vedligeholdelse af motorkøretøjer ved at oprette opgaver på platformen.
29. Autobutler er ejet af Stellantis, jf. Figur 3.1 nedenfor.¹ Autobutler har oplyst, at Autobutler i 2022 havde en omsætning på [xxx] mio.² DKK. Stellantis havde i 2022 en omsætning på ca. 180 mia. EUR.³

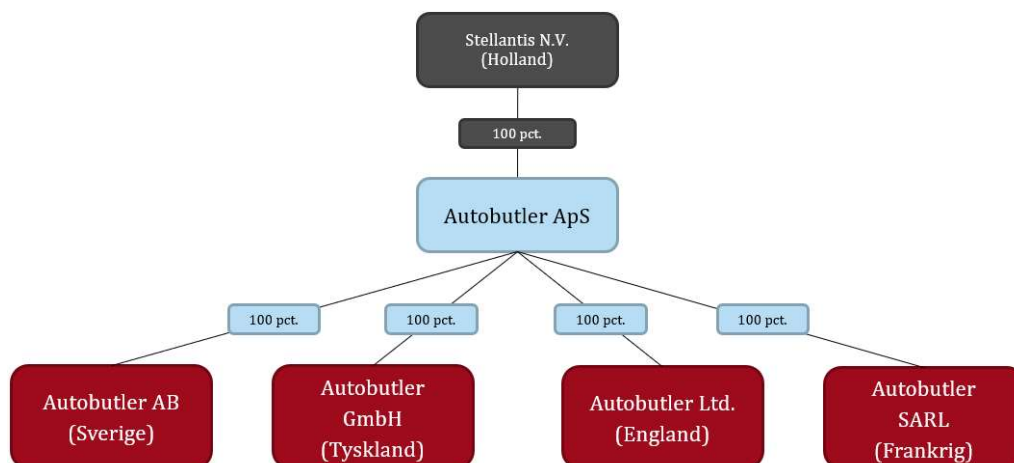
¹ Jf. Det Centrale Virksomhedsregister, tilgået 8. december 2022.

² Jf. e-mail sendt fra Autobutler til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen 30. maj 2023. Autobutler har i den pågældende e-mail angivet omsætningen i EUR. Styrelsen har omregnet omsætningen til DKK på baggrund af en vekselkurs af 750 DKK til 100 EUR.

³ <https://www.stellantis.com/content/dam/stellantis-corporate/investors/financial-reports/Stellantis-NV-20221231-Annual-Report.pdf> (senest tilgået den 6. juni 2023)

30. Autobutler er gennem datterselskaber aktiv i Frankrig⁴, Tyskland⁵, Storbritannien⁶ og Sverige⁷, jf. Figur 3.1 nedenfor.⁸

Figur 3.1 Oversigt over relevante ejerforhold

Note: Autobutler ApS har i den undersøgte periode haft flere ejere. Oversigten viser derfor kun det ejerforhold, som gør sig gældende pr. 3. maj 2023.

Kilde: Figuren er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på baggrund af data, som styrelsen har indhentet fra Autobutler og Autobutlers regnskab for 2021.

3.2.2 Værksteder på autobutler.dk

31. Sagen omfatter en række værksteder⁹, som er eller har været aktive på autobutler.dk, og som har deltaget i adfærden om at sælge udvalgte ydelser til en fast pris på autobutler.dk.
32. I perioden 30. marts 2016 til 27. oktober 2021 var der 861 cvr-registrerede værksteder, der har budt med faste priser på udvalgte ydelser på autobutler.dk.¹⁰ Der er ikke nogen udenlandske værksteder, der i perioden har budt med faste priser på de udvalgte ydelser på autobutler.dk.
33. Værkstederne består både af selvstændige værksteder og værksteder tilknyttet et kædesamarbejde.

⁴ Via <https://www.autobutler.fr/>

⁵ Via <https://www.autobutler.de/>

⁶ Via <https://www.autobutler.co.uk/>

⁷ Via <https://www.autobutler.se/>

⁸ Jf. Autobutlers offentlige regnskab for 2021, note 5.

⁹ Jf. Bilag 9, *Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser.*

¹⁰ Jf. Bilag 9, *Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser.*

3.3 Markedsbeskrivelse

34. Afsnit 3.3.1 og 3.3.2 beskriver kort markedsforholdene for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer samt onlineformidling af service og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler.

3.3.1 Reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer

35. I Danmark er der over 2,7 millioner personbiler, som løbende skal repareres og vedligeholdes.¹¹
36. I 2020 var der ca. 6.000 værksteder fordelt over hele Danmark, som tilbyder denne service. Autoreparationsbranchen omsatte for 16,8 mia. kr. i 2020.¹²
37. Værksteder kan overordnet inddeles i to grupper. Den *første* gruppe er autoriserede værksteder. Det betyder, at de er autoriserede af en eller flere importører af bilmærker til at udføre reparationer på disse bilmærker. Disse værksteder anvender reservedele, som er mærkestemplet til den konkrete bil, og er uddannet i reparation af det mærke, som de er autoriserede til at reparere. Værkstederne er oftest selvstændige værksteder, som er en del af et autoriseret netværk.
38. Den *anden* gruppe er uafhængige værksteder. Det betyder, at de er uafhængige af bilimportører og -fabrikanter og typisk udfører reparationer på tværs af bilmærker. Disse værksteder anvender typisk ikke originale reservedele fra originalleverandøren. I stedet anvender værkstederne reservedele fra andre leverandører eller af lignende kvalitet fra originalleverandøren. Værkstederne kan både være selvstændige eller indgå i kædesamarbejder.
39. Reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer dækker over en lang række forskellige ydelser til biler, der som kan variere i kompleksitet. Det kan fx være hjulskifte, undervognsbehandlinger og rudeskifte, som er relativt simple og standardiserede ydelser og derfor foretages af de fleste værksteder. Andre reparationer er mere komplekse, fx udskiftning af en motor. Ofte vil både autoriserede og uafhængige værksteder kunne foretage en given reparationsydelse. I nogle tilfælde, hvor der fx kræves særlige reservedele, særlig teknisk ekspertise eller adgang til bilens software, er det kun et autoriseret værksted, der kan foretage ydelsen.
40. Markedet fungerer ved, at bilejerne efterspørger bilreparationerne. Reparationerne bliver ofte efterspurgt uopfordret af bilejere, fx fordi bilen får et stenslag, og forruden derfor skal skiftes. Bilreparationer bliver også efterspurgt på baggrund af garantireparation eller en forsikrings-sag. Derudover er der også en række lovpligtige services eller services anbefalet af producenten.

3.3.2 Onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler

41. Onlineformidlingstjenester forbinder grupper med hinanden med henblik på, at parterne indgår en handel. Selve handlen foregår imidlertid ikke altid via tjenesten, men direkte mellem parterne. På denne måde stiller onlineformidlingstjenesten en platform tilgængelig for parterne uden at deltage aktivt i selve handlen. Sådanne platforme tjener typisk penge ved at opkræve kommission i form af en procentsats af beløbet og/eller et servicegebyr for at formidle salget.
42. Fordelen ved onlineformidlingstjenester er blandt andet, at tjenesten kan reducere transaktionsomkostninger ved at gøre det nemmere for kunder at finde de produkter og services, de

¹¹ Jf. Statistikbanken, Tabel BIL707 (tilgået 21. juli 2022).

¹² Jf. <https://estatistik.dk/branche/autoreparationsvaerksteder-mv/452010> (tilgået 21. juli 2022).

ønsker at købe. Onlineformidlingstjenester kan desuden tilføre gennemsigtighed på markedet.¹³ Forbrugerne får fx ofte mulighed for at søge mere specifikt efter kriterier som fx billigst eller hurtigst, end hvad gør sig gældende på generelle søgemaskiner. Onlineformidlingstjenester kan desuden øge priskonkurrencen i den pågældende branche, samtidig med at virksomhederne får en alternativ markedsførings- og afsætningskanal med adgang til nye, potentielle kunder.¹⁴

43. Autobutler.dk er en onlineformidlingstjeneste.¹⁵ Platformen formidler kontakt mellem bilejere og værksteder ved, at bilejere gratis opretter en opgave om reparations- og vedligeholdelsesydelse på platformen, som værkstederne kan afgive tilbud på. Herefter kan bilejerne vælge, om denne vil tage imod et af tilbuddene, og derefter, igennem Autobutlers platform, tage kontakt til det pågældende værksted for at indgå den konkrete aftale.
44. Autobutlers platform agerer på et tosidet marked, hvor Autobutler både skal tiltrække bilejere og værksteder til platformen. Tosidede markeder er præget af netværkseffekter, hvor værdien af platformen for en given bruger er påvirket af, hvor mange andre brugere, der anvender platformen.
45. Der skelnes mellem direkte og indirekte netværkseffekter. Direkte netværkseffekter er udtryk for, at fx bilejerne, som bruger en platform, får større glæde af platformen, når antallet af bilejere (brugere på samme side af platformen) øges. Indirekte netværkseffekter er omvendt udtryk for, at fx bilejerne får større glæde af platformen, når antallet af værksteder (brugere på den anden side af platformen) stiger, eller når deres aktivitetsniveau stiger.¹⁶
46. I Danmark findes der ud over Autobutler en række andre onlineformidlingstjenester for reparation og vedligeholdelsesydelse, hvor bilejere kan indhente tilbud fra flere værksteder på samme tid.
47. Sådanne onlineformidlingstjenester er eksempelvis Autotilbud.dk¹⁷. Autobutler har herudover selv nævnt FDM¹⁸, Falck¹⁹, Automester²⁰, Autopartner²¹, Hellaservicepartner^{22,23}.
48. Autobutler markedsfører sig selv som en af de største udbudsportaler for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer i Europa, herunder i Danmark:

"Autobutler er en af Europas største online markedspladser for bilreparationer og tilbyder bilejere at få tilbud på reparation og service af deres bil hos over 2.000 godkendte bilværksteder i Danmark, Sverige, Tyskland, Frankrig og Storbritannien."²⁴

¹³ Jf. Konkurrencerådets afgørelse den 30. juni 2020, *Ageras*, punkt 54.

¹⁴ Jf. Konkurrencerådets afgørelse den 26. marts 2014, *CAD opfordrer medlemsværksteder til at boykotte Autobutlers udbudsportal*, www.autobutler.dk, punkt 14.

¹⁵ Som fx defineret i forordning (EU) 2019/1150 om fremme af retfærdighed og gennemsigtighed for brugere af onlineformidlingstjenester, artikel 2, nr. 2, og forordning (EU) 2022/720 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis artikel 1, litra e.

¹⁶ Jf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens artikel, *Digital Platforme – En introduktion*, 2019.

¹⁷ Jf. 3Tilbud ApS' årsregnskab 2021.

¹⁸ <https://fdm.dk/kampagne/vaerksteder>

¹⁹ <https://www.falck.dk/vejhaelp/produkter/autohaelp/falck-bonusvaerksted/>

²⁰ <https://automester.dk/find-vaerksted>

²¹ <https://www.autopartner.dk/find-vaerksted/>

²² <https://www.hellaservicepartner.dk/>

²³ Jf. Bilag 7, *Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 27. september 2022*, side 4-5.

²⁴ Jf. Autobutler.dk (tilgået 31. oktober 2022)

3.3.2.1 Forretningsmodeller for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via en udbudsportal

49. Det er som udgangspunkt gratis for bilejeren at indhente tilbud på autobutler.dk.²⁵ Hvis et accepteret tilbud er større end 499 kr., pålægger Autobutler imidlertid bilejeren et servicegebyr på 39 kr. Det er værkstedet, der opkræver gebyret fra bilejeren.²⁶
50. Værkstederne betaler et månedligt abonnement for at anvende platformen.²⁷ Autobutler pålægger derudover værkstedet at betale kommission for alt udført arbejde formidlet via autobutler.dk.²⁸ Det gælder både for den konkrete opgave, som er formidlet gennem Autobutler, og for alt eventuelt ekstraarbejde, som er tilknyttet denne opgave, fx hvis det i forbindelse med udførelsen af opgaven viser sig, at bilen skal have foretaget øvrige ydelser. Der fremgår følgende af Autobutlers "Brugsvilkår for værkstederne"²⁹ om kommissionsatsen:

"3.3 [...] Procentsatsen er angivet i Værkstedets skriftlige aftale med autobutler.dk som er tilgængelig i Værkstedets Dashboard. Kommissionen skal også beregnes af alt ekstraarbejde, som ligger inden for et tilbud eller er tilknyttet et sådant tilbud indholdsmæssig såvel som tidsmæssigt. Omfattet af kommissionen er således alt faktureret arbejde til en kunde. Køb af tilbehør, der ikke vedrører det afgivne tilbud, er ikke omfattet af kommissionen. Fx vil køb af en barnestol eller en bilradio i forbindelse med et almindeligt serviceeftersyn ikke være omfattet, hvorimod køb og montering af sliddele, mekaniske eller tekniske dele vil være omfattet.

*3.4 Tidsmæssigt gør det sig gældende at følge- og/eller ekstraarbejde, som udføres på baggrund af et accepteret tilbud inden for 30 dage efter udførelsesdatoen, også er omfattet af kommissionsbetalingen. Følge- og/eller ekstraarbejde skal ved afslutning af opgaven, oplyses til autobutler.dk ved at specificere det udførte følge- og/eller ekstraarbejde angivet med varelinjebeskrivelse(r) og pris(er)."*³⁰

51. Andre onlineformidlingstjenester for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, som fx autotilbud.dk³¹ har valgt lignende model i forhold til at sende en opgave i udbud, hvor bilejeren angiver en række oplysninger om opgaven, og opgaven herefter sættes i udbud. Bilejeren modtager herefter tre tilbud på opgaven. Styrelsen vurderer, at markedet sandsynligvis i høj grad er karakteriseret ved denne forretningsmodel, som går ud på, at bilejere sender en opgave i udbud via platformen, og værksteder herefter vil have mulighed for at byde på opgaven.

3.4 Den omhandlede adfærd

52. Den 27. oktober 2021 gennemførte Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en kontrolundersøgelse hos Autobutler. Styrelsen bevissikrede Autobutlers database samt beskeder sendt ud til værkstederne via platformens interne beskedsystem samt via e-mails.

²⁵ Jf. Autobutlers "Vilkår for brug af Autobutler for køretøjsejere samt oplysning om behandling af personoplysninger" gældende september 2021, punkt 3.

²⁶ Jf. Autobutlers "Brugsvilkår for værksteder", gældende 8. september 2021 (hentet 27. juli 2022), punkt 3.5 samt Autobutlers "Vilkår for brug af Autobutler for køretøjsejere samt oplysning om behandling af personoplysninger" gældende september 2021, punkt 3.

²⁷ Jf. Autobutlers "Brugsvilkår for værksteder", gældende 8. september 2021 (hentet 27. juli 2022), punkt 3.1.

²⁸ Jf. Autobutlers "Brugsvilkår for værksteder", gældende 8. september 2021 (hentet 27. juli 2022), punkt 3.3 – 3.4.

²⁹ Jf. Bilag 12, *Autobutlers vilkår for værksteder, september 2021*.

³⁰ Jf. Bilag 12, *Autobutlers vilkår for værksteder, september 2021*, punkt 3.3 og 3.4.

³¹ <https://www.autotilbud.dk/>

-
53. I indeværende afsnit redegør styrelsen først for de ydelser, der var omfattet af faste priser. Herefter redegør styrelsen for processen for at byde på Autobutlers platform. Til sidst redegør styrelsen for de beskeder, som vedrører ydelser, der blev udbudt til faste priser, der er sendt ud til værkstederne via platformens interne beskedssystem samt via e-mail.

3.4.1 Autobutlers database

54. Autobutlers database indeholder blandt andet data om alle tilbud afgivet via Autobutlers platform i perioden 8. august 2010 til styrelsens kontrolundersøgelse den 27. oktober 2021.
55. Af databasen fremgår der en række oplysninger om de opgaver, som er oprettet på autobutler.dk. Der fremgår oplysninger om alle opgaver, som bilejerne har sendt i udbud. Det er fx oplysninger om, hvilke værksteder, som har budt på de enkelte opgaver, hvornår tilbuddene er afgivet og til hvilke priser. Derudover fremgår der også oplysninger om opgaver, som bilejerne har sendt i udbud, men hvor en bilejer ikke har accepteret et af de afgivne tilbud.³²
56. Af databasen fremgår det yderligere, at nogle af opgaverne, som værkstederne har budt på, har et "campaign_id" tilknyttet. Disse "campaign_id" er angivet som forskellige tal, fx 283. Tilhørende de forskellige "campaign_id" fremgår der en beskrivelse.
57. På baggrund af ovenstående har styrelsen identificeret de "campaign_id", som styrelsen vurderer udgør ydelser, der er udbudt til faste priser. Bilag 1 indeholder en nærmere redegørelse af styrelsens metode.

3.4.1.1 Ydelser med faste priser

58. Styrelsen har overordnet identificeret ti forskellige ydelser, der har været underlagt et varierende antal kampagner med faste priser, jf. Tabel 3.1:

³² Jf. Bilag 1, *Autobutlers database*, punkt 5 - 6.

Tabel 3.1 Oversigt over fastprisydelser

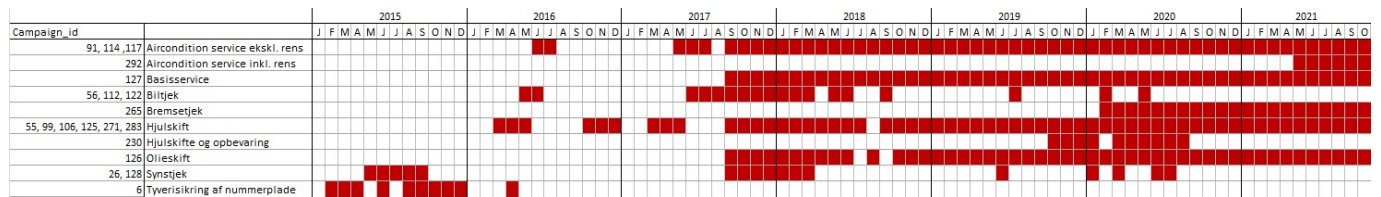
Ydelser	Antal forskellige kampagner i perioden 2015-2021	Kampagnernes priser gennem perioden 2015-2021
Aircondition service ekskl. rens	3	Fra 549 kr. til 599 kr.
Aircondition service inkl. rens	1	649 kr.
Basisservice	1	949 kr.
Biltjek	3	299 kr.
Bremsetjek	1	99 kr.
Hjulskifte	6	Fra 149 til 249 kr.
Hjulskifte og opbevaring	1	549 kr.
Olieskift	1	749 kr.
Synstjek	2	Fra 199 kr. til 349 kr.
Tyverisikring af nummerplade	1	0 kr.

Note: Der er tale om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens opgørelse af ydelserne baseret på de enkelte campaign_id, som fremgår af bilag 1.

Kilde: Bilag 1, Autobutlers database.

59. *Ydelserne*, som fremgår ovenfor i Tabel 3.1, er en konsolidering over de kampagner i Autobutlers database, som efter styrelsens vurdering, omfatter den samme ydelse. Indholdet i de enkelte kampagner kan dog variere, fx i pris. *Antal forskellige kampagner* er en optælling af kampagner, som Autobutler i sin database har markeret med unikke "campaign_id'er" *Antal forskellige kampagner* er dermed ikke nødvendigvis det samme som, hvor mange kampagner der har været på den pågældende ydelse. Én og samme kampagne kan således godt have kørt på forskellige tidspunkter. Fx har synstjekkampagnen været prissat til to forskellige priser, men har været udbudt seks forskellige gange i perioden, jf. Figur 3.2 nedenfor.
60. Styrelsen har identificeret den første fastpriskampagne i februar 2015, der var tyverisikring af nummerplade til 0 kr. Nogle ydelser har været udbudt til en fast pris i korte perioder, mens andre har været udbudt til fast pris i en længere periode. På tidspunktet for styrelsens kontrolundersøgelse, dvs. oktober 2021, var der seks ydelser, der blev udbudt til faste priser, jf. Figur 3.2.

Figur 3.2 Oversigt over kampagneperioder

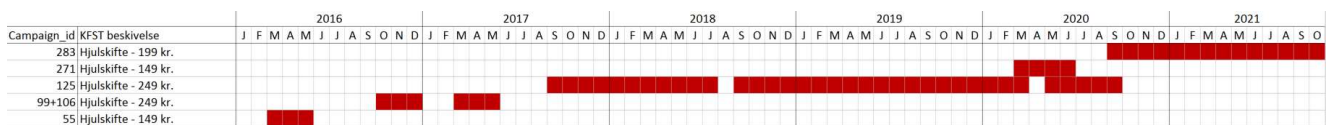

Note: Figuren er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. De indsatte tekster er styrelsens fortolkning af de tekster, som er blevet tilknyttet de enkelte "campaign_id'er" i variabelen "Autobutler_promotxt" jf. Bilag 1, *Autobutlers database* og bilag 9, *Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser*.

Kilde: Bilag 1, *Autobutlers database* og bilag 9, *Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser*.

61. Ovenstående Figur 3.2 er udarbejdet på baggrund af den data, som styrelsen indhentede på kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021. Autobutler har oplyst til styrelsen, at fastpriskampagnerne fortsatte indtil slutningen af december 2021.³³ Ovenstående perioder er således ikke for alle ydelser kampagnernes fulde længder.
62. Fastprisydelserne hjulskifte og aircondition har varieret i pris i den ovennævnte periode. Fx blev hjulskifte første gang udbudt i marts 2016 til 149 kr., derefter i en lang periode til 249 kr., og efterfølgende sat ned igen til 149 kr., op igen til 249 kr. og i den seneste periode frem til styrelsens kontrolundersøgelse til 199 kr., jf. Figur 3.3.

Figur 3.3 Oversigt over prisen på hjulskift

Note: Figuren er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Priserne er udledt af den pris, som fremgår af de forskellige kampagnetekster.

Note 2: Tre kampagner er blevet udbudt med overlap i visse måneder.

Kilde: Bilag 1, *Autobutlers database*, og bilag 9, *Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser*.

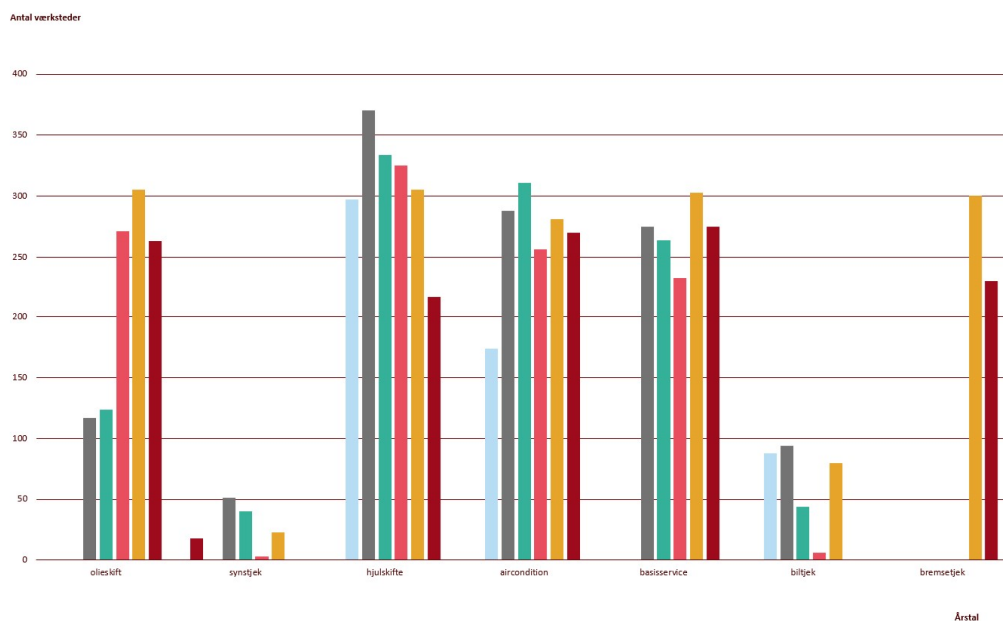
63. De resterende fastprisydelser har været udbudt til de samme priser i de perioder, som de har været aktive. Fx er biltjek blevet udbudt til 299 kr. hver gang.

³³ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 5.

3.4.1.2 Mange værksteder har anvendt fastpriskampagnerne

64. Værkstederne har deltaget i forskellige kampagner over årene. Nedenfor vises antallet af værksteder, som har budt på de kampagner, som fremgår af Tabel 3.1, jf. punkt 58. For de fleste ydelser gælder, at mange værksteder har deltaget i kampagnen. Fx er der mere end 300 værksteder, der har budt mindst én gang på ydelsen hjulskift i årene 2016-2020³⁴ jf. Figur 3.4.

Figur 3.4 Antal værksteder, som har budt på en fastpriskampagne fordelt på år

Note: Figuren er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Antallet er baseret på, hvor mange værksteder, der har budt på jobs, der har betegnelsen "accepted" eller "completed" og er tagget med et "campaign_id" jf. tabel 3.1.

Anm. 1: 2021 er perioden januar til oktober.

Anm. 2: Figuren illustrerer antal værksteder, som har budt på de individuelle opgaver. Et værksted som fremgår i kolonnen oileskift, fremgår derfor ikke af kolonnen synstjek, hvis værkstedet ikke har budt på et synstjek.

Anm. 3: Bud, hvor det er angivet at buddet er afgivet af en såkaldt Autobutler draft bidder, indgår ikke af figuren. Af bilag 1 *Autobutlersdatabase* fremgår der en beskrivelse af, hvad en draft bidder er.

Anm. 4: Aircondition, dækker både "Aircondition service ekskl. rens" og "Aircondition service inkl. rens". Hjulskifte dækker både "Hjulskifte" og "Hjulskifte og opbevaring".

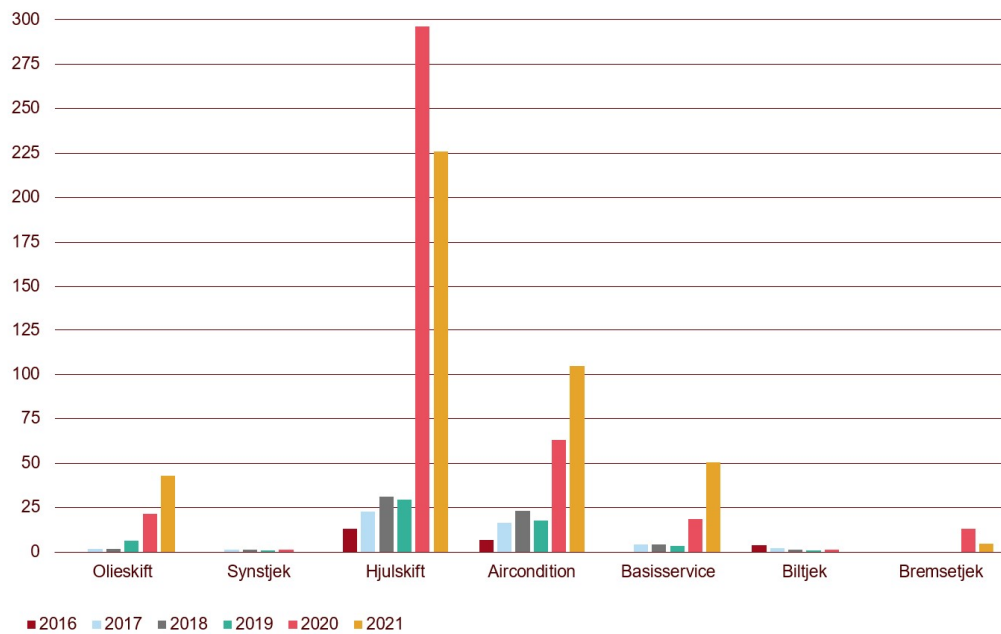
Kilde: Bilag 1, Autobutlers database, og bilag 9, Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser.

66. Der er stor variation i, hvor mange bud, et værksted har afgivet på de enkelte fastprisydelser, jf. Figur 3.5. Fx har værkstederne budt mest på ydelsen "hjulskifte" – i gennemsnit næsten 300 gange i løbet af 2020, mens værkstederne i gennemsnit kun har budt en gang på "synstjek" i 2020. Derudover er der stor variation i, hvor mange gange det enkelte værksted har budt, jf. bilag 1. For langt de fleste fastprisydelser har størstedelen af værksteder budt mere end én gang,

³⁴ For 2021 er der kun opgjort opgaver frem til styrelsens kontrolundersøgelse i oktober.

og for nogle ydelser har det enkelte værksteder budt flere hundrede gange i løbet af et år. Der er fx et værksted, der bød mere end 2.000 gange på kampagnen "hjulskifte" i 2020.

Figur 3.5 Gennemsnitligt antal angivne bud pr. værksted pr. år fordelt på ydelser

Note: Figuren er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

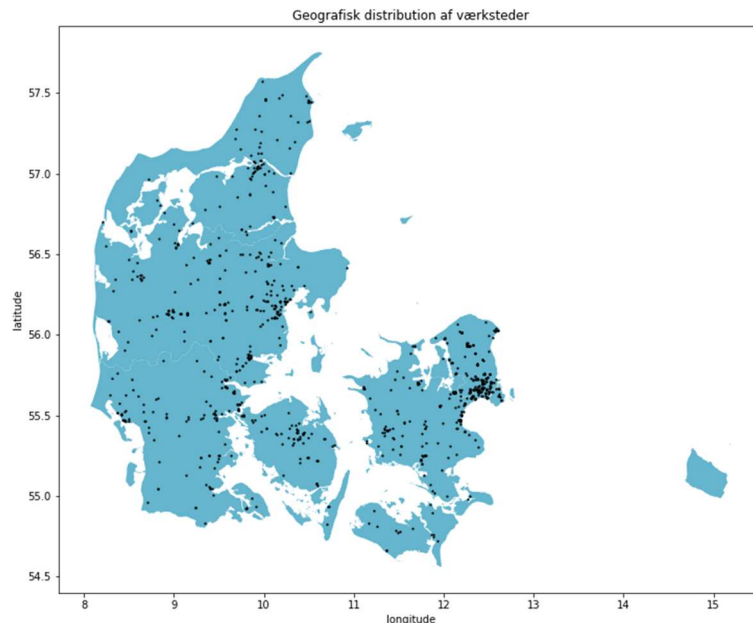
Anm. 1: År 2021 indeholder kun data frem til og med oktober 2021.

Anm. 2: Aircondition, dækker både "Aircondition service ekskl. rens" og "Aircondition service inkl. rens". Hjulskifte dækker både "Hjulskifte" og "Hjulskifte og opbevaring".

Kilde: Styrelsens beregninger på baggrund af Bilag 1, Autobutlers database, og bilag 9, Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser.

67. Det fremgår af det indhentede materiale i sagen, at værkstederne på Autobutlers platform, som har budt med faste priser på udvalgte ydelser, har været placeret i hele Danmark, jf. Figur 3.6 nedenfor. Derudover er værkstederne geografisk placeret inden for en relativt kort køretid fra et andet værksted.

Figur 3.6 Den geografiske placering af værksteder, som har budt med faste priser i perioden 30. marts 2016 til den 27. oktober 2021

Anm.: Figuren illustrerer de værksteder, som har budt på minimum én af de kampagner, der er oplyst i Tabel 3.1, i perioden 30. marts 2016 og 27. oktober 2021.

Kilde: Bilag 9, Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser.

3.4.1.3 Begreber: Produktpakker, fastpriskampagner og fastprisydelser

68. Autobutler har oplyst til styrelsen, at brugen af faste priser på udvalgte ydelser ophørte ved udgangen af december 2021. Autobutler lancerede efterfølgende i marts 2022 en ny produkt-pakkestruktur, som erstattede de faste priser på udvalgte ydelser.³⁵ Autobutler omtaler både de faste priser og de nye produktpakker som "produktpakker".
69. I nærværende afgørelse omtales de tidligere produktpakker til en fast pris som "faste priser" eller "fastprisprodukt-pakke", og de nye produktpakker, som blev lanceret i marts 2022, for "produktpakker". Endvidere dækker ordet "fastpriskampagner" over faste priser på udvalgte ydelser, som Autobutler har udbudt over flere perioder.
70. Det er styrelsens forståelse, at forskellen på de faste priser og produktpakkerne er, at værkstederne selv individuelt fastsætter deres pris for produktpakkerne, men at indholdet i de fleste af pakkerne er identisk eller tæt på identisk.³⁶

³⁵ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 2 og 5

³⁶ Jf. Bilag 14, *Data fra waybackmachine*

3.4.2 Processen for bud på Autobutlers platform

71. Hvis en bilejer ønsker at indhente tilbud via autobutler.dk, skal bilejeren oprette en opgave, som bilejeren ønsker at få udført. Opgaverne kan være en forhåndsdefineret opgave som fx en opgave til en fast pris (dvs. kunden vælger en ydelse ved at klikke i en boks) eller en opgave, som kunden selv definerer (dvs. kunden beskriver selv ydelsen i et fritekst-felt). Bilejeren får herefter tilsendt, og kan vælge mellem, forskellige tilbud, som værkstederne har afgivet.
72. Værkstederne kan byde på opgaverne enten *manuelt* eller via *automatisk tilbudsgivning*.
73. Hvis værkstedet byder **manuelt**, kan værkstedet via sin profil, kaldet "dashboard", se de opgaver, som værkstedet kan byde på. Værkstedet kan herefter vælge en opgave og sende et tilbud.
74. Ved **automatisk tilbudsgivning** udregner platformen automatisk et tilbud på vegne af de oplysninger om priser mv., som værkstedet på forhånd har indtastet i Autobutlers system. Platformen sender herefter tilbuddet afsted til bilejeren på vegne af værkstedet, uden at værkstedet hver gang manuelt skal afgive (eller godkende) tilbuddet. Ved bud på ydelser med en fast pris, som afgives via automatisk tilbudsgivning, vil platformen dog ikke udregne et tilbud på vegne af de oplysninger om priser mv., som værkstedet på forhånd har indtastet i Autobutlers system, men i stedet trække oplysningerne fra den faste pris, som er aftalt med Autobutler.
75. Det fremgår af Autobutlers *Brugervilkår for Værksteder*³⁷ at, "Ved "Automatisk tilbudsgivning" er tilbudsprisen bindende. Værkstedet må under ingen omstændigheder afvise en Brugerens accept af tilbuddet eller ændre prisen i tilbuddet i forbindelse med Brugerens accept af tilbuddet under påskud af, at Værkstedet ikke selv har afsendt tilbuddet eller lignende."
76. Da Autobutler introducerede faste priser på udvalgte ydelser i 2015, skulle værkstedet kontakte Autobutler, hvis værkstedet ønskede at byde med faste priser. Værkstedet skulle herefter anvende det forhåndsudfyldte tilbud, med en fast pris, når værkstedet bød manuelt på opgaven.³⁸ Senere kunne værkstederne byde med faste priser via automatisk tilbudsgivning.³⁹
77. Autobutler introducerede senere muligheden for, at værkstederne selv kunne til- og framelde sig de forskellige ydelser med faste priser. Hvordan muligheden har set ud designmæssigt på autobutler.dk, har ændret sig over årene. I 2020 kunne værkstedet via autobutler.dk se, hvilke ydelser, som værkstedet kunne byde med faste priser på, samt tilmelde sig eller framelde sig, ved at flytte "skydebarerne" den ene eller anden vej; til tilmeld (orange) eller framelde (hvid), jf. Figur 3.7 nedenfor.

³⁷ Jf. Bilag 12, *Autobutlers vilkår for værksteder, september 2021*, punkt 3.5 samt Bilag 12, *Autobutlers vilkår for værksteder, september 2021*, punkt 8.5.

³⁸ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database Bevis C*.

³⁹ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database Bevis B*.

Figur 3.7 Hvordan værkstederne blev præsenteret for fastprisydelserne i august 2020

Igangværende

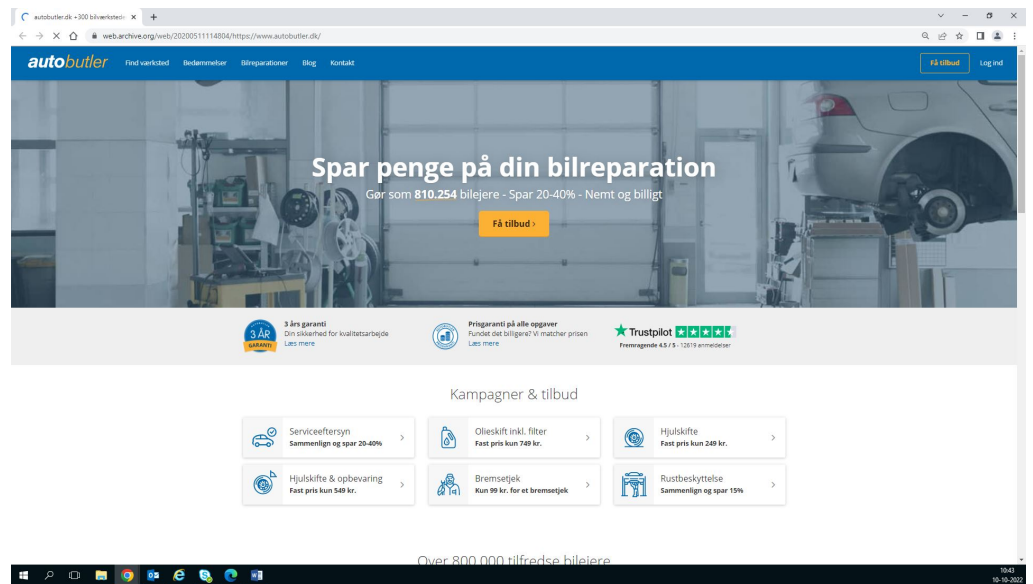
Service	Periode	Kampagnepris
Fastpriskampagne på Aircondit...	3. jul 2017 - 31. aug 2020	510,00 inkl. moms
Fastpriskampagne på Olieskift	3. jul 2017 - 3. jul 2025	749,00 inkl. moms
Fastpriskampagne på Hjulskifte	3. jul 2017 - 3. jul 2025	249,00 inkl. moms
Fastpriskampagne på Basisserv...	3. jul 2017 - 3. jul 2025	910,00 inkl. moms
Hjulskifte med dækopbevaring ...	1. okt 2019 - 31. dec 2024	549,00 inkl. moms
Fastpriskampagne på Bremsetjek	24. feb 2020 - 18. feb 2022	99,00 inkl. moms

Anm.: "Kampagnepris" svarer til den faste pris.

Kilde: E-mail af 19. august 2020, jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, bevis 22.2.

78. Hvordan annonceringen af de faste priser har set ud fra bilejerens perspektiv, har designmæssigt også ændret sig over årene. I maj 2020 kunne bilejerne finde de forskellige fastprisydelser på forsiden af autobutler.dk under overskriften "Kampagner & tilbud", jf. Figur 3.8.

Figur 3.8 Hvordan bilejerne blev præsenteret for fastprisydelserne i maj 2020

Kilde: Waybackmachine: autobutler.dk (tilgået 10. oktober 2022)

79. Autobutler har 11. oktober 2022 bekræftet over for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at de værksteder, som var tilmeldt fastprisydelserne på autobutler.dk, kunne afgive bud på ydelser til en fast pris i kombination med andre ydelser, der ikke var omfattet af en fastpriskampagne. Autobutler har derudover anført, at værksteder, som ikke var tilmeldt fastpriskampagnerne, ikke kunne byde på opgaver, som indeholdt den pågældende fastprisydelse, eller på opgaver som indeholdt den pågældende fastprisydelse i sammenhæng med en eller flere andre ydelser, som ikke blev tilbudt til en fast pris⁴⁰

3.4.3 Korrespondance mellem Autobutler og værkstederne

80. I det følgende redegør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen for den skriftlige korrespondance, der blev indhentet ved kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021.
81. Korrespondancen er både i form af e-mails og i form af beskeder fra Autobutlers interne beskedsystem⁴¹, der er indbygget i platformens database. Autobutler anvender beskedsystemet til at sende beskeder til alle værkstederne. Det er styrelsens forståelse, at disse beskeder ikke indeholder oplysninger om, hvilke værksteder, der ellers har modtaget beskeden. Værkstederne og bilejerne kan også anvende beskedsystemet til at sende beskeder til Autobutler.
82. Materialet indhentet i sagen viser, at Autobutler har sendt beskeder ud til værkstederne via platformens interne beskedsystem, SMS samt korresponderet med enkelte værksteder per e-

⁴⁰ Jf. Bilag 7 *Besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 27. september 2022*, side 2-3.

⁴¹ Beskederne, som i udtrækket fremgår i html-format, er renskrevet i de nedenstående punkter. De oprindelige tekstbeskeder fremgår i sit oprindelige html-format i Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*.

mail. Disse korrespondancer viser også, at Autobutler har talt med værkstederne telefonisk. Nedenfor redegøres for de væsentligste typer af beskeder og korrespondancer, der igennem perioden har været mellem Autobutler og værkstederne vedrørende fastprisydelserne.

3.4.3.1 Beskeder sendt fra Autobutler til værkstederne

83. Materialet indhentet i sagen viser, at Autobutler har kommunikeret med værkstederne om kommende fastprisydelser via beskeder, som er sendt ud til værkstederne via platformens interne beskedssystem⁴², SMS⁴³ samt e-mails.⁴⁴
84. Autobutler har 11. oktober 2022 bekræftet over for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at beskeder i det interne beskedssystem på Autobutlers platform er sendt ud til alle værksteder, som på det pågældende tidspunkt var tilmeldt Autobutlers platform.⁴⁵
85. Nedenfor fremgår de beskeder, der vedrører fastpriskampagner, og som Autobutler har sendt til værkstederne via platformens interne beskedssystem⁴⁶.
86. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem den 23. marts 2016 fremgår det, at der i perioden 30. marts til 20. april 2016 var en fastpriskampagne for hjulskifte på 149 kr.:

"Hjulskiftecampagne - fast pris 149 kroner

Hjulskiftecampagnen for at få fat i nye kunder til dit bilværksted blev en stor succes hvor mange bilejere samtidig har fået lavet ekstra arbejde. Derfor fortsætter vi nu kampagnen i resten af april med et fastpristilbud om hjulskifte for 149 kr. (på hjul uden TPMS).

Det betyder at dit værksted får dækket de fleste udgifter samtidig med at du kan tjene på ekstra arbejde og salg til de nye kunder. Hvis du har ledig kapacitet er det en fantastisk mulighed for at få helt nye kunder. Hvis du i forvejen har travlt, kan du blot undlade at byde på hjulskifteopgaverne.

Har du spørgsmål til denne kampagne, så kontakt Værkstedssupport på [xxx].

Hvorfor gør vi det?

Vi vil tiltrække flere kunder.

Kunderne efterspørger slagtilbud, der skal få dem til at skifte til dit værksted.

Hjulskifte er en simpel opgave, hvor mange danskere er parate til at prøve et nyt værksted.

Vores data viser, at hver anden bilejer tilkøber ydelser i forbindelse med hjulskifte.

⁴² Fx bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, bevis A-L.

⁴³ Fx bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, bevis 3, 5 13.1, 14. 1 og 27

⁴⁴ Fx bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, bevis B.

⁴⁵ Jf. Bilag 7 *Besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 27. september 2022*, side 3.

⁴⁶ Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*.

Fakta: Fastpriskampagne for hjulskift

Gælder jobs oprettet via autobutler.dk

Periode: 30. marts - 30. april

Pris 149 kroner

Pris for andet arbejde bestemmer du selv

Betingelser

Kampagnen kører for jobs oprettet i perioden 30. marts - 30. april

Hvis bilejerne via autobutler.dk beder om hjulskifte, kan du byde på jobbet. Jobbet bliver automatisk oprettet og beskrevet via Autobutlers draft bidding. Der er ikke noget krav om at dit værksted deltager - men hvis du ønsker at være med i kampagnen skal du byde 149 kr.

For alle opgaver ud over selve hjulskiftet, for eksempel køb af nye dæk og fælge, afbalancering, montering af TPMS eller lign. skal prisen for selve hjulskiftet stadig sættes til 149 kroner - men du bestemmer selv din pris på det øvrige arbejde.”⁴⁷

87. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem den 26. maj 2016 fremgår det, at værkstederne gratis kan tilmelde sig automatisk tilbudsgivning på fastpriskampagner, dvs., at Autobutler automatisk sender tilbud afsted til kunderne på vegne af værkstedet, så værkstedet ikke selv behøver aktivt at sende tilbud:

”Tilmeld dig automatisk budgivning på fastpris kampagner og få nye kunder

Fastpris kampagnerne vi kører via autobutler.dk er en stor succes. Som værksted er der stort potentiale for ekstra omsætning og tiltrækning af en række nye kunder ved at deltage i fastpris kampagnerne. Derfor planlægger vi flere kampagner i løbet af året. Se kampagneplanen og læs mere om hvorfor det er en god idé at deltage i fastpris kampagnerne her. [”Her” indeholder et link, som fører værkstedet til siden som genives nedenfor]

Lad autobutler.dk hjælpe dig med automatisk budgivning på fastpris kampagnerne

Vi tilbyder dig automatisk budgivning på fastpris kampagnerne, så du ikke behøver at røre en finger. Du får mere tid til kunderne, din omsætning øges og du får nye kunder. Vi lader automatisk systemet sende tilbud afsted til kunden på vegne af dit værksted. Dette er en gratis service som du altid kan til- og framelde dig.

Grib chancen og få tilført nye faste loyale kunder til dit værksted. Åbn den mail vi lige har sendt til dig og klik på den grønne knap og du vil blive registreret. Du kan også sende en mail til [xxx]@autobutler.dk og skrive, at du gerne vil bruge denne gratis ydelse.

⁴⁷ Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis A.

Hvis du har nogle spørgsmål ring til [xxx] på [xxx] eller skriv til [xxx]@autobutler.dk.”⁴⁸

88. Hvis man trykker på linket, føres man videre til hjemmesiden ”https://s3.amazonaws.com/autobutler-production/email_system_assets/Faa_faste_kunder.pdf”, hvor der igen står, at værkstedet kan tilmelde sig automatisk budgivning på kampagneopgaver samt en oversigt over planlagte fastpriskampagner for det kommende år:

FÅ ØGET OMSÆTNING UDEN AT RØRE EN FINGER
- SKRIV DIG OP TIL AUTOMATISK BUDGIVNING PÅ KAMPAGNEOPGAVER

1 MERSALG
Mange kampagneopgaver skaber mersalg. Det gennemsnitlige mersalg pr. kampagneopgave er 2.025 kr.

2 NYE KUNDER
De dygtigste værksteder har fået over 50 nye kunder pr. kampagne.

3 ØGET OMSÆTNING
Der er potentiale for øget omsætning på min. 10.000 kr. på en ny kunde, da 60 % af kunderne bliver loyale overfor værkstedet.

Lad autobutler.dk hjælpe dig med automatisk budgivning på fastpris kampagner. Fastpris kampagnerne hjælper dit værksted med at:

- ✓ Tiltrække nye kunder og aktivere eksisterende kunder
- ✓ Skabe muligheder for mersalg
- ✓ Få faste kunder der kommer igen til dit værksted

Skal vi byde automatisk?
Klik i mailen på den grønne knap hvis du vil benytte dig af denne gratis ydelse. Husk stadig selv at byde på andre opgaver i systemet. Du kan altid til- og framelde dig denne service.

KAMPAGNEPLAN FOR ÅRET - FASTE PRISER

De faste kampagner vil køre hen over året. Hver kampagne tilbydes til vores 150.000 bilejere og lanceres bredt via online medier. Kampagnerne får en fast pris og der er almindelig kommission hvis andet ikke er angivet. I vil få nærmere besked om hver enkelt kampagne, før den går i luften. Kampagneplanen ser således ud:

KAMPAGNE / MÅNED	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC
STENSLAG/PLADEARBEJDE												
SOMMER/ VINTER OIEK												
FØRÅRSTJEK												
AIRCONDITION												
SOMMERTJEK												
UNDERVOSNBEHANDLING												
VINTERTJEK												

KAMPAGNER SKABER FORNUFTIG IND TJENING
"Vi har for eksempel lige haft en Fiat 500 som også skulle have skiftet bærrom, og vi har haft adskillige olieskift. Samtidig har hjulskiftekampagnen skaffet ekstra serviceeftersyn, som er med til at give fornuftig indtjening."

89. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem 2. juni 2016 fremgår det, at der i perioden 7. juni til 30. juni 2016 var en fastpriskampagne for aircondition på 599 kr.:

"Få nye kunder før sommerferien - Aircondition kampagne i juni

Efter en succesfuld forårskampagne lancerer autobutler.dk i juni måned en kampagne, hvor vi tilbyder et aircondition service til vores bilejere med en fast pris på 599 kroner. Vi har allerede været i kontakt med mange af dine kollegaer, der gerne vil deltage i kampagnen.

Kampagnen går i luften på www.autobutler.dk/aircondition2016 tirsdag den 7. juni og markedsføres i flere medier frem til 30. juni, hvor den slutter. Se hvad tilbuddet indeholder

Det eneste krav er, at du bruger det forhåndsudfyldte tilbud med en fast pris på 599 kroner.

Hvorfor gør vi det?

1. Aircondition service vil tiltrække nye kunder og aktivere eksisterende kunder

⁴⁸ Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis B.

2. Udover at tilføre nye kunder til dit værksted er kampagnen også en oplagt mulighed for mersalg, da tilbuddet ikke indeholder udskiftning af pollenfilter, rens og reparation af f.eks. utætheder.

Lad autobutler.dk hjælpe dig med automatisk budgivning på aircondition kampagnen

Vi tilbyder dig automatisk budgivning på fastpris kampagnerne, så du ikke behøver at røre en finger. Vi lader automatisk systemet sende tilbud afsted til kunden på vegne af dit værksted. Dette er en gratis service som du altid kan til- og framelde dig. Send en mail til [\[xxx\]@autobutler.dk](mailto:[xxx]@autobutler.dk) og skriv, at du gerne vil bruge denne gratis ydelse.

Har du spørgsmål til denne kampagne, så kontakt vores værkstedssupport på [\[xxx\]](mailto:[xxx]@autobutler.dk) eller info@autobutler.dk

Betingelser

Aircondition kampagnen kører i perioden 7. juni - 30. juni.

Hvis bilejeren via autobutler.dk beder om et aircondition service, kan du byde på jobbet (vi kræver at du bruger den forhåndsudfyldte skabelon og ikke ændrer i beløbet). Der er ikke noget krav om at dit værksted deltager.

Der er almindelig kommission på aircondition kampagnen og på mersalg i forbindelse med kampagnen.⁴⁹

90. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedsystem den 13. oktober 2016 fremgår det, at der i perioden 18. oktober til 30. november 2016 var en fastpriskampagne for hjulskifte på 249 kr.:

"Hjulskiftecampagne starter i næste uge!

Hjulskiftecampagnen i foråret blev en stor succes, hvor mange bilejere samtidig fik lavet ekstra arbejde. Derfor starter vi i næste uge kampagnen ift vintersæsonen med et fastpristilbud om hjulskifte for 249 kr. inkl. moms.

Den faste pris betyder, at dit værksted får dækket de fleste udgifter samtidig med, at du kan tjene på ekstra arbejde og salg til de nye kunder. Hvis du har ledig kapacitet, er det en fantastisk mulighed for at få helt nye kunder. Hvis du i forvejen har travlt, kan du blot undlade at byde på hjulskifteopgaverne.

Har du spørgsmål til denne kampagne, så kontakt Værkstedssupport på [\[xxx\]](mailto:[xxx]@autobutler.dk) eller info@autobutler.dk.

Hvorfor gør vi det?

1. Vi vil tiltrække flere kunder.

2. Kunderne efterspørger slagtilbud, der skal få dem til at skifte til dit værksted.

⁴⁹ Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis C.

3. Hjulskifte er en simpel opgave, hvor mange danskere er parate til at prøve et nyt værksted.

4. Vores data viser, at hver anden bilejer tilkøber ydelser i forbindelse med hjulskifte.

Fakta: Fastpriskampagne for hjulskift

- *Gælder jobs oprettet via www.autobutler.dk/hjulskiftevinter16*
- *Periode: 18. oktober - 30. november*
- *Pris 249 kroner inkl. moms*
- *Pris for andet arbejde bestemmer du selv*

Tjek om du er tilmeldt automatisk budgivning på hjulskiftecampagnen

Vi tilbyder dig automatisk budgivning på vores kampagner, så du ikke behøver at røre en finger. Vi lader automatisk systemet sende tilbud afsted til kunden på vegne af dit værksted. Dette er en gratis service som du altid kan til- og framelde dig. Gå til dit dashboard og tjek om du er skrevet op

Med venlig hilsen

Autobutler support-team

Betingelser

Kampagnen kører for jobs oprettet i perioden 18. oktober - 30. november

Hvis bilejerne via autobutler.dk beder om hjulskifte, kan du byde på jobbet. Jobbet bliver automatisk oprettet og beskrevet via Autobutlers forhåndsberregnede tilbud. Der er ikke noget krav om, at dit værksted deltager - men hvis du ønsker at være med i kampagnen skal du byde 249 kr. inkl. moms.

NB! Hvis bilen har TPMS, så kommer prisen for kodning oven i de 249 kr. inkl. moms.

For alle opgaver ud over selve hjulskiftet, for eksempel køb af nye dæk og fælge, afbalancering, montering af TPMS, dækopbevaring eller lign. skal prisen for selve hjulskiftet stadig sættes til 249 kroner inkl. moms - men de tillægsopgaver bilejeren tilkøber skal selvfølgelig specificeres ud på varelinjer som altid, når du afslutter opgaven.

Der er almindelig kommission på hjulskifte kampagnen og på mersalg i forbindelse med kampagnen.”⁵⁰

91. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem den 17. februar 2017 fremgår det, at der i perioden 1. marts og minimum en måned frem var en fastpriskampagne for hjulskifte på 249 kr.:

⁵⁰ Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis D.

"Kære samarbejdspartner

Den 1. marts lancerer vi vores kæmpe hjulskifte-kampagne, som giver mange nye kunder på værkstederne. Sidste år blev 175.000 bilejere præsenteret for tilbuddet om et hjulskifte til en fast pris på 249,- kroner. Mange af dem blev efterfølgende faste kunder på værkstederne fordi de havde en god oplevelse i forbindelse med hjulskiftet.

I år lancerer vi kampagnen den 1. marts med den største kampagne nogensinde på både landsdækkende radio og på alle digitale kanaler. 247 værksteder har allerede tilmeldt sig kampagnen - og vi håber at du også har lyst til at være med.

Jeg ønsker at deltage

Hvis du ikke allerede er tilmeldt, skal du gøre det via dit dashboard på Autobutler. Har du spørgsmål kan du kontakte vores supportafdeling på [xxx] eller info@autobutler.dk.

Hjulskifte-kampagnen

Prisen for hjulskiftet udgør kr. 249 inkl. moms. Dette er en fast pris og gælder hele landet. Der er udelukkende tale om et hjulskifte uden indkodning af TPMS eller afbalance-ring.

Kampagnen starter den 1. marts og fortsætter minimum en måned. Tilbuddet bliver præsenteret for over 200.000 bilejere og du skal regne med en stor efterspørgsel i de første uger af kampagneperioden (hvis der stadig er vintervejr 1. marts, kan vi vælge at udskyde kampagnestarten).

Automatisk budgivning

Vi har gjort det endnu lettere for dig som værksted. Hvis du er med i kampagnen sender vi automatisk dine bud til kunden. Det eneste du skal gøre er at opdatere dine indstillinger i forhold til næste ledige tid for udførsel af arbejdet - du kan opdatere dem her. Da der hurtigt opstår ventetid på landets værksteder, kan du med fordel angive så kort en tidsfrist som muligt. Du kan løbende under kampagnen justere din næste ledige tid.

Kampagneopgaver på hjulskifte vil ikke fremgå af dit dashboard, da buddene sendes automatisk, så snart bilejeren har oprettet opgaven. Der kommer højst tre tilbud til bilejeren per opgave - med en fast pris på 249,- kr. inkl. moms, så her vil afstand, næste ledige tid og dine bedømmelser være vigtige for din succes.

Under fanen "Bud" i dashboardet kan du løbende følge med i, hvor mange tilbud der automatisk er sendt afsted på vegne af dit værksted. Der vil blive beregnet kommission af det udførte arbejde og af mersalg i forbindelse med hjulskiftet. Ved sidste kampagne var der mersalg på cirka 30 pct. af alle udførte hjulskift.

Vi ser frem til en succesfuld kampagne.

Med venlig hilsen

*Autobutler-teamet*⁵¹

92. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem den 1. september 2017 fremgår det, at der vil komme en tv-kampagne om faste priser på seks udvalgte ydelser, og at tilmeldte værksteder automatisk byder med faste priser.

Er du parat til den store tv-kampagne baseret på faste priser på udvalgte produkter?

Forvent mange nye kunder de kommende uger.

Tilmeldte værksteder byder automatisk via autobud med FAST pris på de udvalgte jobs. Man ser først opgaven når bilejeren har valgt værksted og skal aftale konkret tidspunkt for aflevering af bilen.

Følgende services udbydes til fast pris:

Olieskift (op t. 4 liter) - 749 kr.

Synstjek - 349 kr.

Hjulskifte - 249 kr.

Aircondition service - 499 kr.

Basisservice - 949 kr.

Biltjek - 299 kr.

Alle opgaverne er beskrevet og defineret i detaljer - så du slipper for administration. Du kan med fordel bruge de faste tjeklister, som du kan printe ud her:

Basisservice

Synstjek

Biltjek

Hilsen

Autobutler.dk supportteam

⁵¹ Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis E.

PS: Hvis du allerede nu kan se at dit værksted har travlt, skal du selv sørge for at framelde dit værksted, så vi ikke længere autobyder på dine vegne. Ring til os, eller frameld dig under indstillinger i dit dashboard.”⁵²

93. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem 22. november 2017 fremgår det, at der 24. november 2017 var en fastpriskampagne for hjulskifte på 199 kr.:

”Fredag 24. november er Black Friday, som traditionelt bruges til at få fat i nye kunder. Vi bruger anledningen til at sætte fokus på hjulskifte med et 24-timers særtilbud.

Alle bilejere hos autobutler.dk bliver derfor tilbudt at få hjulskifte til 199,- inkl. moms (normalpris 249,- inkl. moms).

Tilbuddet gælder KUN for hjulskifteopgaver, der bliver oprettet fredag den 24 november.

Hvis dit værksted allerede er tilmeldt vores hjulskiftekampagne, byder vi automatisk på denne Black Friday kampagne for dit værksted.

Såfremt du IKKE ønsker at deltage i kampagnen, skal du give os besked senest torsdag den 23. nov. kl. 15.

mvh

[xxx]

Supportchef DK & SE

E-mail: [xxx]@autobutler.dk

Tlf.: [xxx]

PS: Enkelte værksteder er ikke tilmeldt vores generelle hjulskiftekampagne. Hvis det er tilfældet, og du gerne vil være med, skal du kontakte os”⁵³

94. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem den 18. juni 2018 fremgår det, at der i to uger var en fastpriskampagne for basisservice på 949 kr.:

”Fast pris på basisservice.

Værkstederne hos Autobutler vælter sig i nye kunder fra vores store fastpris-kampagner. I denne og næste uge kan du se frem til mange nye bilejere på værkstedet, som bestiller basisservice til fast pris på 949 kr.

Vær obs på, om dit værksted er tilmeldt kampagnen via autobud. Det ser du nemmest i dit Dashboard, under menupunktet ”kampagner” i venstre side.

⁵² Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis F.

⁵³ Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis G.

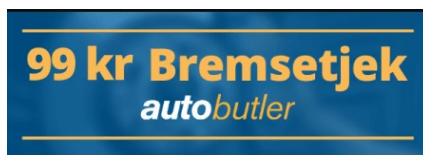
Autobud betyder, at vi sender forpligtende tilbud til kunder i dit område på vegne af dit værksted. Du ser først opgaven, når bilejeren har valgt dit værksted og skal aftale konkret tidspunkt for aflevering af bilen. Det er derfor vigtigt, at du reagerer, når der er kommet bestillinger, ellers kommer kunden hen på værkstedet på den dato, der er angivet som den første ledige.

Du kan læse mere om indholdet i fastpristilbuddet på kampagnesiden:

<https://www.autobutler.dk/kampagne/basisservice>⁵⁴

95. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem 6. februar 2020 fremgår det, at der vil komme en ny fastpriskampagne for bremsetjek på 99 kr.:

"Autobutler kampagne for bremsetjek

Kære samarbejdspartner

Vi går nu ud med Autobutlers store vinterkampagne for bremses. Med et fastpristilbud på et visuelt bremsetjek for 99 kr. får du nem adgang til nye kunder - og en potentiel ekstraindtægt på bremseopgaver.

De færreste bilejere tjekker deres bremses regelmæssigt, derfor kan kampagnen give masser af ekstra kunder på værkstedet. Kontakt os, hvis du IKKE ønsker at være med i kampagnen.

Med venlig hilsen

[xxx], Salgschef, DK & SE [xxx]@autobutler.dk

Mobil: [xxx]

Du kan læse mere om kampagnen for bremsetjek som den præsenteres for bilejerne: <https://www.autobutler.dk/kampagne/bremsetjek>. Prisen på 99,- kr. inkl. moms gælder en visuel gennemgang af bremserne og tjek for eventuelle lækager i bremsesystemet.⁵⁵

96. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem 11. marts 2020 fremgår det, at der 18. marts 2020 startede en landsdækkende markedsføringskampagne med ydelsen hjulskifte til 149 kr.:

"Stor hjulskifte kampagne. 149 kr. - uden kommission. Også på opsalg!

Kære samarbejdspartner

⁵⁴ Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis H.

⁵⁵ Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis I.

Nu starter Autobutlers hjulskifte-kampagne til fast pris, 149 kr. Du betaler ingen kommission - heller ikke på opsalg! Vi går i luften med Danmarks billigste pris og landsdækkende markedsføring på alle kanaler den 18. marts!

Kampagnen er en del af vores omfattende investeringer i at fortælle danske bilejere, at de med fordel kan vælge de frie værksteder. Vi flytter bilejerne væk fra de autoriserede værksteder, til fordel for den frie branche og vi ved, at mange efterfølgende bliver loyale kunder.

Er du parat til kundestorm?

Over 100.000 bilejere bliver præsenteret for tilbuddet om et hjulskifte til en fast pris på 149 kroner. Denne kampagne er en kæmpe investering, der driver nye kunder til dit værksted.

Vilkår

Fast pris 149 kr.

· 0% kommission

· 0% kommission på eventuel opsalg i forbindelse med hjulskifte

· Kampagnen inkluderer ikke afbalancering af hjul, montering af løse dæk, nye dæk eller kodning af TPMS-ventiler.

Vi ser frem til en succesfuld kampagne.

Kontakt os, hvis du IKKE ønsker at være med i kampagnen”⁵⁶

97. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem 7. maj 2020 fremgår det, at der i perioden fra den 18. maj til slutningen af august 2020 var en fastpriskampagne for airconditionsservice på 549 kr.:

”Corona-krisen har for alvor sendt bilejerne ind på autobutler.dk. Nu skruer vi endnu mere op for trafikken til dit værksted med en kampagne:

Airconditionsservice til fast pris på 549 kr.

Vi har gode erfaringer med at tiltrække nye kunder til værkstederne med vores kampagner. Derfor går vi nu ud med et kampagnetilbud på airconditionsservice. Vær klar til endnu flere kunder, når kampagnen går live den 18. maj og frem til slutningen af august.

Kampagnen er til fast pris på 549,- kr. og inkluderer opfyldning op til 150 gram kølemiddel. Såfremt der skal mere kølemiddel kan du fakturere dette separat. Husk at gøre kunden opmærksom på dette ved indlevering af bil.

⁵⁶ Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis K.

Såfremt du ikke ønsker at deltage i kampagnen SKAL du give besked om dette. Ellers vil dit værksted automatisk få del i de nye kunder.

Mvh

Autobutler Support

info@autobutler.dk

[xxx]

Vilkår

Kampagnen gælder kun personbiler og funktionsdygtige anlg, indeholder ikke eventuel udskiftning af pollenfilter, kabinerens, kølemiddel af typen R1234yf, opfyldning af tomt anlæg eller reparationer.

Du kan læse mere på kampagnesiden: <https://www.autobutler.dk/kampagne/aircon-service>⁵⁷

98. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem 27. september 2021 fremgår det, at der 18. oktober 2021 vil starte en fastpriskampagne for hjulskifte på 199 kr.:

"Hjulskifte; Den 18. oktober starter den årlige kampagne hos Autobutler

Hjulskiftekampagne i oktober. Fast pris 199 - vær parat til kundestorm

Kære samarbejdspartner

Vi går i oktober ud med vores store efterårskampagne for hjulskifte. Det sikrer dig mange nye kunder, som ofte også bestiller andre opgaver, når bilen alligevel er på værkstedet.

Vi tilbyder i lighed med de tidligere år hjulskifte til en fast pris på 199 kr.

Kampagnen gælder udelukkende hjulskifte uden indkodning af TPMS eller afbalance-ring. Såfremt kunden ønsker opbevaring af hjul, sker dette i henhold til værkstedets egne betingelser og priser.

Husk at tilmelde dit værksted

Vil du også have flere kunder - så husk at tilmelde dit værksted til kampagnen. Hvis du var med i forårets kampagne for hjulskifte, er dit værksted automatisk tilmeldt, og du behøver ikke gøre noget.

Med venlig hilsen

⁵⁷ Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis J.

Dit team hos autobutler.dk”⁵⁸

3.4.3.2 Danske og udenlandske domæner

99. I en besked sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem 10. januar 2013 fremgår det, at Autobutler har oprettet et nyt domæne med navnet www.autobutler.se.
100. Autobutler oplyser i den forbindelse de danske værksteder på autobutler.dk, at opgaver oprettet på autobutler.dk henvender sig til danske værksteder, og at opgaver på fx www.autobutler.se henvender sig til svenske værksteder:

”Autobutler.dk har fået en lillesøster under navnet autobutler.se. Sverige står nu for mål som et selvstændigt marked, hvor vi skal udbyde og udbygge vores værkstedskoncept som en del af vores internationaliseringsplaner. Som udmeldt tidligere, vil autobutler.se køre sit eget liv, hvorfor danske opgaver vil være udbudt i Danmark og tilsvarende svenske opgaver udbudt til svenske værksteder”⁵⁹

3.4.3.3 Værkstedspanelet

101. Af en række beskeder sendt til alle værkstederne via platformens interne beskedssystem fremgår det, at Autobutler oprettede et værkstedspanel. Værkstedspanelet bestod af udvalgte værksteder på autobutler.dk. Autobutler har i den forbindelse sendt nogle beskeder ud til alle værkstederne på platformen omkring muligheden for at deltage i værkstedspanelet, samt muligheden for at indsende ideer til emner som værkstedspanelet skal drøfte på møderne.⁶⁰
102. En medarbejder hos Autobutler sendte 20. marts 2017 en e-mail til otte værksteder, som deltog på et værkstedspanelmøde, med emnefeltet ”Tak for en fantastisk aften”.⁶¹ Af denne e-mail fremgår det blandt andet, at Autobutler vil fremsende et mødereferat fra mødet.
103. I det mødereferat⁶², som Autobutler efterfølgende sendte til de otte værksteder, fremgår det, at der på mødet både blev drøftet eksisterende og potentielle nye fastpriskampagner:

”Mødereferat

Værkstedspanelmøde – Autobutler.dk

Møde d. 16/03-2017 hos autobutler.dk på Rentemestervej 2b, 2400

København NV.

Mødet blev afholdt på baggrund af følgende agenda:

[...]

17.00 – Marketingplan & kampagner

⁵⁸ Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis L.

⁵⁹ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database* Bevis P.

⁶⁰ Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis M, N og O.

⁶¹ Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 10.

⁶² Bilag 6, *Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022*, følgebilag (1).

[...]

For autobutler.dk:

[xxx] – Adm. Direktør - [xxx]

[xxx] – Salgschef, DK & SE - [xxx]

[xxx] – Supportchef DK & SE - [xxx]

Inviterede medlemmer af værkstedspanelet:

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[...]

Kampagner

Der bliver diskuteret kampagner. Værksteder syntes alle sammen, at kampagnerne er en god idé fordi det er en nem og billig måde at få en ny kunde på. Det er selvfølgelig afhængig af opgavetyper og hvornår på året kampagnen kører. F.eks. er der blandede meninger om hjulskifte kampagnen, fordi den kører samtidig med, at værkstederne i forvejen har travlt.

Vi kunne lave nogle weekender, hvor bilejere kunne booke ind, at de ønsker at få lavet f.eks. et hjulskifte.

Af input til andre kampagner bliver der drøftet syn, rustbeskyttelse, leasingophør og forårstjek.

Der bliver ligeledes drøftet om det er muligt at kører kampagner på bremses, anghængertræk osv. Umiddelbart er svaret nej, da der er for store prisforskelle imellem de forskellige mærker / modeller."

104. Autobutler har oplyst til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at det ovenstående mødereferat alene er sendt til følgende værksteder:

"[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]

[xxx]⁶³

105. Autobutler har endvidere oplyst til styrelsen, at:

*"Panelmødet den 16. marts 2017 er det eneste møde af denne karakter i perioden [2015-2021], som har været afholdt mellem Autobutler og værkstederne, og Autobutler har ikke i forbindelse med sin gennemgang af perioden fundet lignende afholdte møder, hvor flere uafhængige værksteder har deltaget samtidigt."*⁶⁴

106. Styrelsen har efterfølgende bedt Autobutler oplyse, hvorfor der ikke er afholdt flere møder af denne karakter i perioden, særligt henset til, at det fremgår af mødereferatet 16. marts 2017 samt Bilag 2, Bevis 0, at der var var planlagt et møde i sensommer/efteråret 2017. Autobutler har ikke besvaret spørgsmålet, men anført, at:

*"Som oplyst var panelemødet den 16. marts 2017 det eneste møde af denne karakter i perioden, og Autobutler har ikke i forbindelse med sin gennemgang fundet lignende afholdte møder af denne karakter."*⁶⁵

3.4.3.4 Korrespondance mellem Autobutler og enkelte værksteder/værkstedskæder

107. Materialet i sagen viser e-mailkorrespondancer om de faste priser bilateralt mellem Autobutler og en række værksteder/værkstedskæder, herunder med værkstedskæderne [xxx] og [xxx], samt værkstedet [xxx]:
108. Værkstedet [xxx] sender 2. juni 2020 en e-mail til en medarbejder i Autobutler om, at værkstedet ønsker at tilmelde sig en række kampagner:

"Hej [xxx], [...]"

*Vi vil gerne være med på følgende kampagner: A/C, Synstjek, Biltjek, Hjulskift & Opbevaring og Bremsstjek."*⁶⁶

⁶³ Jf. Bilag 7, Besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 27 september 2022, side 2.

⁶⁴ Jf. Bilag 6, Besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 7 juli 2022, side 1.

⁶⁵ Jf. Bilag 7, Besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 27 september 2022, side 2.

⁶⁶ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 20.

109. Værkstedskæden [xxx] har haft en længere e-mailkorrespondance med Autobutler i forbindelse med tilmelding af deres værksteder på platformen. En medarbejder hos Autobutler skriver 18. august 2020 følgende til [xxx]:

"Hej igen

Vi kan på nuværende tidspunkt ikke give jer nogle nye priser på fast pris kampagnerne, disse kommer til september. Dog kan vi sige at hjulskifte kommer til at koste mellem 149-199 kr.

Vores priser vil blive lavet konkurrencedygtige til markedet, hvor blandt andet [xxx] markerer sig. De er en stor spiller på markedet og brager afsted med gode priser. Derfor vil vi selvfølgelig ligge os prismæssigt i nærheden og sørge for at vinde kunderne. Med udgangspunkt i vores nuværende kampagner er priserne:

- A/C service inkl. 150g væske: 510,-

- Olieskift inkl. op til 4 L olie: 710,-

- Hjulskifte: 249,-

- Fast Pris Basisservice inkl. op til 4 L olie: 910,-

- Hjulskifte med dækopbevaring: 549

- Bremsetjek: 99,-

Vi tager kommission af alle kampagner.

Vores gennemsnitlige timepris blandt værkstederne på Autobutler ligger mellem [xxx]. Her ser vi ofte, at værkstederne kan redigere deres priser ud fra udbud/efterspørgsel og sæsoner. Timepriserne afhænger generelt af værkstedets størrelse, beliggenhed mm."⁶⁷

110. Den 4. september 2020 spørger værkstedskæden [xxx], om Autobutler har en kampagne på hjulskifte inklusiv opbevaring:

"Har I en kampagne med hjulskift og opbevaring? Hvis ikke, kunne I så ikke lige overveje hvordan det kunne strikkes sammen"⁶⁸

111. Den 17. september 2020 skriver [xxx] til en medarbejder hos Autobutler, at de tilmelder sig alle kampagner:

"Aftalen var at vi var med på alle kampagner, så det bliver et ja fra vores side.

Med venlig hilsen / kind regards

[xxx]"⁶⁹

⁶⁷ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 23.1, 23.2 og 23.3..

⁶⁸ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 25.1, 25.2, 26.1 og 26. 2..

⁶⁹ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 25.2 og 26.2..

112. Værkstedskæden [xxx] har tilsvarende haft flere længere korrespondancer med Autobutler i forbindelse med tilmelding af deres værksteder på platformen og efterfølgende om tilmelding til en række kampagner:

Den 13. juli 2021 skriver Autobutlers administrerende direktør følgende til værkstedskæden [xxx]:

"[xxx] samler lige endeligt op, men det vil være rigtig fint at få en hurtig afklaring på kampagner:

Hjulskift – sommer/vinter

Aircondition med og uden rense – året rundt

Basisservice – året rundt

Bremsetjek – året rundt (er i på)

[xxx].

Vi ser ind i om vi kan lave en samlet side for alle værkstedernes næste ledige tid, så du kan angive dette løbende på en lettere måde.

[xxx]"⁷⁰

Den 15. juli 2021 skriver [xxx] til Autobutler, at værkstedskæden tilmelder sig en række kampagner:

"Hej [xxx] & og [xxx]

Tak for snakken

Jeg har snakket med de andre nu, vi kobler os på Aircon, Basisservice og Olieskift. Og så får vi løftet dette sammen.

Vi undlader hjulskift, da vi er ret sikre på at den kun vil indbringe hjulskift i sig selv og ikke alt muligt andet. Og denne pris er for lav til det.

Venlig hilsen

[xxx]

[xxx]

[xxx]"⁷¹

113. Om øvrig korrespondance mellem Autobutler og [xxx] henvises der desuden til bilag 3, bevis 23.

⁷⁰ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 30.1, 30.2, 30.3 og 30.4.

⁷¹ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*. Bevis 30.2, 30.3 og 30.4.

3.4.3.5 Korrespondance mellem Autobutler og andre aktører

114. Materialet i sagen viser e-mailkorrespondance mellem Autobutler og FDM, som Autobutler har en aftale om stikprøvekontrol med.⁷² I en e-mail af 25. april 2016 skriver Autobutlers administrerende direktør følgende til FDM:

"Hej begge, [Autobutler] lancerer start maj en kampagne målrettet vores 160.000 bil-ejere på forårsklargøring meget lig den kampagne/produkt I har her: <http://bil-test.fdm.dk/foraarstjek> Tilbuddet er en fast pris på 299 som vores værksteder forpligter sig til at byde ind med. Vi kunne evt teste af, hvordan en lignende kampagne vil performe, hvor FDM kunder henvises til autobutler.dk i samme periode, hvor vi kører kampagnen, hvis I kan acceptere at prisen hedder 299"⁷³ [styrelsens tilføjelse]

115. Autobutler har desuden haft korrespondance med CAC Certificering, der udbyder certificering af værksteder, og Au2parts, den største danskejede autogrossistkæde i Danmark, i forbindelse med, at Autobutler ledte efter nye værksteder, der kunne indgå på platformen. I e-mail af 29. oktober 2020 fremgår det fra en medarbejder i Autobutler til CAC og Au2Parts, at

"Hej igen,

Listen jeg sendte, er områder der er mere attraktive for os, at få nye værksteder onboaret. Jeg vil hellere end gerne vende hvert eneste værksted nøje, lige meget deres placering. Vi søger som udgangspunkt værksteder, som har kapaciteten til at udføre arbejdet igennem os. Men når det er sagt, er der forskel på København og f.eks. Holstebro. Så fremt i mener værkstedet har kvalifikationerne for at kunne indgå i et samarbejde med os, må du/i hellere end gerne henvise til undertegnede.

Værkstederne skal dog kunne opfylde:

- Full Service værksted

- Deltage i vores kampagner:

- Olieskift inkl. 4L olie 749,-

- Basis service inkl. 4L olie 949,-

- A/C service inkl. 150G kølemiddel 549,-

- Bremsetjek 99,-

- Hjulskifte 199,-

- Minimum to mekanikere

Og naturligvis være godkendte af jer.

⁷² Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse, at stikprøvekontrollen indebærer, at Autobutler har indgået et samarbejde med FDM, hvor FDM med jævne mellemrum tager på kontrolbesøg hos udvalgte værksteder, der anvender Autobutlers platform, og vurderer om værkstederne lever op til et vis kvalitetsniveau.

⁷³ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 1.

Vi ved, at der er stor forskel på værkstederne rent geografisk set, men som vi også fortalte til mødet, skal værkstederne være pæne og ordentlige.

Jeg vil ligeledes henvise værksteder, som ikke er en del af en kæde til jer. Jeg forsikrer jer om, at der ikke bliver henvist til baggårdsværksteder.”⁷⁴

3.4.3.6 Korrespondance internt hos Autobutler

116. Materialet i sagen viser e-mailkorrespondance internt blandt medarbejderne hos Autobutler om de faste priser.⁷⁵
117. Den 8. april 2016 sender en medarbejder i Autobutler en intern e-mail i Autobutler vedrørende, at medarbejderen vil sende en besked ud til alle værkstederne på platformen om en kommende kampagne på hjulskifte. Administrerende direktør i Autobutler svarer hertil ”Go”.⁷⁶ Af e-mailen sendt fra medarbejderen den 8. april 2016 fremgår følgende:

”Hej alle, Til info sendes nedenstående mail ud nu til alle DK værksteder. [...]

Kære værksteder,

Vi har telefonisk haft kontakt med mange af jer over de sidste par dage med henblik på at få afsendt tilbud på vores hjulskifte kampagne til 149 kr. inkl. moms. [...] Det værksted som har haft størst succes med kampagnen har fået flere end 50 nye hjulskifte kunder på de seneste 14 dage. Foruden det fantastiske resultat med nye kunder i butikken har det også tilført værkstedet meromsætning på 50.000 kr. ex. moms i forbindelse med gennemgang af bilen på følge reparationer og salg af nye dæk.[...] Grib derfor chancen nu og få tilført nye faste loyale kunder til dit værksted, så længe kampagnen er aktiv resten af april måned. [...]

Stor succes med hjulskifte kampagnen

Det værksted som har haft størst succes med kampagnen har fået flere end 50 nye hjulskifte kunder på de seneste 14 dage. Foruden det fantastiske resultat med nye kunder i butikken har det også tilført værkstedet meromsætning på 50.000 kr. ex. moms i forbindelse med gennemgang af bilen på følge reparationer og salg af nye dæk.”⁷⁷

118. Der fremgår følgende af en e-mail internt i Autobutler af 25. april 2016 om en besked, som skal sendes til alle værkstederne på platformen, om en kommende forårskampagne:

”2) 299 lyder som en fornuftig pris. Vigtigt vi gør det helt tydeligt for kunden, at der ikke medgår dele eller væsker i tilbuddet, men som kunden kan vælge at tilkøbe, hvis nødvendigt. Værkstedet er forpligtet til at ringe til kunden inden arbejdet igangsættes, så det kan vi også slå på for at skabe tryghed. Folk vil vide sig sikre på prisen

3) Vil derfor også fjerne den del der vedrører op til 1 liter olie etc. Det er her værkstedet skal tjene penge, så det er kun en visuel gennemgang af bilen. [...]

⁷⁴ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 28..

⁷⁵ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*.

⁷⁶ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 2.

⁷⁷ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 2.

7) Prisen synes jeg er ok, hvis det holder vand, at det tager 30 minutter at gennemføre kontrollen. Vores gns timepris er på 450 ex. moms, så på den måde ligger de 300 inkl. moms bedre end hvad de normalt gns ville få for en halv times arbejde.”⁷⁸

119. Den 28. april 2016 sender en medarbejder i Autobutler en intern e-mail til blandt andet den administrerende direktør og daværende CMO i Autobutler:

”Hej alle,

Til info bliver nedenstående mail sendt ud lige om lidt til alle værksteder.

Derudover kommer der besked i dashboard + bliver sendt en sms. [...]

Vi har allerede været i kontakt med 80 af dine kollegaer, der gerne vil deltage i kampagnen. [...]

Hvorfor gør vi det?

1. Forårstjek er en simpel gennemgang af bilen, som giver bilejeren stor tryghed.

2. Udover at tilføre nye kunder til dit værksted er kampagnen også en oplagt mulighed for mersalg.

3. Alt for mange bilejere kører med slidte bremses, forkerte dæk eller andre forhold, som let kan konstateres og efterfølgende afhjælpes ved en indledende gennemgang af bilen.”⁷⁹

120. Den 28. april 2016 sender en medarbejder i Autobutler en e-mail indeholdende en kopi af beskeden i det ovenstående punkt 119 til [xxx], som er en [xxx] med danske værksteder. Medarbejderen fra Autobutler beder [xxx] om at videresende beskeden til deres værksteder. [xxx] bekræfter efterfølgende, af de vil meddele beskeden internt:

”Vi ved, at den slags kampagner giver en masse ekstra opsalg så det vil være fantastisk, hvis du kan hjælpe med at promovere den over for [xxx] værkstederne.”⁸⁰

” Fint! Jag meddelar internt.”⁸¹

121. For et andet eksempel henvises der desuden til bilag 3, bevis 7.

122. I en e-mail sendt 15. februar 2017 fra Autobutlers administrerende direktør til en række medarbejdere beskrives muligheden for automatisk at tilmelde værkstederne til fastpriskampagnerne, så de ikke behøver at melde sig til igen:

”Vi vil gerne undgå, at værksteder der allerede var med sidste år, igen skal acceptere at deltage i kampagnen. Kan vi automatisk tilmelde dem, således at banneret alene vises for dem som ikke tidligere har været tilmeldt i både dk og se. Tidligere kunne de vælge

⁷⁸ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 3.

⁷⁹ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 5.1

⁸⁰ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 5.2.

⁸¹ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 5.2.

*selv at byde vs autobyde, men vi foreslår, at begge automatisk flyttes til autobud. // [xxx]*⁸²

Af den samme e-mail, fremgår der desuden:

"Mail til tidligere hjulskifte kampagne kunder [...]"

*Kampagne opgaver på hjulskifte vil ikke fremgå af dit dashboard, da buddene sendes automatisk, så snart bilejeren har oprettet opgaven. Der kommer max 3 tilbud pr opgave, som kunden kan vælge imellem. Alle med samme tilbud på kr. 249 inkl. moms, så her vil afstand, næste ledige tid og dine bedømmelser være vigtige for din succes."*⁸³

123. For andre eksempler på beskeder vedrørende fastpriskampagner henvises der desuden til bilag 3 bevis 4, 11, 13.1, 12.2 og 26.

124. I en e-mail sendt 9. august 2017 fra en medarbejder til Autobutlers administrerende direktør fremgår det blandt andet, at de har en målsætning om, at 80 % af værkstederne deltager i Autobutlers fastpriskampagner:

*"Målsætningen er at 80% af vores værksteder deltager i alle vores kampagner. Lige nu er vi 475 værksteder på AB. Det giver et target på 380. Der er 140 på denne liste. Link Flere af dem er tilmeldt flere af vores kampagner, men såfremt de ikke er tilmeldt én, så kommer de frem på listen. Manuelt kan jeg dog tælle mig frem til, at ni af dem på listen er tilmeldt vores AB-service. Det giver os et tal på 131. 475 minus 131 = 344. Der er altså 335 værksteder, som er tilmeldt ALLE vores kampagner, og ni yderligere der er tilmeldt basis-service, men f.eks. ikke syn.. Vi ønsker at opnå 380 total, så inden d. 01/09-2017 skal vi finde 36 værksteder mere. Det tror jeg på er realistisk."*⁸⁴

125. E-mail af 21. oktober 2019 fra Autobutlers administrerende direktør til blandt andet Autobutlers CMO:

*"Et olieskift er typisk noget som koster i mellem 500 og 1000 kroner, hvor vi ligger fornuftigt med vores fast pris på 749"*⁸⁵

126. E-mail af 31. maj 2020 fra Autobutlers administrerende direktør til blandt andet Autobutlers CMO

*"Vi skal tilsvarende arbejde med fast priser på forskellige aircon priser / kampagner, så vi slipper for at regne drafts på det samme som er med i kampagnen. Reelt er det vi tilbyder i kampagnen det vi sjal tilbyde året rundt og fuld automatiseret bare til en højere pris udenfor sæsonen."*⁸⁶

127. Der fremgik følgende af e-mail af 14. august 2020 fra Autobutlers CMO til den administrerende direktør:

"Upsell har været den måde vi har fået værkstederne med på kampagnen. Jeg synes [xxx] skal give feedback her, men uden den fordelten tror jeg ikke vi kan få nok værksteder med,

⁸² Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 9.

⁸³ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 89.

⁸⁴ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 11.1 og 11.2.

⁸⁵ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 16.

⁸⁶ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 18.

selv hvis vi gør det lidt dyrere. Men jeg er enig i at det ikke skal være for meget upsell, og det skal ikke blive en for stor prisforskel, hvis din AC kræver mange gram”⁸⁷

128. For andre eksempler på beskeder internt hos Autobutler vedrørende prisniveau henvises der desuden til bilag 3, bevis 21.

3.5 Høringssvar af 9. marts 2023

129. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sendte 2. januar 2023 en klagepunktsmeddelelse i høring hos Autobutler, hvor styrelsen vurderede, at der ikke var samhandelspåvirkning. Styrelsen sendte 26. januar 2023 en revideret klagepunktsmeddelelse i høring hos Autobutler, hvor styrelsen havde ændret vurderingen til, at der var samhandelspåvirkning.
130. Styrelsen modtog 9. marts 2023 et skriftligt høringssvar fra Autobutler, hvor Autobutler anfører, at virksomheden ikke ønsker at komme med materielle bemærkninger:

”Autobutler kan forstå, at styrelsen agter – og siden 19. september 2022, hvor styrelsen oplyste Autobutler, at styrelsen ville fortsætte med at udarbejde en klagepunktsmeddelelse – at indstille til Konkurrencerådet, at rådet træffer afgørelse om, at Autobutler har overtrådt konkurrencelovens § 6, stk. 1, samt TEUF art. 101, at sagen indbringes for domstolene med henblik på, at der nedlægges påstand om, at Autobutler pålægges en civil bøde [...]

Som følge heraf finder Autobutler det formålsløst at fremkomme med materielle bemærkninger til sagen, idet sagen vil blive indbragt for retten, hvor Autobutler vil fremkomme med sine materielle bemærkninger og synspunkter. Dette desuagtet afgørelsen er behæftet med så væsentlige juridiske fejl og mangler, at afgørelsen ikke vil blive opretholdt af en domstol.

Dette indlæg er således begrænset til en kommentering af en række væsentlige faktuelle forhold i styrelsens klagepunktsmeddelelse samt til fortrolighed”⁸⁸

131. Autobutler har refereret til en række punkter i klagepunktsmeddelelsen, hvor styrelsen, ifølge Autobutler, ved præsentation af otte e-mails anvender en forkert titel på en medarbejder, samt at det ikke præciseres, at en medarbejder ikke længere er ansat i Autobutler. Styrelsen har på baggrund af Autobutlers bemærkninger præciseret i de pågældende afsnit.

132. Autobutler har overordnet anført, at virksomheden:

” [...] ikke [er] enig med styrelsens kvalifikation af adfærden som en overtrædelse af konkurrencelovens § 6, stk. 1, og/eller TEUF artikel 101 [...]”⁸⁹ [styrelsens tilføjelse]

133. Styrelsen henviser i forlængelse heraf til vurdering heraf i afsnit 4.3 om, at adfærden udgør en overtrædelse af konkurrencelovens § 6, stk. 1 samt TEUF artikel 101.

134. Autobutler har derudover overordnet anført følgende bemærkninger:

⁸⁷ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*. Bevis 22.

⁸⁸ Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 2.

⁸⁹ Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 1.

-
1. "Autobutler i hele sin levetid har arbejdet intensivt for at sikre de danske bilejere den størst mulige transparens og de lavest mulige omkostninger"⁹⁰
 1. "Autobutler kan da også konstatere, at priserne på de tidligere fastpris-produktpakker er steget signifikant"⁹¹
 2. "Autobutler ikke tidligere er forlagt konklusion om, at man skal standse praksis med faste priser"⁹²
 3. "Autobutler har ligeledes løbende søgt juridisk rådgivning hos eksterne advokater"⁹³
135. Autobutler har ikke ønsket at uddybe sit høringssvar mundtligt ved fremmøde for Konkurrencerådet.
 136. Autobutlers bemærkninger til klagepunktsmeddelelsen har ikke givet anledning til, at styrelsen har ændret sine vurderinger.
 137. Styrelsen har adresseret Autobutlers første bemærkning i afsnit 4.4.2.
 138. Styrelsen har adresseret Autobutlers anden bemærkning i afsnit 4.4.2. Styrelsen har i den forbindelse især justeret fremstillingen af Autobutlers effektivitetsforsvar samt udbygget argumentationen ved hjælp af indhentede⁹⁴ listepriiser annonceret på Autobutler.dk i perioden december 2021 - april 2023 gennem hjemmesiden archive.org (herefter "waybackmachine")⁹⁵, jf. bilag 14.
 139. Nedenfor følger en nærmere beskrivelse af Autobutlers tredje og fjerde bemærkning og styrelsens svar herpå.

3.5.1 Berettigede forventninger

140. Autobutler har overordnet anført, at "*Autobutler har desuden ad flere omgange drøftet Autobutlers forretning, herunder udviklingen i forretningen med styrelsen*".⁹⁶ Autobutler fremhæver tre tilfælde, hvor Autobutler har haft interaktion med styrelsen om Autobutlers forretning:
 - » I forbindelse med Konkurrencerådets afgørelse af marts 2014, der vedrørte CAD's boykot af Autobutler ("CAD-sagen").
 - » I forbindelse med, at Autobutler fik foretaget juridisk vurdering af en ekstern advokat, som kontaktede Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på "no-name basis" i 2018.
 - » I forbindelse med en forbrugerhenvendelse i 2019.
141. Autobutler anfører, at platformen "*på intet tidspunkt [blev] forelagt en konklusion om, at man skal standse praksis med faste priser på fastdefinerede produktpakker*"⁹⁷ [styrelsens tilføjelse].

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bemærkninger

⁹⁰ Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 1.

⁹¹ Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 1.

⁹² Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 2.

⁹³ Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 2.

⁹⁴ Oplysningerne er indhentet via web archive, som er en hjemmeside som indeholder historiske versioner af hjemmeside.

⁹⁵ Waybackmachine er en hjemmeside, som gemmer data om hjemmesider for forskellige datoer. Der er ikke gemt data for alle kalenderdage, og der er derfor ikke data, som kan dokumentere enhver pris eller en ændring i pris på Autobutlers hjemmeside.

⁹⁶ Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 1.

⁹⁷ Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 2.

142. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse, at Autobutler gør gældende, at de løbende drøftelser har givet Autobutler en berettiget forventning om, at deres forretningsmodel, herunder anvendelse af faste priser, er i overensstemmelse med konkurrenceloven.
143. Der gælder en almindelig forvaltningsretlig grundsætning om, at berettigede forventninger er beskyttede.⁹⁸ Begrebet berettigede forventninger har to led.
144. *Det første led* er, at en virksomhed subjektivt skal have en forventning foranlediget af forvaltningsmyndigheden.⁹⁹
145. *Det andet led* omfatter, at myndighedens handling skal være egnet til at foranledige en forventning hos virksomheden. Adressatens påberåbte forventning skal således være berettiget i forhold til den handling, som forvaltningsmyndigheden enten har foretaget eller undladt at foretage sig.¹⁰⁰ Hvis en sag er gennembehandlet, er den mere egnet til at indgyde en berettiget forventning end sager, hvor myndigheden ikke har samme indsigt i materialet.¹⁰¹ I nogen tilfælde kan der opstå tvivl om, hvorvidt fx en mundtlig udtalelse fra en myndighed er en afgørelse eller en vejledning om reglerne. Udgangspunktet er, at et svar fra en myndighed med den formelle kompetence til at træffe afgørelse i det pågældende spørgsmål er en afgørelse, når tilkendegivelsen vedrører i) et konkret tilfælde, ii) der er aktualiseret, og iii) den er rettet direkte til den pågældende virksomhed eller juridisk repræsentant for denne.¹⁰²
146. Konkurrencerådet har tidligere vurderet, hvorvidt en part havde en berettiget forventning i forbindelse med en konkurrencesag. I DTL-sagen¹⁰³ vurderede Konkurrencerådet således, at DTL havde en berettiget forventning for en del af forholdene i sagen, da styrelsen tidligere havde vejledt DTL-skriftligt om, at disse vilkår ikke var i strid med konkurrenceloven. I ITD-sagen¹⁰⁴ vurderede Konkurrencerådet omvendt, at ITD ikke havde en berettiget forventning, selvom styrelsen tidligere havde behandlet en konkurrencesag om tilsvarende forhold mod en anden virksomhed og havde gennemgået ITD's hjemmeside i forbindelse med en kontrolundersøgelse, uden at styrelsen havde indledt en sag. Konkurrencerådet lagde vægt på, at ITD aldrig havde fået en positiv udmelding fra styrelsen om, at virksomhedens vilkår var i overensstemmelse med konkurrenceloven, udover at en sagsbehandler mundtligt og med forbehold havde tilkendegivet dette.¹⁰⁵

⁹⁸ Se bl.a. Højesterets dom SKM 2013.141.HR, FOU nr. 2000.368 med henvisninger og endvidere Karsten Revsbech, Forvaltningsret almindelige emner, 6. udgave 2016, s. 525.

⁹⁹ En virksomhed kan ikke have en berettiget forventning, hvis virksomheden selv har fremkaldt en handling eller et udsagn fra en myndighed ved en afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger, jf. Søren Mørup, *Berettigede Forventninger i Forvaltningsretten*, 1. udgave 2005, s. 141. Virksomheden skal således være i god tro, jf. fx FOB af 22. november 2007, sag nr. 2007-4-6 om børnebidrag. Det er antaget i litteraturen, at pejlemærket for god tro er grov uagtsomhed jf. Søren Mørup, *Berettigede Forventninger i Forvaltningsretten*, 1. udgave 2005, s. 141. En adressat, der har antaget professionel hjælp, er dog underlagt en strengere norm end en almindelig borger, jf. Søren Mørup, *Berettigede Forventninger i Forvaltningsretten*, 1. udgave, 2005, s. 145 – 148.

¹⁰⁰ Jf. fx U1984.476H, hvor Højesteret fandt, at forvaltningen ikke var afskåret fra at opkræve en særavgift for overdragelse af fast ejendom. Idet forvaltningen ikke havde udtalt sig om særavgiften i sin originale afgørelse, kunne adressaten ikke have en berettiget forventning om, at der var taget stilling til (sær)avgiftsspørgsmålet.

¹⁰¹ Jf. Søren Mørup, *Berettigede Forventninger i Forvaltningsretten*, 1. udgave 2005, s. 166. Dette gælder specielt for konstitutive forvaltningsakter (dvs. afgørelser der skaber en ny retstilstand f.eks. navneafgørelser).

¹⁰² Forvaltningsretten, Hans Gammeltoft-Hansen mfl., 2002, s. 61.

¹⁰³ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 17. december 2008, Dansk Transport og Logistiks informationsudveksling ("DTL-sagen"), punkt 40-41 og 499-508.

¹⁰⁴ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 25. februar 2009 pkt. 20-29 og pkt. 634-744. Afgørelsen blev delvist stadfæstet af Konkurrenceankenævnet ved kendelse af 26. november 2009 pkt. 6.6.

¹⁰⁵ Se desuden Konkurrencerådets afgørelse af 25. maj 2016, pkt. 4.3.3.4.3.1 ("FAFID-sagen") hvor der ikke var berettigede forventninger vedr. et vilkår i en aftale, af hvilken aftale Konkurrenceankenævnet tidligere havde truffet afgørelse om, idet vilkåret var nyt og derfor ikke var del af materialet som Konkurrenceankenævnet undersøgte dengang.

-
147. Det er styrelsens vurdering, at CAD-sagen fra 2014 ikke medfører, at Autobutler har fået en berettiget forventning. CAD-sagen omhandlede ikke brugen af faste priser på Autobutlers platform, og det fremgår ikke af konkurrencerådets afgørelse, at Autobutler har en praksis om brug af faste priser. Der er endvidere ingen korrespondance med Autobutler i CAD-sagen, hvori brug af faste priser nævnes. Det fremgår desuden af materialet i indeværende sag, jf. punkt 76, at Autobutler indførte fastpriskampagner i februar 2015, hvilket er ca. et år efter, at der var truffet afgørelse i CAD-sagen.
148. Den uformelle vejledning i 2018 medfører heller ikke, at Autobutler har fået en berettiget forventning, bl.a. fordi henvendelsen var på "no-name basis". Denne vurdering understøttes af, at Autobutler har antaget professionel hjælp ved en advokat med speciale i konkurrenceret. Advokaten formodes at være bekendt med styrelsens afgørelsesprocesser, herunder at styrelsen ikke kan fritage fra konkurrencelovens § 6 ved uformel vejledning til en virksomhed, der ikke har oplyst sit navn. Det fremgår desuden ovenfor, at der ved tvivl om, hvorvidt der foreligger en afgørelse eller en vejledning om reglerne, skal lægges vægt på, om tilkendegivelsen vedrører i) et konkret tilfælde, ii) der er aktualiseret, og iii) den er rettet direkte til den pågældende borger. Det er styrelsens vurdering, at der ikke kan være tale om en afgørelse, idet den uformelle vejledning ikke vedrører et tilstrækkeligt konkret tilfælde.
149. Endvidere medfører kontakten med Autobutler i forbindelse med forbrugerhenvendelsen i 2019 heller ikke, at Autobutler har fået en berettiget forventning. I den forbindelse har brugen af faste priser på Autobutler ikke været genstand for undersøgelse, og Autobutler oplyste desuden ikke styrelsen om, at Autobutler havde en praksis med faste priser.
150. Styrelsen vurderer på den baggrund, at de tre interaktioner hverken for sig eller samlet set har medført, at Autobutler har fået en berettiget forventning om, at en praksis med brug af faste priser var i overensstemmelse med konkurrenceloven.

3.5.2 Juridisk rådgivning

151. Autobutler anfører, at:

"Autobutler har ligeledes løbende søgt juridisk rådgivning hos eksterne advokater. I forbindelse med at Autobutler i 2018 oplever et voksende myndighedsfokus på digitale virksomheder og politiske krav om ændrede regler på markedet for digitale platforme, anmoder Autobutler en ekstern advokat om en konkurrence- og markedsføringsretlig vurdering af virksomhedens forretningspraksis, herunder praksis med faste priser på udvalgte fastdefinerede produktpakker."¹⁰⁶

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bemærkninger

¹⁰⁶ Jf. Bilag 13, Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023, side 1.

-
152. Det forhold, at Autobutler har modtaget juridisk rådgivning hos eksterne advokater om brugen af faste priser på platformen, ændrer ikke på, at Autobutler kan have overtrådt konkurrencereglerne.¹⁰⁷
153. Dette forhold kan dog have betydning i forhold til spørgsmålet om fastsættelse af en eventuel bøde og i forhold til et eventuelt erstatningsansvar mellem advokat og klient.

3.6 Supplerende høringsvar af 7. juni 2023

154. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sendte 16. maj 2023 et udkast til afgørelse i høring hos Autobutler.
155. Styrelsen modtog 7. juni 2023 et skriftligt høringsvar fra Autobutler, hvor Autobutler anfører, at virksomheden ikke ønsker at komme med materielle bemærkninger:

"Som fremhævet af Autobutler i forbindelse med styrelsens høring over klagepunktsmeddelelsen kan Autobutler forstå, at styrelsen agter at indstille til Konkurrencerådet, at rådet træffer afgørelse om, at Autobutler har overtrådt konkurrencelovens § 6, stk. 1, samt TEUF art. 101, at sagen indbringes for domstolene med henblik på, at der nedlægges påstand om, at Autobutler pålægges en civil bøde [...].

Som følge heraf finder Autobutler det formålsløst at fremkomme med materielle bemærkninger til sagen, idet sagen vil blive indbragt for retten, hvor Autobutler vil fremkomme med sine materielle bemærkninger og synspunkter, desuaget at afgørelsen er behæftet med så væsentlige juridiske fejl og mangler, at afgørelsen ikke vil blive opretholdt af en domstol.

Autobutler kan derfor i det hele henholde sig til, hvad Autobutler allerede har fremhævet overfor styrelsen."¹⁰⁸

156. Autobutler har derudover anført følgende om styrelsens udkast til påbud:

"Det er vores klare opfattelse, at styrelsens udkast til påbud for så vidt angår orienteringsperioden på 90 dage er både uproportionel og i strid med almindelig forvaltningsretlig ligebehandling.

Det bemærkes i den forbindelse, at en orienteringsperiode på 45 dage til fulde vil sikre købere af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer i Danmark orientering om styrelsens afgørelse, og derfor vil opfylde det formål, som påbuddet sigter til. En orienteringsperiode på 90 dage går derfor langt videre, end hvad der kan anses for proportionelt.

Endvidere er en orienteringsperiode på 90 dage udtryk for usagelig forskelsbehandling. Der henvises i den forbindelse til blandt andet Konkurrencerådets afgørelse i Ageras. Der foreligger således ingen sagelige grunde til, at Autobutler skal pålægges et påbud

¹⁰⁷ Jf. fx Højesteret dom af 27. november 2019 i sag 191/2018, Konkurrencerådet mod Eurostar Danmark A/S og GVCO A/S, side 10, samt Konkurrencerådets afgørelse af 26. oktober 2022, *Kundedelingsaftale mellem bl.a. Codeex ApS og Barcode People ApS*, punkt 212-213.

¹⁰⁸ Jf. Bilag 15, Autobutlers supplerende høringsvar af 7. juni 2023, side 1.

med en orienteringsperiode, som overstiger den periode, som blev påbudt i Ageras-sagen.

Påbuddet kan endvidere alene være rettet til de værksteder, der har været en del af de forhold, som Konkurrencerådet i afgørelsen måtte mene er uforenelige med konkurrencereglerne. Autobutler kan ikke forvaltningsretligt blive forpligtet til at orientere værksteder eller personer, der intet har med sagens genstand at gøre.”¹⁰⁹

157. Styrelsen har ændret udkast til påbud under hensyntagen til, at påbuddet er proportionalt.

¹⁰⁹ Jf. Bilag 15, Autobutlers supplerende høringssvar af 7. juni 2023, side 2.

4. Vurdering

4.1 Markedsafgrænsning

158. For at vurdere, om der foreligger en konkurrencebegrænsende adfærd i strid med konkurrencelovens¹¹⁰ § 6 og TEUF¹¹¹ artikel 101, kan det være nødvendigt at afgrænse det relevante marked. Det er dog ikke nødvendigt med en endelig afgrænsning, medmindre det uden en sådan ikke er muligt at afgøre, om adfærden kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater og har til formål eller til følge mærkbart at begrænse konkurrencen.¹¹²
159. Det relevante marked består af det relevante produktmarked og det relevante geografiske marked. Formålet med at afgrænse et marked både som produktmarked og som geografisk marked er at konstatere hvilke aktuelle konkurrenter, der er i stand til at begrænse de involverede virksomheders adfærd og forhindre dem i at handle uafhængigt af et effektivt konkurrencemæssigt pres.¹¹³
160. Udgangspunktet for markedsafgrænsningen er en analyse af efterspørgsels- og udbudssubstitution.¹¹⁴ I de følgende afsnit vil det relevante produktmarked og geografiske marked blive undersøgt.

4.1.1 Det relevante produktmarked

161. Ved det relevante produktmarked forstås markedet for de produkter eller tjenesteydelser, som forbrugerne anser for indbyrdes substituerbare på grund af deres egenskaber, pris og anvendelsesformål.¹¹⁵
162. Ved afgrænsningen af det relevante produktmarked tages udgangspunkt i de produkter eller tjenesteydelser, som den mulige konkurrencebegrænsende adfærd vedrører. Dernæst afgrænses hvilke øvrige produkter eller tjenesteydelser, der er substituerbare hermed.
163. Denne sag vedrører en mulig konkurrencebegrænsende adfærd inden for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer solgt via platformen autobutler.dk.
164. Sagen omhandler dermed det eller de markeder, hvorpå de involverede værksteder sælger reparations- og vedligeholdelsesydelser af motorkøretøjer, og det marked hvor onlineformidlingstjenester formidler salg af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler. Autobutler er selv aktiv på sidstnævnte marked. Autobutler har på mødet om styrelsens meddelelse om betænkeligheder 22. juni 2022 angivet, at de er enige i, at Autobutler og værkstederne er aktive på hvert sit marked.¹¹⁶

¹¹⁰ LBKG 2021-03-04 nr. 360 ("konkurrenceloven").

¹¹¹ Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, (EUT 2008 C 115) ("TEUF").

¹¹² Jf. Rettens dom af 25. oktober 2005 i sag T-38/02, *Groupe Danone mod Kommissionen*, præmis 99 og den deri citerede praksis.

¹¹³ Jf. Kommissionens meddelelse af 9. december 1997 om afgrænsning af det relevante marked (1997/C 372/03) ("markedsafgrænsningsmeddelelsen"), punkt 2.

¹¹⁴ Jf. markedsafgrænsningsmeddelelsen, punkt 13, første punktum.

¹¹⁵ Jf. markedsafgrænsningsmeddelelsen, punkt 7.

¹¹⁶ Jf. Bilag 8, *Mødereferat MOB-møde den 22. juni 2022*, side 3.

165. Styrelsen vurderer indledningsvist, at værkstederne må anses for at være konkurrenter, uanset hvordan produktmarkedet afgrænses, idet de værksteder, som har deltaget i de enkelte fast-priskampagner, har budt på de samme opgaver, som andre værksteder også har budt på, og de må deraf anses for at være konkurrenter på som minimum de opgaver, som værkstederne har budt på.

4.1.1.1 Produktmarkedet for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer

166. Der gælder særlig regulering for reparationer og vedligehold af motorkøretøjer i EU, idet der gælder en sektorspecifik gruppefritagelse for køb, salg og videresalg af reservedele til motorkøretøjer samt reparations- og vedligehold af motorkøretøjer ("eftermarkedet")¹¹⁷. Kommissionen har evalueret forordningen 28. maj 2021 og fundet, at der i øjeblikket ikke er behov for en større ændring af de eksisterende regler.¹¹⁸
167. Kommissionen har i de supplerende retningslinjer til forordningen fremhævet, at i tilfælde, hvor der sondres mellem to markeder for motorkøretøjbranchen, henholdsvis markedet for salg af nye motorkøretøjer og markedet for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer og salg af reservedele (eftermarkedet), finder Kommissionen, at eftermarkedet normalt vil have en mærkespecifik karakter.¹¹⁹
168. Kommissionen lægger dertil i de supplerende retningslinjer til forordningen op til, at der i forhold til eftermarkedet bør sondres mellem (i) et marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer og (ii) et marked for salg af reservedele, og at begge markeder vil have en mærkespecifik karakter.¹²⁰
169. Kommissionen har i en række fusioner¹²¹ som fx fusionen mellem Volvo Cars og Upplands Motor af 29. oktober 2020¹²², overvejet et separat marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, og om et sådant marked kunne segmenteres yderligere i et marked for lette reparations- og vedligeholdelsesydelser henholdsvis et marked for komplekse reparations- og vedligeholdelsesydelser.¹²³
170. Kommissionen har dog ikke endeligt afgrænset markedet for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
171. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ligeledes overvejet et separat marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, og om et sådant marked kunne segmenteres yderligere i

¹¹⁷ Jf. Kommissionens forordning nr. 461/2010 af 27. maj 2010 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis inden for motorkøretøjsbranchen ("motorkøretøjsforordningen").

¹¹⁸ Jf. Kommissionens evalueringsrapport om, hvordan gruppefritagelsesforordningen for motorkøretøjer (EU) nr. 461/2010 fungerer, side 17.

¹¹⁹ Jf. Kommissionens supplerende retningslinjer af 28. maj 2010 for vertikale begrænsninger i aftaler om salg og reparation af motorkøretøjer og om distribution af reservedele til motorkøretøjer ("supplerende retningslinjer"), punkt nr. 57.

¹²⁰ Jf. Supplerende retningslinjer, punkt nr. 15.

¹²¹ Se fx Kommissionens afgørelse af 12. maj 2011, M.6063, *Itochu/Speedy*, præmis 8-10. Se også Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse, *Cad opfordrer medlemsværksteder til at boykotte Autobutlers udbudsportal*, www.autobutler.dk, afsnit 4.1.1.1.

¹²² Kommissionen afgørelse af 29. oktober 2020, M.9720, *Volvo Cars/Upplands Motor*.

¹²³ Jf. Kommissionen afgørelse af 29. oktober 2020, M.9720, *Volvo Cars/Upplands Motor*, præmis 23 og 24 og den deri nævnte praksis.

et marked for lette reparations- og vedligeholdelsesydelser og et marked for komplekse reparations- og vedligeholdelsesydelser uden dog endelig at afgrænse markedet.¹²⁴

172. Styrelsen har også tidligere overvejet, om markedet skulle segmenteres efter en række delydelser, idet de enkelte reparations- og vedligeholdelsesydelser ikke kan anses at substituere hinanden fra bilejerens synspunkt.¹²⁵ Omvendt udbyder de fleste værksteder flere forskellige ydelser, hvilket kan tale for, at der er udbudssubstitution mellem disse ydelser, og at ydelserne dermed er en del af samme marked.
173. Det er styrelsens vurdering, at praksis taler for, at der i denne sag umiddelbart kan afgrænses et marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer. Det kan dertil overvejes, om markedet skal segmenteres efter fx mærke eller typer af reparations- og vedligeholdelsesydelser, baseret på fx ydelsernes kompleksitet i overensstemmelse med tidligere praksis.
174. Styrelsen vurderer, at det i denne sag ikke er nødvendigt at foretage en endelig afgrænsning af produktmarkedet, da vurderingen af adfærden ikke vil blive påvirket af, om produktmarkedet afgrænses mere snævert til de enkelte delydelser eller bredere. Det skyldes, at værkstederne på Autobutlers platform, der har deltaget i den mulige konkurrencebegrænsende adfærd, er konkurrenter, jf. punkt 165 og afsnit 4.3.3.1 nedenfor, og fordi aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen, og der derfor er tale om en mærkbar konkurrencebegrænsning, jf. afsnit 4.3.4, uanset afgrænsningen af produktmarkedet.

4.1.1.2 Produktmarkedet for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler

175. Styrelsen har tidligere vurderet, at der kan afgrænses særskilte markeder for digitale platforme, som er specialiseret inden for forskellige produkter eller ydelser.¹²⁶ Styrelsen vurderede fx i *Ageras*, at der kunne afgrænses et marked for udbudsportaler, der formidler revisions-, regnskabs- og bogføringsydelser.¹²⁷
176. I *CAD* vurderede Konkurrencerådet, at markedet for udbudsportaler, der formidler salg af bilreparationer og serviceeftersyn, formentlig kunne afgrænses som et selvstændigt produktmarked.¹²⁸ Konkurrencerådet lod dog den endelige afgrænsning af markedet stå åben.¹²⁹
177. I forhold til efterspørgselssubstitution og udbudssubstitution vil styrelsen i det følgende som udgangspunkt inddrage begge sider af det tosidede marked, som Autobutler opererer på – dvs. både bilejerne og værksteder. Det skyldes, at der er tale om et marked med indirekte netværkseffekter, hvor bilejerne får større glæde af onlineformidlingstjenesten, jo flere værksteder som er på platformen, og omvendt, jf. punkt 45. Hvis de to sider vurderes hver for sig, vil henholdsvis

¹²⁴ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse, *Cad opfordrer medlemsværksteder til at boykotte Autobutlers udbudsportal*, www.autobutler.dk, punkt 119.

¹²⁵ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse, *Cad opfordrer medlemsværksteder til at boykotte Autobutlers udbudsportal*, www.autobutler.dk, punkt 98.

¹²⁶ Se blandt andet Konkurrencerådets afgørelse af 23. februar 2022, *Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen*, punkt 276-280 og den heri nævnte praksis, samt Konkurrencerådets afgørelse af 26. august 2020, *Minimumspris på Happy Helpers platform*, punkt 134.

¹²⁷ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 30. juni 2020, *Ageras*, punkt 306.

¹²⁸ Jf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse, *Cad opfordrer medlemsværksteder til at boykotte Autobutlers udbudsportal*, www.autobutler.dk, punkt 111.

¹²⁹ Jf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse, *Cad opfordrer medlemsværksteder til at boykotte Autobutlers udbudsportal*, www.autobutler.dk, punkt 119.

efterspørgselssubstitutionen og udbudssubstitutionen derfor kunne under- eller overvurderes.¹³⁰

Efterspørgselssubstitution

178. Det skal undersøges, om der eksisterer et særskilt marked for udbudsportaler, der formidler salg af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, eller om der er tale om et bredere marked, hvori der fx også kan indgå andre typer af platforme (fx generelle søgemaskiner) samt evt. værkstedernes egen markedsføring.
179. Udbudsportaler, der specialiserer sig i at formidle salg af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, er karakteriseret ved, at **bilejerne** nemt, hurtigt og ofte gratis kan indhente og få overblik over en række tilbud fra forskellige værksteder. Ud fra konkrete kriterier som fx pris, geografi og næste ledige tid, jf. afsnit 3.3.2, kan bilejeren hurtigt sortere blandt de tilsendte tilbud. Disse udbudsportaler bidrager således til en reduktion i søgeomkostningerne for bilejerne i forhold til fx selv at skulle finde det rigtige værksted.
180. Bilejerne har også mulighed for at finde en række værksteder gennem en generel søgemaskine, som fx Google. Bilejeren vil her have mulighed for hurtigt at undersøge om et værksted opfylder visse krav som fx geografisk placering, men hvis bilejeren ønsker tilbud på en specifik reparations- eller vedligeholdelsesydelser, vil bilejeren skulle kontakte de enkelte værksteder, hvilket vil være tidskrævende for bilejeren.
181. Bilejerne har også mulighed for at finde tilbud på reparations- og vedligeholdelsesydelser direkte på henholdsvis de enkelte værksteders hjemmesider og værkstedskædernes hjemmeside. På visse af værkstedskædernes hjemmeside er det blandt andet muligt, ligesom på autobutler.dk, at booke tid på en forhåndsdefineret opgave som fx hjulskifte med en fastsat pris. Værkstedskædernes hjemmesider indeholder dog kun kædens egne værksteder og tilbyder kun mulighed for at få tilbud fra ét værksted ad gangen. En bilejer vil dermed være nødt til at kontakte de enkelte værksteder en ad gangen for at få flere tilbud på samme opgave.
182. På baggrund af ovenstående er det styrelsens umiddelbare vurdering, at markedet – fra bilejernes synspunkt – ikke skal afgrænses bredere til også at omfatte fx generelle søgemaskiner og værkstedernes egne hjemmesider, da de ikke i samme omfang synes at reducere bilejerens søgeomkostninger.
183. For **værkstederne** tilknyttet udbudsportaler som fx autobutler.dk, giver onlineformidlingstjenesten mulighed for at få kontakt med potentielle kunder. Hvis værkstederne skulle få samme kontakt til kunderne, vil det skulle ske gennem "traditionel" markedsføring som fx annoncer på hjemmesider eller i tidsskrifter, eller ved at bruge andre, ikke-specialiserede portaler.
184. Traditionel markedsføring kan være mere eller mindre målrettet, men vil ikke give samme mulighed for direkte kontakt til bilejere på specifikke opgaver. Traditionel markedsføring vil ligeledes kræve, at bilejeren selv kontakter værkstedet. Værkstederne opnår derfor en bredere og mere målrettet markedsføring ved at bruge onlineformidlingstjenester som fx autobutler.dk. På samme vis vil brug af andre ikke-specialiserede portaler ikke give lige så stor adgang til potentielle kunder, som udbudsportaler specialiseret inden for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
185. På baggrund heraf er det styrelsens umiddelbare vurdering, at markedet – fra værkstedernes synspunkt – ikke skal afgrænses bredere til at omfatte ikke-specialiserede udbudsportaler eller

¹³⁰ Dette er i overensstemmelse med i overensstemmelse med Konkurrencerådets tidligere praksis. Se fx Konkurrencerådets afgørelse af 30. juni 2020, *Ageras*, punkt 283 og 284.

anden form for markedsføring, da dette ikke giver lige så gode muligheder for at møde potentielle kunder.

Udbudssubstitution

186. For så vidt angår udbudssubstitutionen, er spørgsmålet, om andre aktører, fx udbudsportaler specialiseret inden for andre områder eller generelle søgemaskiner, nemt og hurtigt kan begynde at agere som en udbudsportal, der formidler reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, som reaktion små, varige stigninger i de relative priser, og om markedet derfor bør afgrænses bredere.
187. Det er styrelsens umiddelbare vurdering, at det er forbundet med ikke ubetydelige investeringer og omkostninger at etablere sig som en udbudsportal, der er specialiseret inden for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer. Bl.a. er sådanne udbudsportaler, som beskrevet i afsnit 3.3.2, kendetegnet ved indirekte netværkseffekter, som medfører, at størrelsen (eller aktivitetsniveauet) af brugerbasen påvirker platformens værdi, hvilket formentligt gør det mindre attraktivt for andre aktører, herunder udbudsportaler inden for andre typer ydelser, at omstille sig til en udbudsportal, der formidler reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, selv ved mindre prisstigninger. Det skyldes, at opbygningen af en sådan tilstrækkelig stor/aktiv brugerbase kan være tids- og omkostningskrævende.
188. Ovenstående taler for, at markedet ikke bør afgrænses bredere til fx et marked for udbudsportaler generelt, men at der kan afgrænses et separat marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler.

Delkonklusion

189. Det er styrelsens umiddelbare vurdering, at efterspørgsels- og udbudssubstitutionen i denne sag umiddelbart peger i retning af, at der kan afgrænses et marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler. Styrelsen har dog ikke foretaget en tilbundsående undersøgelse heraf.
190. Styrelsen vurderer, at det i denne sag ikke er nødvendigt at foretage en endelig afgrænsning af produktmarkedet. Det skyldes, at vurderingen af adfærden ikke vil blive påvirket af, om produktmarkedet afgrænses mere snævert eller bredere, da aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen, og der derfor er tale om en mærkbar konkurrencebegrænsning uanset afgrænsningen af produktmarkedet, jf. afsnit 4.3.4.

4.1.2 Det relevante geografiske marked

191. Ved det relevante geografiske marked forstås det område, hvor de involverede virksomheder udbyder eller efterspørger produkter eller tjenesteydelser, som har tilstrækkelig ensartede konkurrencevilkår, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, fordi konkurrencevilkårene dér er meget anderledes.¹³¹
192. Styrelsen vurderer indledningsvist, at værkstederne må anses for at være konkurrenter, uanset hvordan det geografiske marked afgrænses, idet de værksteder, som har deltaget i de enkelte kampagner, har budt på samme opgaver som andre værksteder også har budt på, og at de derfor må anses for at være konkurrenter på som minimum de opgaver, som de har budt på.

¹³¹ Jf. markedsafgrænsningsmeddelelsen, punkt 8.

4.1.2.1 Det geografiske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer

193. Kommissionen har tidligere set på markedet for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer som fx i fusionen mellem Volvo Cars og Upplands Motor af 29. oktober 2020, men har ladet afgrænsningen af det geografiske marked stå åben.¹³² Kommissionen har dog overvejet en mulig segmentering af markedet, på enten regionalt eller nationalt niveau.
194. Kommissionens overvejelser vedrørende en mulig segmentering på regionalt eller nationalt niveau baserer sig på, at Kommissionen har noteret sig, at bilejere generelt får deres motorkøretøjer repareret eller vedligeholdt i byområdet tæt på deres bopæl, hvilket taler for, at der kan være et snævrere geografisk marked end et nationalt.¹³³
195. Kommissionen har yderligere konkluderet i en undersøgelse, at bilejere klart foretrak værksteder, som var inden for 30 minutters kørsel, frem for længere distancer i minutter. I samme undersøgelse fandt Kommissionen, at køreture på op til 15 minutter kun var marginalt mere foretrukket end en 30 minutters distance.¹³⁴ Det taler for en regional eller lokal segmentering.
196. For at vurdere om markedet skal afgrænses til lokale eller regionale områder, skal der foretages en analyse af oplandet; det vil sige det geografiske område, inden for hvilken størstedelen af en virksomheds kunder befinder sig. Hvis det ikke er af betydning for sagens udfald, er der i disse situationer praksis for at lade afgrænsningen stå åben.¹³⁵
197. I nærværende sag er det styrelsens vurdering, at det ikke vil have betydning for sagens udfald at foretage en egentlig afgrænsning af det geografiske marked. Det er styrelsens umiddelbare vurdering, at mange værksteder, herunder dem der har deltaget i at byde med faste priser på udvalgte ydelser, er fordelt over hele landet. Det er samtidigt styrelsens vurdering, at værkstederne er placeret så tæt på hinanden, at i hvert fald nogle kunder vil være villige til at vælge mellem mindst to værksteder jf. Figur 3.6 i afsnit 3.4.1.2 ovenfor. Det er styrelsens vurdering, at dette vil gøre sig gældende, uanset om der ses på alle de deltagende værksteders placering samlet, eller kun på de værksteder som har deltaget inden for den enkelte ydelse fordelt på de enkelte år.
198. Forskelle i sprog og forbrugerrettigheder samt behov for markedsføring over for danske forbrugere taler imod, at udenlandske virksomheder hurtigt og nemt kan begynde at tilbyde danske forbrugere reparations- og vedligeholdelsesydelser til motorkøretøjer, og dermed imod at markedet skal afgrænses bredere end nationalt.
199. På baggrund af ovenstående er det styrelsens umiddelbare vurdering, at et marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer vil kunne afgrænses nationalt. Der er dog forhold, som umiddelbart peger i retning af, at det geografiske marked muligvis kan afgrænses snævrere, idet bilejere formentligt ikke efterspørger værksteder, som ligger længere væk end en vis køretid fra bilejerens bopæl. Styrelsen har dog ikke foretaget en tilbunds gående undersøgelse heraf.

¹³² Jf. M.9720 – Volvo Cars/Upplands Motor, præmis 35.

¹³³ Jf. M.9720 – Volvo Cars/Upplands Motor, præmis 36.

¹³⁴ Dr. Lademann & Partner: "Consumer preferences for existing and potential sales and servicing alternatives in automotive distribution of new cars", 2001, udarbejdet på vegne af EU-Kommissionen, side 46.

¹³⁵ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 26. august 2020, *Minimumspriser på Hilfrs platform*, punkt 158, Konkurrencerådets afgørelse af 26. august 2020, *Minimumspriser på Happy Helpers platform*, punkt 127, og Konkurrencerådets afgørelse af 25. januar 2012, *Konkurrencebegrænsende samordning i ejendomsmæglerbranchen*, punkt 252.

-
200. Styrelsen vurderer, at det i denne sag ikke er nødvendigt at foretage en endelig geografisk markedsafgrænsning for markedet for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, da vurderingen af adfærden ikke vil blive påvirket af, om det geografiske marked afgrænses nationalt til Danmark, snævrere til lokalområder eller bredere. Det skyldes, at værkstederne på Autobutlers platform, der har deltaget i den mulige konkurrencebegrænsende adfærd, er konkurrenter, jf. punkt 165 og afsnit 4.3.3.1 nedenfor, og at aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen, og der derfor er tale om en mærkbar konkurrencebegrænsning, jf. afsnit 4.3.4 uanset afgrænsningen af det geografiske marked.

4.1.2.2 Det geografiske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler

201. Styrelsen har i tidligere sager overvejet om forskellige markeder for platforme, der formidler særlige ydelser skal afgrænses nationalt, som fx i Konkurrencerådets afgørelse af 30. juni 2020 om Ageras.¹³⁶
202. Styrelsen har dertil i tidligere sager bemærket, at når ydelserne på en udbudsportal umiddelbart kan afgrænses til et nationalt marked, kan det tale for, at markedet for udbudsportal også afgrænses nationalt.¹³⁷
203. Onlineformidlingstjenester har generelt gode muligheder for at tilbyde deres ydelser på tværs af landegrænser, idet udenlandske forbrugere har samme mulighed for at finde en given onlineformidlingstjeneste som nationale forbrugere.
204. Onlineformidlingstjenester, som i Autobutlers tilfælde, vil dog typisk henvende sig til brugere af en bestemt nationalitet. Autobutler har fx oprettet særskilte hjemmesider til brug i andre lande end Danmark, fx Sverige og Frankrig, og sproget varierer fra nationalitet til nationalitet. Således er fx den danske hjemmeside kun på dansk, den svenske hjemmeside kun på svensk og den franske hjemmeside kun på fransk, illustreret i nedenstående Figur 4.1. Bilejere vil således skulle skifte domæne for at skifte sproget for onlineformidlingstjenesten.

¹³⁶ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af den 30. juni 2020, *Ageras*, punkt 324. Se også Konkurrencerådets afgørelse af den 26. august 2020, *Minimumspris på Happy Helpers platform*, punkt 133 og Konkurrencerådets afgørelse af den 26. august 2020, *Minimumspris på Hilfrs platform*, punkt 164.

¹³⁷ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af den 30. juni 2020, *Ageras*, punkt 319. Se også Konkurrencerådets afgørelse af den 26. august 2020, *Minimumspris på Happy Helpers platform*, punkt 132 og Konkurrencerådets afgørelse af den 26. august 2020, *Minimumspris på Hilfrs platform*, punkt 163

Figur 4.1 Sammenligning af sprog på tilbud om serviceeftersyn

Note: Billederne er taget fra de angivne hjemmesider 8. september 2022

Kilde: Autobutler.dk, Autobutler.se og Autobutler.fr

205. De sproglige hensyn, som onlineformidlingstjenester tager, taler for, at onlineformidlingstjenesten, der formidler ydelser for danske bilejere, henvender sig til danske brugere.
206. For så vidt **bilejerne** er der umiddelbart ikke noget til hinder for at danske bilejere kan anvende udenlandske udbudsportaler, der formidler salg af reparations og vedligeholdelsesydelser til motorkøretøjer. Det er dog styrelsens opfattelse, at bilejere ikke gør dette, eller gør dette i begrænset omfang. Autobutler har fx over for styrelsen angivet, at de kun har enkelte bilejere, som i enkelte tilfælde anvender en anden af Autobutlers platforme end bilejerens nationale, og at dette kun er sket i grænselandet.¹³⁸ Bilejere vil derfor oftest få tilbud fra værksteder, som er beliggende i samme land som bilejeren. Dette hænger formentligt sammen med at bilejeren har en præference for ikke at køre for langt, jf. punkt 195. Styrelsen har dog ikke foretaget en tilbundsående undersøgelse heraf.
207. For **værkstederne** kan anvendelsen af en udenlandsk platform være en mulighed. Det er dog styrelsens umiddelbare vurdering, at dette ikke vil blive efterspurgt, selv ved en lille, varig prisstigning. Dette skyldes, at bilejere som udgangspunkt vurderes ikke at efterspørge udenlandske værksteder i større grad, jf. ovenstående punkt. Anvendelsen af en udenlandsk udbudsportal, hvor der skal betales et beløb for at byde igennem, vil derfor ikke kunne betale sig for værkstedet, da det umiddelbart vurderes at indbringe få til ingen opgaver.
208. På baggrund af ovenstående er det styrelsens umiddelbare vurdering, at et marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler, vil kunne afgrænses nationalt. Styrelsen har dog ikke foretaget en tilbundsående undersøgelse heraf.
209. Styrelsen vurderer, at det i denne sag ikke er nødvendigt at foretage en endelig geografisk markedsafgrænsning for markedet for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler. Det skyldes, at vurderingen af adfærden ikke vil blive påvirket af, om det geografiske marked afgrænses nationalt til Danmark, snævrere eller bredere, da aftalen

¹³⁸ Jf. Bilag 8, Mødereferat fra MOB-møde af 22. juni 2022.

mv. har til formål at begrænse konkurrencen, og der derfor er tale om en mærkbar konkurrencebegrænsning uanset afgrænsningen af det geografiske marked, jf. afsnit 4.3.4 .

4.1.3 Konklusion vedrørende markedsafgrænsning

210. På baggrund af ovenstående er det Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens umiddelbare vurdering, at der kan afgrænses følgende relevante markeder, der er berørt af den adfærd, som sagen omhandler:
- (i) Det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
 - (ii) Det danske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler.
211. Styrelsen har dog ladet både produktmarkedsafgrænsninger og de geografiske afgrænsninger stå åbne. I denne sag er det ikke nødvendigt at foretage endelige afgrænsninger af de relevante markeder. Uanset om markederne afgrænses mere snævert eller bredere, er værkstederne på Autobutlers platform, der har deltaget i den mulige konkurrencebegrænsende adfærd, konkurrenter, jf. punkt 165 og afsnit 4.3.3.1 nedenfor, og aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen, og der derfor er tale om en mærkbar konkurrencebegrænsning, jf. afsnit 4.3.4. Resultatet af sagen vil derfor ikke påvirkes af afgrænsningen.
212. I de følgende vurderinger vil styrelsen derfor tage udgangspunkt i disse markeder.

4.2 Samhandelspåvirkning

213. Efter forordning nr. 1/2003¹³⁹ skal det undersøges, om en eventuel konkurrencebegrænsende aftale og samordnet praksis mærkbart kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater. Hvis det er tilfældet, er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forpligtet til at anvende TEUF artikel 101.¹⁴⁰
214. For at vurdere hvorvidt en aftale m.v. påvirker samhandelen, er det nødvendigt at vurdere en eventuel påvirkning på alle de relevante markeder. I denne sag har styrelsen i markedsafgrænsningen anført to potentielle markeder henholdsvis
- » det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, og
 - » det danske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler.
215. Udtrykket "samhandelen mellem medlemsstater" er neutralt. Det er ikke en betingelse, at handelen begrænses eller mindskes. Samhandelen kan også blive påvirket, når en aftale m.v. fører til en stigning i handelen. Det er dog i begge tilfælde en betingelse, at samhandelen påvirkes mærkbart.¹⁴¹

¹³⁹ Rådets forordning nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 ("forordning nr. 1/2003"). EF-traktatens artikel 81 og 82 er blevet til henholdsvis artikel 101 og 102 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde ("TEUF"). De to sæt bestemmelser er i det væsentlige identiske. I forordninger og meddelelser vedtaget inden 1. december 2009 skal henvisninger til EF-traktatens artikel 81 og 82 forstås som henvisninger til TEUF artikel 101 og 102.

¹⁴⁰ Jf. forordning nr. 1/2003, artikel 3, stk. 1, 1. pkt.

¹⁴¹ Jf. Kommissionens meddelelse af 27. april 2004 om retningslinjer vedrørende begrebet påvirkning af handelen i traktatens artikel 81 og 82 (2004/C 101/07) ("samhandelsmeddelelsen"), punkt 34 og 44.

216. Ved vurdering af, om en aftale m.v. mærkbart kan påvirke samhandlen mellem medlemsstater fremgår det af selve ordlyden af TEUF artikel 101 og Kommissionens samhandelsmeddelelse¹⁴², at der især skal lægges vægt på følgende tre kriterier:

- » Handelen mellem medlemsstater
- » Kan påvirkes
- » Mærkbart

4.2.1 Parternes adfærd påvirker samhandelen

217. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at Autobutlers og værkstedernes adfærd, som udgør en mulig konkurrencebegrænsende aftale eller samordnet praksis (herefter "mulig aftale mv.") om faste priser på udvalgte ydelser, påvirker handelen mellem medlemsstater mærkbart. Styrelsens begrundelse følger nedenfor.

4.2.1.1 Arten af adfærden

218. I samhandelsmeddelelsen oplystes anvendelsen af meddelelsens principper på en række hyppigt forekommende aftaler.¹⁴³ I den forbindelse følger det af meddelelsen, at der ved "kartelaftaler" blandt andet forstås prisfastsættelsesaftaler, hvilket denne sag vedrører.¹⁴⁴

219. Det følger endvidere af meddelelsen, at kartelaftaler normalt kan påvirke handelen mellem medlemsstater.¹⁴⁵

220. Det forhold, at indeværende sag omhandler en mulig aftale mv. om faste priser på udvalgte ydelser, taler således for, at adfærden påvirker samhandlen mærkbart.

4.2.1.2 Adfærden omfatter en hel medlemsstat

221. Kommissionen sondrer i samhandelsmeddelelsen mellem kartelaftaler, der omfatter flere medlemsstater, og kartelaftaler, der er begrænset til en enkelt medlemsstat eller en del af en medlemsstat.¹⁴⁶

222. Karteller, der omfatter hele en medlemsstats område, kan normalt påvirke handelen mellem medlemsstater. EU-domstolene har således i flere sager statueret, at aftaler, der omfatter hele en medlemsstats område, ifølge selve deres natur forstærker markedsdelingen på et nationalt grundlag ved at hindre den økonomiske integration, traktaten tager sigte på at skabe.¹⁴⁷

223. Der er i den foreliggende sag tale om en adfærd, der som udgangspunkt omfatter hele Danmark, da den mulige aftale mv. om faste priser på udvalgte ydelser vedrører salg af reparationer og vedligeholdelse af motorkøretøjer i hele Danmark samt onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler i hele Danmark.

224. Værkstederne på Autobutlers platform er placeret i hele Danmark, og den mulige aftale mv. om faste priser mellem Autobutler og en række af værkstederne på Autobutlers platform har derfor kunnet påvirke salg af reparationer og vedligeholdelse af motorkøretøjer i hele Danmark. Hertil

¹⁴² Jf. samhandelsmeddelelsens punkt 18.

¹⁴³ Jf. samhandelsmeddelelsen, afsnit 3.

¹⁴⁴ Jf. samhandelsmeddelelsen, punkt 64.

¹⁴⁵ Jf. samhandelsmeddelelsen, punkt 64 og 78.

¹⁴⁶ Jf. samhandelsmeddelelsen, afsnit 3.2.1 og 3.1.2.

¹⁴⁷ Jf. samhandelsmeddelelsen, punkt 78.

fremgår det af materialet i sagen, at værkstederne, som har budt med faste priser, har været placeret i hele Danmark, jf. Figur 3.6 i afsnit 3.4.1.2 ovenfor.

225. På baggrund af ovenstående er det styrelsens vurdering, at ovenstående taler for, at den mulige aftale mv. om faste priser på udvalgte ydelser kan anses for at påvirke samhandlen mellem medlemsstater.¹⁴⁸

4.2.1.3 Arten af de omhandlede ydelser

226. Ved vurdering af, om en aftale mv. påvirker samhandlen, kan der endvidere lægges vægt på arten af de produkter, som adfærden vedrører. Er der tale om produkter, der let handles over grænserne, vil samhandelspåvirkning oftere fastslås end i tilfælde, hvor der som følge af produkternes art kun er begrænset efterspørgsel efter produkter udbudt af udbydere fra andre medlemsstater.¹⁴⁹ I *Bagnasco* fandt EU-Domstolen, at handelen ikke ville kunne blive mærkbart påvirket, fordi der blandt andet kun var et meget begrænset potentiale for handel over grænserne med de produkter (banktjenester til privatkunder), der var tale om i den pågældende sag.¹⁵⁰

227. I samhandelsmeddelelsen udtaler Kommissionen, at arten af produkterne også er relevant for vurderingen af, hvorvidt en kartelaftale anses for at kunne påvirke samhandelen:

"At sådanne aftaler kan føre til markedsopdeling på det indre marked, beror på, at virksomheder, der deltager i karteller i en enkelt medlemsstat, normalt er nødt til at søge at udelukke konkurrenter fra andre medlemsstater. Gør de ikke det, og omfatter aftalen et produkt, der kan handles over grænserne, risikerer kartellet at blive undermineret af konkurrence fra virksomheder fra andre medlemsstater."¹⁵¹ [styrelsens understregning]

228. Såfremt der er tale om et produkt, der kan handles over grænserne, vil et kartel, der omfatter en enkelt medlemsstats område, således højst sandsynligt søge at øge handelsbarriererne på markedet for at udelukke konkurrenter fra andre medlemsstater.

229. Det er **for det første** styrelsens vurdering, at reparations- og vedligeholdelsesydelser til motor-køretøjer kun kan handles let over grænserne i grænseområder, da ydelserne oftest kræver, at bilejeren afleverer bilen hos værkstedet. Når bilejere skal have udført en service eller reparation, har de som udgangspunkt en interesse i at køre så kort som muligt for at spare tid, jf. punkt 195. I *CAD* fandt Konkurrencerådet, at bilreparationer derfor normalt ikke er ydelser, der egner sig til at blive udbudt over landegrænserne, fordi dette er tidskrævende og kan være forbundet med sprogbarrierer.¹⁵² Styrelsen vurderer på den baggrund, at det kun er i grænseområderne, at ydelserne let kan handles over grænserne. Der er således kun i disse områder efterspørgsel efter produkter udbudt af udbydere fra andre medlemsstater.

230. Det er **for det andet** styrelsens vurdering, at Autobutlers landespecifikke hjemmesider henvender sig til det pågældende land idet Autobutlers danske hjemmeside fx hedder ".DK", jf. punkt 30, mens de øvrige landes hjemmesider har tilsvarende national domæne, fx ".SE" og ".DE". Der sker desuden ikke omdirigering til fx et andet domæne, hvis en udenlandsk IP-adresse tilgår det danske domæne, hvorfor hjemmesiden ikke henvender sig til potentielle udenlandske kunder.

¹⁴⁸ Jf. samhandelsmeddelelsen, punkt 48 og 61 modsætningsvist samt punkt 77.

¹⁴⁹ Jf. samhandelsmeddelelsen, punkt 30.

¹⁵⁰ Jf. EF-Domstolens dom af 21. januar 1999 i de forenede sager C-215/96 and C-216/96, *Carlo Bagnasco*, præmis 51.

¹⁵¹ Jf. samhandelsmeddelelsen, punkt 79.

¹⁵² Jf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse, *Cad opfordrer medlemsværksteder til at boykotte Autobutlers udbudsportal*, www.autobutler.dk, punkt 126-127.

¹⁵² Jf. bl.a. forarbejderne til lov nr. 384 af 6. oktober 1997, FT 1996/97, tillæg A, side 3649, v. sp. og 3657 h.sp

I forlængelse heraf fremgår det af en besked sendt til alle (danske) værksteder den 1. oktober 2013, at opgaver oprettet på autobutler.dk henvender sig til danske værksteder, og at opgaver på fx autobutler.se henvender sig til svenske værksteder:

"Autobutler.dk har fået en lillesøster under navnet autobutler.se. Sverige står nu for mål som et selvstændigt marked, hvor vi skal udbyde og udbygge vores værkstedskoncept som en del af vores internationaliseringsplaner. Som udmeldt tidligere, vil autobutler.se køre sit eget liv, hvorfor danske opgaver vil være udbudt i Danmark og tilsvarende svenske opgaver udbudt til svenske værksteder"¹⁵³ [Styrelsens understregning]

231. Det er endvidere kun er danske værksteder, som har budt med faste priser på de udvalgte ydelser, jf. bilag 9.
232. Styrelsen bemærker hertil, at ovenstående forhold medvirker til, at platformen som udgangspunkt vil blive anvendt af borgere i Danmark, men at de ikke udelukker, at platformen kan anvendes af borgere i øvrige medlemsstater, herunder særligt borgere i grænseområder.
233. Styrelsen vurderer således, at arten af de omhandlede produkter medfører, at ydelserne ikke let kan handles over grænserne. Der sker dog nogen handel over grænserne i grænseområderne, og selve ydelsen er ikke forskellig fra land til land. Det kan derfor ikke afvises, at den mulige aftale mv. kan være egnet til at påvirke samhandelen mellem medlemsstater mærkbart.

4.2.1.4 Konklusion vedrørende samhandelspåvirkning

234. På baggrund af ovenstående er det Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at den mulige aftale mv. om faste priser på udvalgte ydelser mærkbart påvirker samhandelen mellem medlemsstater. Den mulige aftale mv. skal derfor behandles både efter konkurrencelovens regler og TEUF.
235. Styrelsen har derfor forelagt sagen for Kommissionen. Kommissionen har ikke ønsket at indlede en procedure efter artikel 11, stk. 6, jf. kapitel 3, i forordning 1/2003. Konkurrencerådet kan derfor træffe afgørelse i denne sag.

4.3 Konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101

236. Konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 vedrører aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder.
237. Det er forbudt for virksomheder m.v. at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen mærkbart, jf. konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101.
238. Der er fire betingelser, der skal være opfyldt for, at forbuddet i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101¹⁵⁴ finder anvendelse. Der skal være tale om (i) virksomheder eller en sammenslutning af virksomheder, der (ii) indgår en aftale, vedtagelse eller udøver samordnet praksis, som (iii) direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen (iv) mærkbart.

¹⁵³ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database* Bevis P.

¹⁵⁴ For så vidt angår TEUF artikel 101 skal aftalen/vedtagelsen/den samordnede praksis endvidere kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstater mærkbart, hvilket er behandlet ovenfor i afsnit 4.2.

239. Vurderingerne efter konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 skal foretages i lyset af dansk domspraksis, praksis fra Den Europæiske Unions Domstol samt administrativ praksis fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Konkurrenceankenævnet og Europa-Kommissionen

4.3.1 Virksomhedsbegrebet

240. Den første betingelse for, at forbuddet i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 finder anvendelse, er som nævnt, at der skal være tale om virksomheder eller en sammenslutning af virksomheder.
241. Virksomhedsbegrebet fortolkes meget bredt. Det følger direkte af konkurrencelovens § 2, stk. 1, at lovens forbud gælder for enhver form for erhvervsvirksomhed. Det er desuden præciseret i forarbejderne, at det omfatter *"enhver økonomisk aktivitet, der foregår i et marked for varer og tjenester"*.¹⁵⁵ Det følger ligeledes af Domstolens praksis, at virksomhedsbegrebet omfatter *"enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde"*.¹⁵⁶ Det er uden betydning for anvendelsen af konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101, hvorvidt virksomheden drives med økonomisk gevinst for øje.¹⁵⁷
242. Autobutler udøver økonomisk virksomhed ved blandt andet at formidle salg af ydelser til reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, jf. afsnit 3.3.2. Det er derfor styrelsens vurdering, at Autobutler er en virksomhed i konkurrencelovens og TEUF's forstand.
243. Værkstederne på Autobutlers platform består af værksteder. Værkstederne udøver økonomisk virksomhed i form af salg af reparationer og vedligehold af motorkøretøjer, jf. afsnit 3.3.1. Det er derfor styrelsens vurdering, at værkstederne er virksomheder i konkurrencelovens og TEUF's forstand.
244. Den første betingelse for anvendelse konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 er således opfyldt.

4.3.2 Aftale, vedtagelse eller samordnet praksis

245. Den anden betingelse for, at forbuddet i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 finder anvendelse, er, at der skal være tale om en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis.
246. Begrebet aftale og begrebet samordnet praksis omfatter alle former for hemmelig forståelse, som kun adskiller sig fra hinanden ved deres grad og den form, hvorpå de kommer til udtryk.¹⁵⁸
247. Grænsen mellem aftale og en samordnet praksis er flydende. Vurderingen beror primært på, om det kan bevises, at der foreligger en egentlig aftale, eller om beviserne peger mere i retning af den viljesmæssige tilpasning, som karakteriserer en samordnet praksis.¹⁵⁹
248. Det følger af både EU- og dansk retspraksis, at en overtrædelse af konkurrencereglerne kan følge af både en aftale og/eller en samordnet praksis. Det afgørende i disse sager var, at adfærd indgik i et kompleks, som indeholdt faktiske omstændigheder, hvoraf nogle var kvalificeret

¹⁵⁵ Jf. forarbejderne til lov nr. 384 af 6. oktober 1997, FT 1996/97, tillæg A, side 3653, v. sp.

¹⁵⁶ Jf. EF-domstolens dom af 23. april 1991 i sag C-41/90, *Höfner & Elser*, præmis 21.

¹⁵⁷ Jf. forarbejderne til lov nr. 384 af 6. oktober 1997, FT 1996/97, tillæg A, side 3653, v. sp.

¹⁵⁸ Se i denne retning, sag C-48/69, *ICI v. Kommissionen (Farvestoffer)*, præmis 64, jf. også sag C-49/92, *Anic*, præmis 112 og sag C-8/08, *T-Mobile*, præmis 23.

¹⁵⁹ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 19. december 2018, *Clear Channel og AFA JCDECAUX' koordinering af rabattsatser*, punkt 405.

som aftaler og andre som samordnet praksis.¹⁶⁰ I sagerne var det ikke nødvendigt at kvalificere hvert enkelt element i en konkurrencebegrænsende adfærd som en "aftale" eller en "samordnet praksis". I stedet var det tilstrækkeligt, at overtrædelsen omfattede elementer, der kunne kvalificeres som en aftale, og elementer, der kunne kvalificeres som en samordnet praksis.¹⁶¹ Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at der foreligger:

- » En række aftaler, som Autobutler har indgået bilateralt med de enkelte værksteder.
- » En samlet aftale eller i hvert fald en samordnet praksis, der er indgået indbyrdes mellem en række af værkstederne på Autobutlers platform og Autobutler.

249. I afsnit 4.3.2.1 vurderer styrelsen, om Autobutler og værkstederne på platformen har indgået i en aftale. I afsnit 4.3.2.2 vurderer styrelsen dernæst, om Autobutler og værkstederne på platformen har indgået i en samordnet praksis. I afsnit 4.3.2.4 vurderes det, hvilke værksteder der har deltaget i aftalen eller den samordnede praksis.

4.3.2.1 Autobutler og værkstederne har indgået en aftale

4.3.2.1.1 Praksis om aftalebegrebet

250. Det konkurrenceretlige aftalebegreb er bredere end det traditionelle obligationsretlige aftalebegreb og omfatter både mundtlige og skriftlige aftaler, udtrykkelige og stiltiende aftaler samt fx "gentlemen's agreements".¹⁶² Det afgørende forhold i vurderingen af det konkurrenceretlige begreb er, om de involverede virksomheder har udtrykt en samstemmende vilje til at indrette deres adfærd på markedet på en bestemt måde.¹⁶³
251. I konkurrenceretten stilles der ikke krav om, at en aftale antager en juridisk bindende form, at der er fastsat sanktioner mellem aftalparterne, eller at aftalen kan tvangsfuldbyrdes. Det er endvidere ikke afgørende, om virksomhederne har følt sig forpligtet – juridisk, faktisk eller moralsk – til at udvise den aftalte adfærd.¹⁶⁴
252. En aftale kan fx være indgået stiltiende eller som en del af et løbende samarbejdsforhold.¹⁶⁵ En adfærd, der som udgangspunkt er ensidig, kan udgøre en aftale, hvis adfærden reelt er et udtryk for en fælles vilje mellem mindst to virksomheder.¹⁶⁶ Med andre ord er selve aftaleformen ikke afgørende for, om der i konkurrenceretlig henseende foreligger en aftale.
253. En aftale kan desuden involvere tredjemand, som også vil kunne ifalde selvstændigt ansvar for deltagelse i aftalen eller den samordnede praksis, selvom virksomheden ikke selv måtte være

¹⁶⁰ Jf. bl.a. i polyprolen-sagerne (heriblandt T-8/89 *DSM NV* og C-49/92 *Anic Partecipazioni*) og PVC-sagerne (heriblandt T-305/94 *Limburgse*). For dansk praksis se bl.a. Østre Landsrets dom i sag nr. S-2446-05 *Anklagemyndigheden mod the Swatch Group Nordic m.fl.*

¹⁶¹ Jf. Domstolens dom af 8. juli 1999 i sag C-49/92 P, *Anic Partecipazioni*, præmis 131-132.

¹⁶² Jf. bl.a. Domstolens dom af 22. oktober 2015 i sag C-194/14, *AC Treuhand*, præmis 43, og FT 1996/1997, tillæg A s. 3658.

¹⁶³ Jf. Rettens i Første Instans' dom af 8. juli 2008 i sag T-99/04, *AC-Treuhand (I)*, præmis 118, Retten udtalte således: "Hvad angår begrebet »aftale« fastslår Retten for det første, at dette kun er et udtryk, som betegner en samordnet/svigagtig og konkurrencebegrænsende adfærd, dvs. et kartel i bred forstand, hvori mindst to forskellige virksomheder deltager, hvilke virksomheder har givet udtryk for en fælles vilje til at optræde på markedet på en bestemt måde."

¹⁶⁴ Jf. fx Retten i Første Instans' dom af 20. marts 2002 i sag T-9/99, *Rørkartel*, præmis 199-200.

¹⁶⁵ Jf. bl.a. Retten i Første Instans' dom af 15. marts 2000 i sag T-25/95 *Cimenteries* præmis 4019-4058.

¹⁶⁶ Jf. Domstolens dom af 22. oktober 2015 i sag C-194/14 P, *AC Treuhand* præmis 28 og se Domstolens dom af 13. juli 2006 i sag C-74/04 *Volkswagen*, præmis 37. Se i samme retning Jacob Pinborg og Kristian Helge Stratton-Andersen: *Kommenteret Konkurrencelov*, 2022, 5. udgave, s. 241.

til stede på det relevante marked.¹⁶⁷ Tilsvarende kan en virksomhed under visse omstændigheder ifalde ansvar for de konkurrencebegrænsende foranstaltninger, som en tredjemand måtte foranstalte på vegne af virksomheden.¹⁶⁸

254. Beviset for en aftale skal efter praksis være baseret på en direkte eller indirekte konstatering af det subjektive element, der kendetegner selve begrebet aftale efter konkurrenceretten, nemlig at der foreligger en samstemmende vilje mellem erhvervsdrivende om, at der iværksættes en politik, tilstræbes et mål eller forfølges en bestemt adfærd i markedet. Dette gælder uanset, hvordan parternes vilje til at forholde sig på markedet er kommet til udtryk ifølge aftalens ordlyd.¹⁶⁹

Aftaler og tilsyneladende ensidige handlinger

255. Domstolen har i sin praksis om aftaler i vertikale forhold behandlet spørgsmålet om, hvad der udgør henholdsvis en ensidig handling og en stiltiende accept. I *Sandoz* fastslog Domstolen, at en tilsyneladende ensidig handling, konkret ved at anføre "maa ikke eksporteres" på en virksomhedsfaktura i et allerede eksisterende aftaleforhold, udgør en aftale, hvis den anden aftalepart stiltiende accepterer denne aftale.¹⁷⁰

256. I *Bayer* fastslog Domstolen betingelsen for, at en aftale kan anses som accepteret stiltiende:

*"For at en aftale i traktatens artikel [101], stk. 1's forstand kan anses for indgået gennem stiltiende accept, er det nødvendigt, at den af den ene kontraherende part udtrykte vilje vedrørende et konkurrencebegrænsende formål udgør en udtrykkelig eller stiltiende opfordring til den anden part om sammen at gennemføre dette formål, hvilket i særlig grad gælder en aftale, der, således som i det foreliggende tilfælde, ikke umiddelbart er i den anden parts, dvs. grossisternes, interesse."*¹⁷¹ [Styrelsens understregning]

257. Det følger sammenfattende, at betingelsen for, at en aftale er indgået ved stiltiende accept, er, at der i den ene kontraherende parts udtrykte vilje om et konkurrencebegrænsende formål, er en udtrykkelig eller stiltiende opfordring til den anden part om at udføre konkurrencebegrænsningen sammen.

Beviskrav i sager om konkurrencebegrænsende aftaler

258. *Aragonesas Industrias y Energia* omhandlede beviskravet for, at en virksomhed havde deltaget i en konkurrencebegrænsende aftale. Spørgsmålet var, hvorvidt Kommissionen kunne anvende en række indicier til at bevise, at en virksomhed deltog i den samlede aftale i overensstemmelse med uskyldsformodningen. Om dette forhold udtalte Retten:

"Da forbuddet mod at deltage i konkurrencebegrænsende aftaler er almindeligt kendt, kan det desuden ikke kræves, at Kommissionen fremlægger dokumenter, der udtrykkeligt viser en ulovlig kontakt mellem de pågældende erhvervsdrivende. De brudstykkeagtige og spredte dokumenter, som Kommissionen er i besiddelse af, burde i hvert fald kunne suppleres ved at rekonstruere visse enkeltheder ved hjælp af følgeslutninger. Den om-

¹⁶⁷ Jf. Domstolens dom af 22. oktober 2015 i sag C-194/14 P, *AC Treuhand*, præmis 33 – 35.

¹⁶⁸ Jf. principperne i Domstolens dom af 21. juli 2016 i sag C-542/14, *SIA VM Remonts*.

¹⁶⁹ Jf. Retten i Første Instans' dom af 26. oktober 2000 i sag T-41/96, *Bayer AG*, præmis 173.

¹⁷⁰ Jf. Domstolens dom af 11. januar 1990 C-277/87, *Sandoz*, præmis 1-4. Det fremgår af gennemgangen af sagen om *Sandoz* i sag forenede sager C-2/01 og C-3/01P, *Bayer*, at *Sandoz* satte påtegningen på alle fakturaer, jf. præmis 161.

¹⁷¹ Jf. Domstolens dom af 6. januar 2004 C-2/01, *Bayer*, præmis 102. Betegnelsen "må ikke eksporteres" i *Sandoz*-sagen måtte, modsat i *Bayer*-sagen, anses som en anmodning til *Sandoz'* kunder, jf. C-2/01 *Bayer* præmis 104.

stændighed, at der foreligger en konkurrencebegrænsende praksis eller aftale, skal derfor udledes ved en slutning ud fra et vist antal sammenfaldende omstændigheder og indicier, der, når de betragtes samlet, og i mangel af en anden logisk forklaring kan udgøre beviset for en tilsidesættelse af konkurrencereglerne¹⁷² [Styrelsens understregning]

259. I sagen fandt Retten således, at det kan være tilstrækkeligt til at konstatere en konkurrencebegrænsende aftale, at der foreligger et vist antal sammenfaldende omstændigheder og indicier, hvorfra konkurrencemyndigheden kan drage følgeslutninger. Det er omvendt ikke et krav, at der foreligger dokumenter, som udtrykkeligt viser en ulovlig kontakt mellem de erhvervsdrivende.

Aftaler og mellemmand

260. Lely omhandlede medansvar for mellemmand, der deltager i en konkurrencebegrænsende aftale.¹⁷³ I sagen havde en franchisegiver (Lely Nordic) og dennes franchisetagere (Lely Center Herrup, Lely Center Rødekro, Lely Center Tarm og Lely Center Viborg) opdelt markedet for malkeroboter, og herudover aftalt priser for blandt andet services relateret til malkeroboter. Franchisegiveren havde afholdt møder med franchisetagerne, hvor parterne havde diskuteret priser. Der var desuden udsendt e-mails om priser, hvor alle medlemmer i franchisen var indkopieret (cc). Visse franchisetagere havde herudover svaret på nævnte e-mails med deres bemærkninger til priserne og havde i denne forbindelse sendt svaret til alle ("*reply all*"). Konkurrencerådet fandt, at der forelå én samlet aftale imellem franchisegiveren og dennes franchisetagere.¹⁷⁴ Konkurrenceankenævnet stadfæstede rådets afgørelse. Det fremgår af kendelsen, at:

*"Under de foreliggende omstændigheder, hvor Lely Nordic som franchisegiver har delta-get aktivt i de konkurrencebegrænsende aftaler, og hvor selskabet har haft en direkte økonomisk interesse i de konkurrencebegrænsende tiltag, tiltræder Konkurrenceankenævnet, at Lely Nordic har et medansvar for de horisontale aftaler, og at Lely Nordic i denne situation ikke er omfattet af gruppefritagelsen for vertikale aftaler."*¹⁷⁵ [Styrelsens understregning]

261. Konkurrenceankenævnet tiltrådte således, at der mellem franchisetagerne var indgået en konkurrencebegrænsende horisontal prisaf-tale. Konkurrenceankenævnet fandt endvidere at franchisegiver, Lely Nordic, havde et medansvar for indgåelse af aftalen som følge af, at Lely Nordic aktivt havde deltaget i den konkurrencebegrænsende aftale. Lely Nordic havde herudover direkte økonomisk interesse i de konkurrencebegrænsende tiltag.
262. Konkurrenceankenævnet tiltrådte ikke Lely Nordics argument om, at relationen mellem Lely Nordic og franchisetagerne kun var vertikal. Lely Nordic havde derimod et medansvar for de horisontale dele af aftalen.¹⁷⁶ Konkurrenceankenævnet udtalte i den forbindelse følgende:

¹⁷² Jf. Rettens dom af 25. oktober 2011 i sag T-348/08, *Aragonesas Industrias y Energia*, præmis 95-97.

¹⁷³ Jf. Konkurrenceankenævnets kendelse af den 30. september 2015, *Lely's koordinering af priser og markeder*.

¹⁷⁴ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af den 25. juni, *Lely's koordinering af priser og markeder*, punkt 412 nr. 5.

¹⁷⁵ Jf. Konkurrenceankenævnets kendelse af den 30. september 2015, *Lely's koordinering af priser og markeder*, side 12 - 14. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at udgangspunktet i Konkurrenceankenævnets udtalelse om gruppefritagelsen for vertikale aftaler også kan anvendes for sager, som vurderes efter forordning 2022/720) (EU) 2022/720.

¹⁷⁶ Jf. Konkurrenceankenævnets kendelse af den 30. september 2015, *Lely's koordinering af priser og markeder*, side 13-14.

*"En selvstændig virksomhed (f.eks. en franchisegiver), som ikke selv er aktiv på det berørte marked, men som deltager i et kartelsamarbejde mellem konkurrenter (f.eks. mellem franchisetagere), er medansvarlig for kartelsamarbejdet."*¹⁷⁷

263. Ageras¹⁷⁸ vedrørte en prisnormeringsmekanisme på Ageras' digitale platform. Den samordnede praksis og aftalen var indgået mellem Ageras og en række virksomheder, såkaldte partnere, som udbød revisions-, regnskabs- og bogføringsydelser på platformen. Konkurrencerådet fandt, at Ageras havde opfordret partnerne til at deltage i aftalen, og udtalte i den forbindelse følgende:

*"Det er på denne baggrund styrelsens vurdering, at de ovenstående eksempler på kommunikation mellem Ageras og partnere understøtter, at Ageras har opfordret partnerne til at deltage i en konkurrencebegrænsende aftale. Kommunikationen fra Ageras til partnerne skaber således en bevidsthed hos den pågældende partner om, at tiltaget dels er indført overfor alle partnere på platformen, og dels er indført med henblik på at reducere priskonkurrencen blandt samtlige partnere og øge priseniveauet."*¹⁷⁹ [Styrelsens understregning]

264. AC Treuhand vedrørte et kartel for varmemestabilisatorer. AC Treuhand var en rådgivningsvirksomhed, der af karteldeltagerne blev hyret til at facilitere den konkurrencebegrænsende adfærd om bl.a. fastsættelse af priser og opdeling af markeder ved tildeling af salgskvoter. AC Treuhand gjorde gældende, at virksomheden ikke kunne pålægges ansvar, da AC Treuhand ikke var til stede på samme marked som de øvrige karteldeltagerne og således ikke begrænsede sin adfærd på de berørte markeder.¹⁸⁰ Domstolen udtalte i den forbindelse, at:

*"Det skal i den foreliggende sag afgøres, om en rådgivningsvirksomhed kan holdes ansvarlig for en overtrædelse af artikel [101, stk. 1 TEUF], når den aktivt og med fuldt kendskab til omstændighederne medvirker til iværksættelsen eller videreførelsen af et kartel blandt producenter, der er aktive på et andet marked end det, denne virksomhed opererer på."*¹⁸¹ [Styrelsens understregning og tilføjelse]

265. Domstolen fandt således, at rådgivningsfirmaet kunne holdes ansvarlig for en overtrædelse af TEUF artikel 101. Dette skyldtes, at rådgivningsvirksomheden aktivt og med fuldt kendskab til omstændighederne havde medvirket til iværksættelsen og videreførelsen af et kartel. Det var uden betydning, at adfærden begrænsede konkurrencen på et andet marked, end det marked, som rådgivningsvirksomheden opererede på.
266. Domstolen udtalte endvidere følgende om kriterierne for en mellemmands deltagelse i en overtrædelse:

"Når det som i den foreliggende sag drejer sig om aftaler og samordnet praksis med konkurrencebegrænsende formål, fremgår det af Domstolens praksis, at Kommissionen, for at kunne fastslå, at en virksomhed har deltaget i en overtrædelse, og at den er ansvarlig for alle de forskellige forhold, overtrædelsen omfatter, skal godtgøre, at virksomheden har haft til hensigt ved sin egen adfærd at bidrage til de fælles mål, deltagerne som helhed har forfulgt, og at den har haft kendskab til de konkrete handlinger, som de øvrige virk-

¹⁷⁷ Jf. Konkurrenceankenævnets kendelse af den 30. september 2015, *Lely's koordinering af priser og markeder*, punkt 250.

¹⁷⁸ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af den 30. juni 2020, *Ageras*.

¹⁷⁹ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af den 30. juni 2020, *Ageras*, punkt 470.

¹⁸⁰ Jf. Domstolens dom af 22. oktober 2015 i sag C-194/14 P, *AC Treuhand*, præmis 7-8 og 20.

¹⁸¹ Jf. Domstolens dom af 22. oktober 2015 i sag C-194/14 P, *AC Treuhand*, præmis 26.

*somheder har planlagt eller foretaget med de samme mål for øje, eller at den med rimelighed har kunnet forudse dem og været indstillet på at løbe den dermed forbundne risiko*¹⁸² [Styrelsens understregning].

267. Det følger af Domstolens udtalelse, at konkurrencemyndigheden skal godtgøre, at mellemmanden har haft til hensigt ved sin egen adfærd at bidrage til de fælles mål. Mellemmanden skal desuden have haft kendskab til de konkrete handlinger, som de øvrige virksomheder enten har planlagt eller foretaget, herunder med de samme mål for øje; eller med rimelig have kunnet forudse de planlagte eller foretagne handlinger og har været indstillet på at løbe den risiko, som var forbundet hermed.

268. *Phillips* vedrørte en informationsudveksling imellem producenter af SIM-Card chips og non-SIM card chips. Samsung og Renesas havde over en længere periode haft særskilt bilateral kommunikation med bl.a. Phillips, Infineon, Hitachi og Mitsubishi, således at alle deltagere (udover Infineon) var bevidste om, at deres bilaterale kontakt med enten Samsung eller Renesas bidrog til en samlet informationsudveksling mellem alle deltagerne. Domstolen stadfæstede dommen fra Retten i Første Instans og udtalte i den forbindelse følgende om Rettens vurdering:

*“the undertaking concerned must therefore be aware of the general scope and the essential characteristics of the cartel as a whole. It is in accordance with that case-law that it found, in paragraph 178 of that judgment, that it was necessary to ascertain, in particular, whether the appellants could be considered to have participated in the infringement at issue, on account of their awareness of the general scope and the essential characteristics of that infringement as a whole.”*¹⁸³

269. Det følger heraf, at en virksomhed er en del af en samlet konkurrencebegrænsende aftale, hvis virksomheden er bevidst om aftalens generelle mål og de essentielle karakteristika ved den konkurrencebegrænsende aftale. Hvis en virksomhed eksempelvis har kommunikeret bilateralt med én deltager i aftalen, og virksomheden ud fra denne kommunikation er bevidst om aftalens generelle mål og essentielle karakteristika, har virksomheden også deltaget i overtrædelsen som en helhed.

270. I *Icap* fandt Kommissionen, at *Icap* havde faciliteret et kartel mellem en række banker på markedet for rentederivater i japanske yen indekseret på JPY LIBOR eller på Euroyen TIBOR. I ankesagen ved Retten gjorde *Icap* bl.a. gældende, at *“kriteriet »facilitering«, der er anvendt på Icap, er for vidt, nyt og i strid med retssikkerhedsprincippet.”*¹⁸⁴ Retten fandt imidlertid, at *Icap* var ansvarlig for overtrædelsen, og udtalte i den forbindelse følgende:

*“In the present case, it must be held that Icap should have expected, if necessary after taking appropriate legal advice, its conduct to be declared incompatible with the EU competition rules, especially in the light of the broad scope of the terms ‘agreement’ and ‘concerted practice’ established by the case-law of the Court of Justice.”*¹⁸⁵

271. *Icap* burde således have indset, at virksomhedens adfærd var i strid med konkurrencereglerne bl.a. henset til, at det konkurrenceretlige aftalebegreb er meget bredt.

¹⁸² Jf. Domstolens dom af 22. oktober 2015 i sag C-194/14 P, *AC Treuhand*, præmis 30 med reference til C-49/92, *Anic Par-tecipazioni*, præmis 86 – 87, og C-204/00p, *Aalborg Portland*, præmis 83.

¹⁸³ Jf. Domstolens dom af 26. september 2018 i sag C-98/17, *Phillips*, præmis 84.

¹⁸⁴ Rettens dom af 10. november 2017 i sag T-180/15, *Icap*, præmis 188.

¹⁸⁵ Rettens dom af 10. november 2017 i sag T-180/15, *Icap*, præmis 197.

4.3.2.1.2 Kriterierne for aftale er opfyldt

272. Som redegjort for i punkt 249 er det afgørende for vurderingen af, om der foreligger en aftale, om de involverede virksomheder har udtrykt en fælles eller samstemmende vilje om at indrette deres adfærd på markedet på en bestemt måde. Beviset for, at der foreligger en aftale, er en konstatering af det subjektive element om en fælles vilje mellem parterne. Dette kan fx komme til udtryk ved, at en part opfordrer en anden part til at indgå i en aftale, og at den anden part stiltiende acceptere denne opfordring.
273. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at Autobutler og værkstederne på Autobutlers platform har indgået en samlet aftale om at anvende faste priser på udvalgte ydelser, og at denne samlede aftale blandt andet består af en række bilaterale aftaler mellem Autobutler og de enkelte værksteder. Ydelserne er redegjort for i afsnit 3.4.1. Styrelsen har ved vurderingen særligt lagt vægt på, at der i sagen foreligger:
1. En udtrykkelig opfordring fra Autobutler til værkstederne om at indgå i en aftale med Autobutler,
 2. En bevidsthed hos værkstederne om, at værkstederne også indgår i en aftale sammen med de andre værksteder (som tilmelder sig fastpriskampagnerne) og Autobutler,
 3. En udtrykkelig, eller i visse tilfælde en stiltiende accept, fra værkstederne til at deltage i aftalen og
 4. Kommunikation og vilkår vedrørende deltagelse i de enkelte fastprisudbydere er ens og tidsmæssig sammenhængende.
274. Det er styrelsens vurdering, at der er indgået en række bilaterale aftaler mellem Autobutler og værkstederne, jf. det første og tredje punkt i punkt 273 ovenfor, og at der er indgået en samlet aftale indbyrdes mellem værkstederne og Autobutler, jf. det første, andet og tredje punkt i punkt 273 ovenfor.
275. I det følgende gennemgås de dokumenter, som efter styrelsens vurdering beviser, at Autobutler og værkstederne på Autobutlers platform har indgået en aftale om faste priser på platformen Autobutler.dk.

1. Autobutler opfordrede værkstederne til at deltage i aftalen

276. Det fremgår af materialet i sagen, at Autobutler har sendt beskeder til værkstederne via autobutler.dk's interne beskedsystem, e-mail og via SMS, jf. eksempelvis punkt 117 og 119. I det følgende vil styrelsen gennemgå de beskeder, som efter styrelsens vurdering udgør en udtrykkelig opfordring til det enkelte værksted om at indgå i en aftale om faste priser på udvalgte ydelser. Dette gælder både beskeder, der vedrører én enkelt ydelse henholdsvis flere ydelser på samme tid, samt beskeder der er målrettet værkstederne bredt henholdsvis korrespondance med enkelte værksteder eller værkstedskæder.
277. Beskederne sendt via det interne beskedsystem er sendt ud til alle værksteder, som på tidspunktet for fremsendelsen var tilmeldt Autobutlers platform, jf. punkt 84. Det fremgår ikke af materialet i sagen, hvorvidt det enkelte værksted har læst beskeden, det fremgår dog af materialet i sagen af værkstederne har budt med faste priser på udvalgte ydelser, jf. bilag 9. Styrelsen vurderer på den baggrund samlet set, at værksteder, som har modtaget Autobutlers beskeder om faste priser, med en høj grad af sandsynlighed har læst indholdet af beskederne, og dermed har modtaget en fælles opfordring om at indgå i en aftale om faste priser på udvalgte ydelser. Dette gælder i hvert fald for de værksteder, der efterfølgende har budt med faste priser på udvalgte ydelser, jf. bilag 9.

278. Autobutler sendte den 26. maj 2016 en besked via platformen til værkstederne med overskriften *"Tilmeld dig automatisk budgivning på fastpris kampagner og få nye kunder"*¹⁸⁶, jf. punkt 87. Af beskeden fremgår et link, som fører værkstedet til en webside med to billeder, jf. punkt 79. På det første billede (til venstre nedenfor) fremgår det, at faste priser giver værkstederne mulighed for mersalg, nye kunder og øget omsætning. På det andet billede (til højre nedenfor) fremgår en kampagneplan, der viser, hvornår på året, der vil blive taget faste priser og på hvilke ydelser. Der fremgår desuden af en udtalelse fra et værksted om, at kampagnerne med faste priser *"skaber fornuftig indtjening"*:

FÅ ØGET OMSÆTNING UDEN AT RØRE EN FINGER
- SKRIV DIG OP TIL AUTOMATISK BUDGIVNING PÅ KAMPAGNEOPGAVER

1 MERSALG
Mange kampagneopgaver skaber mersalg. Det gennemsnitlige mersalg pr. kampagneopgave er 2.025 kr.

2 NYE KUNDER
De dygtigste værksteder har fået over 50 nye kunder pr. kampagne.

3 ØGET OMSÆTNING
Der er potentiale for øget omsætning på min. 10.000 kr. på en ny kunde, da 60 % af kunderne bliver loyale overfor værkstedet.

Lad autobutler.dk hjælpe dig med automatisk budgivning på fastpris kampagner. Fastpris kampagnerne hjælper dit værksted med at:

- ✓ Tiltrække nye kunder og aktivere eksisterende kunder
- ✓ Skabe muligheder for mersalg
- ✓ Få faste kunder der kommer igen til dit værksted

Skal vi byde automatisk?
Klik i mailen på den grønne knap hvis du vil benytte dig af denne gratis ydelse. Husk stadig selv at byde på andre opgaver i systemet. Du kan altid til- og framelde dig denne service.

KAMPAGNEPLAN FOR ÅRET - FASTE PRISER

De faste kampagner vil køre hen over året. Hver kampagne tilbydes til vores 150.000 bilejere og lanceres bredt via online medier. Kampagnerne får en fast pris og der er almindelig kommission hvis andet ikke er angivet. I vil få nærmere besked om hver enkelt kampagne, før den går i luften. Kampagneplanen ser således ud:

KAMPAGNE / MÅNED	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC
STENLAG/PLADERBEJDE												
SOMMER/ VINTER OIEK												
FORÅRSTJEK												
AIRCONDITION												
SOMMERTJEK												
UNDERVOGNBEHANDLING												
VINTERTJEK												

KAMPAGNER SKABER FORNUFTIG IND TJENING
"Vi har for eksempel lige haft en Fiat 500 som også skulle have skiftet batteri, og vi har haft adskillige olieskift. Samtidig har hjulskifte kampagnerne skaffet ekstra besparelser, som er endt til os nye fornuftige indtjening."

279. Autobutler sendte den 1. september 2017 en besked til værkstederne via autobutler.dk med overskriften *"Er du parat til den store tv-kampagne baseret på faste priser på udvalgte produkter?"*, jf. punkt 92. Af beskeden fremgår blandt andet følgende:

"Er du parat til den store tv-kampagne baseret på faste priser på udvalgte produkter?"

Forvent mange nye kunder de kommende uger.

Tilmeldte værksteder byder automatisk via autobud med FAST pris på de udvalgte jobs. Man ser først opgaven når bilejeren har valgt værksted og skal aftale konkret tidspunkt for aflevering af bilen.

Følgende services udbydes til fast pris:

Olieskift (op t. 4 liter) - 749 kr.

Synstjek - 349 kr.

Hjulskifte - 249 kr.

¹⁸⁶ Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis B.

Aircondition service - 499 kr.

*Basisservice - 949 kr.*¹⁸⁷

280. Autobutler har derudover løbende sendt beskeder til værkstederne via autobutler.dk, hvor Autobutler opfordrer værkstederne til at deltage i aftalen, jf. det nedenstående.
281. I besked af 23. marts 2016 om en kommende kampagne på hjulskifte, opfordrer Autobutler værkstederne til at deltage i aftalen, da deltagelse vil tilføre nye kunder til værkstederne, jf. punkt 86:

*"Hjulskiftekampagnen for at få fat i nye kunder til dit bilværksted blev en stor succes hvor mange bilejere samtidig har fået lavet ekstra arbejde. Derfor fortsætter vi nu kampagnen i resten af april med et fastpristilbud om hjulskifte for 149 kr. (på hjul uden TPMS). [...] Der er ikke noget krav om at dit værksted deltager - men hvis du ønsker at være med i kampagnen skal du byde 149 kr."*¹⁸⁸

282. Autobutler har derudover sendt beskeder til værkstederne via autobutler.dk, hvor Autobutler opfordrer værkstederne til at deltage i kampagner om hjulskifte den 2. juni 2016¹⁸⁹ den 13. oktober 2016¹⁹⁰, den 22. november 2016¹⁹¹, den 17. februar 2017¹⁹², den 11. marts 2020¹⁹³ og den 27. september 2021¹⁹⁴.
283. I besked af 18. juni 2018 om en kommende kampagne på basisservice opfordrer Autobutler værkstederne til at deltage i aftalen, da deltagelse vil tilføre nye kunder til værkstederne, jf. punkt 94:

*"I denne og næste uge kan du se frem til mange nye bilejere på værkstedet, som bestiller basisservice til fast pris på 949 kr. Vær obs på, om dit værksted er tilmeldt kampagnen via autobud."*¹⁹⁵

284. I besked af 6. februar 2020 om en kommende kampagne på bremsetjek opfordrer Autobutler værkstederne til at deltage i aftalen, da deltagelse vil tilføre nye kunder til værkstederne samt mersalg på øvrige bremseopgaver, jf. punkt 95:

*"Vi går nu ud med Autobutlers store vinterkampagne for bremses. Med et fastpris-tilbud på et visuelt bremsetjek for 99 kr. får du nem adgang til nye kunder - og en potentiel ekstraindtægt på bremseopgaver. De færreste bilejere tjekker deres bremses regelmæssigt, derfor kan kampagnen give masser af ekstra kunder på værkstedet. Kontakt os, hvis du IKKE ønsker at være med i kampagnen."*¹⁹⁶

¹⁸⁷ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis F.

¹⁸⁸ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis A. En tilsvarende formulering af "Der er ikke noget krav om at dit værksted deltager - men hvis du ønsker at være med i kampagnen skal du byde 149 kr." fremgår desuden af besked af 2. juni 2016 om aircondition service, jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis C og besked af 13. oktober 2012 om hjulskifte, jf. bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis D.

¹⁸⁹ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis C.

¹⁹⁰ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis D.

¹⁹¹ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis G.

¹⁹² Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis E.

¹⁹³ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis K.

¹⁹⁴ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis L.

¹⁹⁵ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis H.

¹⁹⁶ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis I.

285. I besked af 7. maj 2020 om en kommende kampagne på [airconditionservice](#) oplyser Autobutler, at værkstederne automatisk er tilmeldt kampagnen, og således skal afmelde sig kampagnen, såfremt værkstedet ikke ønsker at deltage, jf. punk 96:

"Vi har gode erfaringer med at tiltrække nye kunder til værkstederne med vores kampagner. Derfor går vi nu ud med et kampagnetilbud på airconditionservice. Vær klar til endnu flere kunder, når kampagnen går live den 18. maj og frem til slutningen af august. Kampagnen er til fast pris på 549,- kr. og inkluderer opfyldning op til 150 gram kølemiddel. Såfremt der skal mere kølemiddel kan du fakturere dette separat. Husk at gøre kunden opmærksom på dette ved indlevering af bil. Såfremt du ikke ønsker at deltage i kampagnen SKAL du give besked om dette. Ellers vil dit værksted automatisk få del i de nye kunder. [...] Kampagnen gælder kun personbiler og funktionsdygtige anlæg, indeholder ikke eventuel udskiftning af pollenfilter, kabinerens, kølemiddel af typen R1234yf, opfyldning af tomt anlæg eller reparationer."¹⁹⁷

286. Autobutler sendte derudover en besked til værkstederne om at deltage i en kampagne om airconditionservice den 2. juni 2016.¹⁹⁸
287. Autobutler har desuden haft e-mailkorrespondance med enkelte værksteder i forbindelse med, at de tilmeldte sig Autobutlers platform, herunder værkstedskæderne [xxx] og [xxx]. Autobutler gør i den forbindelse [xxx] og [xxx] opmærksomme på de faste priser. Dette fremgår fx af Autobutlers e-mail af 18. august 2020 til [xxx], hvor Autobutler skriver følgende:

"Med udgangspunkt i vores nuværende kampagner er priserne:

- A/C service inkl. 150g væske: 510,-*
- Olieskift inkl. op til 4 L olie: 710,-*
- Hjulskifte: 249,-*
- Fast Pris Basisservice inkl. op til 4 L olie: 910,-*
- Hjulskifte med dækopbevaring: 549*
- Bremsetjek: 99,-"¹⁹⁹*

288. Som beskrevet i *Phillips*, jf. ovenstående punkt 269, er en virksomhed en del af en samlet aftale, hvis virksomheden er bevidst om aftalens generelle mål og de essentielle karakteristika ved aftalen.

289. *For det første* indeholder Autobutlers beskeder til værkstederne en klar beskrivelse af, at aftalen vedrører faste priser på de udvalgte ydelser. Det er således tydeligt for modtagerne af beskederne, at deltagelse i aftalen er betinget af, at alle deltagende værksteder opkræver den samme pris. Dette fremgår fx af besked af 23. marts 2016 fra Autobutler til værkstederne om en kommende hjulskiftkampagne, jf. også punkt 281:

¹⁹⁷ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis J.

¹⁹⁸ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis C.

¹⁹⁹ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 23.1, 23.2 og 23.3.

"Der er ikke noget krav om at dit værksted deltager - hvis du ønsker at være med i kampagnen skal du byde 149 kr." [styrelsens understregning]

290. Det fremgår således tydeligt af beskeden, at hvis værkstedet deltager, skal der tages den pågældende faste pris, jf. formuleringen "skal du byde" – og dermed også underforstået, at alle andre, der deltager i kampagnen også tager den pågældende pris.
291. Tilsvarende gør formuleringer som "inkluderer opfyldning op til 150 gram kølemiddel", jf. punkt 285, eller "indeholder ikke eventuel udskiftning af pollenfilter, kabinerens, kølemiddel af typen R1234yf, opfyldning af tomt anlæg eller reparationer", jf. punkt 285, det klart for værkstederne, hvad ydelsen indeholder.
292. For det andet indeholder Autobutlers beskeder til værkstederne en klar beskrivelse af, hvordan værkstedet tilmelder sig aftalen. Dette tydeliggøres fx af besked af 26. maj 2016 fra Autobutler til værkstederne, hvor der fremgår følgende, jf. også punkt 87.:

"Lad autobutler.dk hjælpe dig med automatisk budgivning på fastpris kampagnerne [...] Åbn den mail vi lige har sendt til dig og klik på den grønne knap og du vil blive registreret. Du kan også sende en mail til [xxx]@autobutler.dk og skrive, at du gerne vil bruge denne gratis ydelse."

293. Det er styrelsens vurdering, at værkstederne i visse tilfælde har skullet foretage en aktiv handling for at acceptere Autobutlers løbende opfordringer til at indgå i de forskellige kampagner, og hermed aftalen.
294. I andre tilfælde har værkstederne stiltiende accepteret at deltage i aftalen. I disse tilfælde var der tale om kampagner, hvor Autobutler automatisk tilmeldte alle værksteder. Værksteder, der ikke ønskede at deltage, skulle aktivt framelde sig kampagnen, jf. eksempelvis formuleringen "Kontakt os, hvis du IKKE ønsker at være med i kampagnen", jf. punkt 284.
295. For det tredje er det styrelsens vurdering, at Autobutlers beskeder til værkstederne klart opfordrer og tilskynder værkstederne til at deltage i aftalen ved at lægge vægt på de økonomiske gevinster for værkstederne, såfremt de deltager i de foreslåede kampagner. Det fremgår fx af kampagneplanen, jf. punkt 278, at deltagelse vil skaffe værkstedet mulighed for mersalg, nye kunder og øget omsætning. Derudover fremgår der af beskeden i punkt 278 en udtalelse fra et værksted om, at de faste priser har givet nye kunder og ekstra omsætning. Dette tilskynder værkstedet til at deltage i aftalen, idet værkstedet ellers ville gå glip af en fortjeneste. Det er i den forbindelse styrelsens vurdering, at det er uden betydning, at Autobutler samtidig angiver, at det er frivilligt for værkstederne at deltage, jf. eksempelvis punkt 289, idet dette ikke ændrer på, at Autobutler klart opfordrer og tilskynder værkstederne til at deltage i aftalen.
296. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer på den baggrund, at Autobutlers kommunikation til værkstederne udgør en udtrykkelig opfordring og tilskyndelse til værkstederne på platformen om at indgå i en aftale om faste priser på udvalgte ydelser. Det er yderligere styrelsens vurdering, at de udvalgte ydelser svarer til de ydelser, som fremgår af Tabel 3.1, jf. punkt 58.

2. Værkstederne var bevidste om, at opfordringerne blev sendt til alle værkstederne på platformen

297. Det følger af Ageras, som beskrevet i punkt 263, at en besked sendt via en platform til de enkelte virksomheder på platformen, kan skabe en bevidsthed hos den enkelte virksomhed om, at opfordringen er sendt til samtlige virksomheder på platformen. Det er styrelsens vurdering, at det i nærværende sag var klart for værkstederne, at de løbende opfordringer sendt ud fx via det interne beskedssystem på Autobutlers platform, har været sendt til alle værksteder, jf. fx de følgende formuleringer i beskeder sendt via autobutler.dk. Det er videre styrelsens vurdering, at

formuleringerne i beskederne har gjort det klart for værkstederne, at beskederne er sendt til alle værksteder, eller i hvert fald et væsentligt antal, værksteder på platformen:

*"Kære værksteder, Vi har telefonisk haft kontakt med mange af jer over de sidste par dage"*²⁰⁰ [styrelsens understregning], jf. punkt 117.

*"Er du parat til den store tv-kampagne baseret på faste priser på udvalgte produkter? [...] Tilmeldte værksteder byder automatisk via autobud med FAST pris"*²⁰¹ [styrelsens understregning], jf. punkt 279.

*"Vi har allerede været i kontakt med mange af dine kollegaer, der gerne vil deltage i kampagnen."*²⁰² [styrelsens understregning], jf. punkt 89.

*"PS: Enkelte værksteder er ikke tilmeldt vores generelle hjulskifte-kampagne. Hvis det er tilfældet, og du gerne vil være med, skal du kontakte os."*²⁰³, jf. punkt 93.

*"Vi har allerede været i kontakt med 80 af dine kollegaer, der gerne vil deltage i kampagnen"*²⁰⁴, jf. punkt 119.

298. Indholdet af de ovenstående beskeder har gjort det klart for det enkelte værksted, at
- » Autobutler har adresseret sine opfordringer til at deltage i aftalen til alle værkstederne på platformen,
 - » Autobutler har kommunikeret med flere værksteder om aftalen, og
 - » flere værksteder har accepteret Autobutlers opfordringer.
299. Beskederne er således egnet til at skabe en bevidsthed hos værkstederne om at accept af aftalen medfører, at værkstedet indgår i en aftale om at koordinere priser med de andre værksteder.
300. Det er styrelsens vurdering, at ordlyden i beskederne, jf. punkt 297, har gjort værkstederne bevidste om, at værkstedet ved sin accept også indgår i en samlet aftale indbyrdes med de andre værksteder, forstået på den måde, at et værksted er bevidst om, at alle de værksteder, der deltager i kampagnen, har accepteret samme vilkår, og dermed at alle agerer på samme måde for så vidt angår de pågældende ydelser. Værkstederne har således været bekendt med de øvrige deltageres adfærd eller med rimelighed kunne forudse den, jf. punkt 266.
301. Dette understøttes endvidere fx af et mødereferat fra et værkstedspanelmøde mellem Autobutler og otte værksteder på Autobutlers platform afholdt 16. marts 2017, jf. afsnit 3.4.3.3. Ifølge mødereferatets agenda var der afsat en time til at diskutere "Marketingplan & kampagner", hvoraf følgende fremgår:

"Der bliver diskuteret kampagner. Værksteder syntes alle sammen, at kampagnerne er en god idé fordi det er en nem og billig måde at få en ny kunde på. Det er selvfølgelig afhængig af opgavetyper og hvornår på året kampagnen kører. F.eks. er der blandede meninger om hjulskifte-kampagnen, fordi den kører samtidig med, at værkstederne i forvejen har travlt."

²⁰⁰ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 2.

²⁰¹ Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis F.

²⁰² Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis C.

²⁰³ Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis G.

²⁰⁴ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 5.1 og 5.2.

Der bliver ligeledes drøftet om det er muligt at køber kampagner på bremses, anghængertræk osv. Umiddelbart er svaret nej, da der er for store prisforskelle imellem de forskellige mærker / modeller.” [Styrelsens understregninger]

302. Det kan udledes af citatet ovenfor, at enkelte værksteder på Autobutlers platform også har tilkendegivet eksplicit over for hinanden, at værkstederne har accepteret Autobutlers opfordring om at sælge udvalgte ydelser til faste priser. Det kan desuden udledes af ovenstående, at de pågældende værksteder, som har indgået i Værkstedspanelet, har spillet en aktiv rolle i forhold til at planlægge, hvilke ydelser værkstederne skulle sælge til en fast pris. Det fremgår i øvrigt også af materialet i sagen, at i hvert fald ét værksted opfordrede Autobutler til, at lave nye fast-priskampagner:

”Har I en kampagne med hjulskift og opbevaring? Hvis ikke, kunne I så ikke lige overveje hvordan det kunne strikkes sammen”²⁰⁵

303. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at Autobutlers opfordringer til værkstederne om at anvende faste priser var egnet til at skabe en bevidsthed hos det pågældende værksted om, at opfordringerne blev sendt til alle værkstederne på platformen.

3. En række værksteder har accepteret opfordringen til en aftale

304. Det følger af *Sandoz*²⁰⁶ og *Bayer*²⁰⁷, jf. ovenstående punkt 255-257, at en meddelelse på en faktura eller en ændring inden for rammerne af et allerede eksisterende system kan udgøre en opfordring til at indgå i en aftale. I den nærværende sag består kommunikationen mellem aftaledeltagerne hovedsageligt af ensidige beskeder fra Autobutler til værkstederne, som er sendt ud til værkstederne via platformens interne beskedsystem²⁰⁸, SMS²⁰⁹ samt e-mails²¹⁰.
305. Det er styrelsens vurdering, at en række værksteder har accepteret Autobutlers opfordring om at deltage i en aftale om faste priser på de udvalgte ydelser, som fremgår af Tabel 3.1 og Figur 3.2, jf. punkt 58-59. I den undersøgte periode har det dog ændret sig, *hvordan* værkstederne har kunnet acceptere opfordringen, jf. afsnit 76. Materialet i sagen viser, at værkstederne *aktivt* har accepteret opfordringen ved enten, at:
- » skrive en e-mail til [xxx]@autobutler.dk, jf. fx punkt 87.
 - » klikke på en grøn knap, som fremgår af en tilsendt e-mail fra Autobutler, jf. fx punkt 87.
 - » tilmelde sig direkte via værkstedernes profil på platformen, jf. Figur 3.7.
306. Sagsmaterialet viser også, at værkstederne i visse tilfælde *automatisk* blev tilmeldt aftalen om at byde med faste priser, jf. nedenstående:
307. Autobutlers administrerende direktør sendte den 17. februar 2017 en e-mail til en medarbejder om, at Autobutler gerne vil undgå, at værkstederne hvert år skal acceptere at deltage i en bestemt kampagne. Direktøren efterspurgte en løsning, hvor de værksteder, som har accepteret opfordringen én gang tidligere, automatisk tilmeldes den næste kampagne, hvor ydelserne udbydes til en fast pris. Direktøren skriver i den forbindelse følgende:

²⁰⁵ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 25.1, 25.2, 26.1 og 26.2.

²⁰⁶ Domstolens dom af 11. januar 1990 i sag C-277/87, *Sandoz*.

²⁰⁷ Domstolens dom af 6. januar 2004 i de forenede sager C-2/01 og C-3/01P, *Bayer*.

²⁰⁸ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis A – L.

²⁰⁹ Fx bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, bevis 3, 5, 13.1, 14. 1 og 27

²¹⁰ Fx bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis B.

"Vi vil gerne undgå, at værksteder der allerede var med sidste år, igen skal acceptere at deltage i kampagnen. Kan vi automatisk tilmelde dem, således at banneret alene vises for dem som ikke tidligere har været tilmeldt i både dk og se.[...] // [xxx]"²¹¹

308. Det fremgår videre af sagsmaterialet, at Autobutler i juni og juli 2020 oplyser værkstederne om, at Autobutler automatisk har tilmeldt værkstederne til to kampagner. Såfremt værkstederne ikke ønsker at deltage i kampagnerne, så skal værkstederne aktivt framelde sig kampagnerne, jf. punkt 284 og 285:

"Kontakt os, hvis du IKKE ønsker at være med i kampagne"²¹².

"Såfremt du ikke ønsker at deltage i kampagnen SKAL du give besked om dette. Ellers vil dit værksted automatisk få del i de nye kunder"²¹³.

309. Det er styrelsens vurdering, at værkstederne i disse tilfælde blev tilmeldt, uanset om de tidligere havde accepteret Autobutlers opfordring om at byde med faste priser, idet de pågældende beskeder blev sendt ud til samtlige værksteder på platformen.

Eksempler på værksteder, som skriftligt har accepteret opfordringen

310. Det fremgår af sagsmaterialet, at flere værksteder skriftligt har accepteret Autobutlers opfordring, herunder eksempelvis [xxx] og værkstedskæden [xxx]:

311. Værkstedet [xxx] skriver den 2. juni 2020 til Autobutler, at [xxx] gerne vil tilmelde sig en række kampagner, og dermed byde med faste priser på de konkrete ydelser:

"Vi vil gerne være med på følgende kampagner: A/C, Synstjek, Biltjek, Hjulskift & Opbevaring og Bremsetjek."²¹⁴

312. Værkstedskæden [xxx] skriver den 15. juli 2021 til Autobutler, at [xxx] gerne vil tilmelde sig en række kampagner, og dermed byde med faste priser på de konkrete ydelser:

"Jeg har snakket med de andre nu, vi kobler os på Aircon, Basisservice og Olieskift. Og så får vi løftet dette sammen.

Vi undlader hjulskift, da vi er ret sikre på at den kun vil indbringe hjulskift i sig selv og ikke alt muligt andet. Og denne pris er for lav til det."²¹⁵

313. Der henvises desuden til punkt 111, hvor [xxx] ligeledes tilmelder sig kampagnerne, og dermed accepterer at byde med faste priser på de konkrete ydelser.

Værksteder, der var registreret som deltagere i kampagnerne og bød med faste priser

314. Af en intern e-mail sendt den 9. august 2017 fra en medarbejder til Autobutlers administrerende direktør fremgår det, at 335 værksteder er tilmeldt alle kampagner, som tilbydes til en fast pris:

²¹¹ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 9.

²¹² Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis I.

²¹³ Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis J.

²¹⁴ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 20.

²¹⁵ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 30.2, 30.3 og 30.4.

"Målsætningen er at 80% af vores værksteder deltager i alle vores kampagner. Lige nu er vi 475 værksteder på AB. Det giver et target på 380.. Der er 140 på denne liste. Link Flere af dem er tilmeldt flere af vores kampagner, men såfremt de ikke er tilmeldt én, så kommer de frem på listen. Manuelt kan jeg dog tælle mig frem til, at ni af dem på listen er tilmeldt vores AB-service [basisservice til en fast pris]. Det giver os et tal på 131.. 475 minus 131 = 344. Der er altså 335 værksteder, som er tilmeldt ALLE vores kampagner, og ni yderligere der er tilmeldt basis-service, men f.eks. ikke syn.. Vi ønsker at opnå 380 total, så inden d. 01/09-2017 skal vi finde 36 værksteder mere. Det tror jeg på er realistisk."²¹⁶ [Styrelsens understregninger]

315. I en intern e-mailkorrespondance i perioden fra den 23. april 2021 til den 3. maj 2021²¹⁷ mellem Autobutlers administrerende direktør og en række medarbejdere om, hvor mange bud til faste priser, som bliver accepteret af bilejerne og værkstederne, fremsendes der et excel-dokument.²¹⁸ Af excel-dokumentet fremgår blandt andet hvor mange fastpriskampagner, de enkelte værksteder var tilmeldt. Heraf fremgår, at der i perioden januar - april 2021 var 253 værksteder på Autobutlers platform. Herudaf tilbød 245 værksteder én eller flere udvalgte ydelser til en fast pris via kampagnerne, og knap halvdelen af disse tilbød 5 eller flere ydelser til en fast pris via kampagnerne.
316. Endelig fremgår det af afsnit 3.4, at værkstederne har budt med faste priser. Værkstederne har derfor, ud over at have accepteret aftalen, også i praksis budt med faste priser på udvalgte ydelser. Det er styrelsens vurdering, at dette yderligere understøtter, at der mellem værkstederne forelå en samstemmende vilje om at forfølge en bestemt adfærd, jf. punkt 254. Styrelsen bemærker således, at værkstederne også har *handlet* i overensstemmelse med den samstemmende vilje.²¹⁹
317. På denne baggrund er det styrelsens vurdering, at de værksteder, der fremgår af bilag 9, har accepteret Autobutlers opfordring til at indgå i en aftale om faste priser.

4. Kommunikation og vilkår vedrørende deltagelse i de enkelte fastprisydelser er ens og tidsmæssig sammenhængende

318. De enkelte aftaler mellem Autobutler og værkstederne vedrører flere forskellige ydelser og for flere forskellige perioder, jf. Tabel 3.1 og Figur 3.2, jf. punkt 56 - 57.
319. Det er styrelsens vurdering, at kommunikation og vilkår vedrørende deltagelse i de enkelte fastprisydelser er ens og tidsmæssig sammenhængende.
320. *For det første* omtales fastprisydelserne flere gange samlet i korrespondancen fra Autobutler til værkstederne, jf. fx ovenstående punkt 278, 279 og 287.
321. *For det andet* omtales fastpriskampagner med den samme ordlyd i de e-mails, der kun omhandler én fastpriskampagner, jf. fx ovenstående punkt 281, 283, 284, og 285. Det skyldes blandt andet, at Autobutler bruger de samme motivationsfaktorer til at tilskynde værkstederne til at deltage i aftalen, jf. også nedenstående punkt 460-468.

²¹⁶ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 11.1 og 11.2.

²¹⁷ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 29.

²¹⁸ Jf. Bilag 3, *Følgebilag til bevis 29*.

²¹⁹ Jf. Bilag 9, *Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser*.

-
322. *For det tredje* er beskederne, der er fremsendt via Autobutlers interne beskedssystem, sendt ud til alle værkstederne, jf. punkt 84. Dermed er værkstederne, der har modtaget beskederne, også bekendt med de fastprisydelser, som de ikke selv deltager i.
323. *For det fjerde* er det styrelsens vurdering, at der ikke er indikationer på, at vilkårene for deltagelse i de enkelte fastpriskampagner var forskellige. Den måde hvorpå værkstederne tilmeldte sig fastpriskampagnerne var desuden ens, jf. fx ovenstående punkt 77.
324. Det er på den baggrund styrelsens vurdering, at de enkelte aftaler mellem Autobutler og værkstederne kan anses som en samlet aftale.

4.3.2.1.3 Konklusion om aftale

325. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer på baggrund af det ovenstående, at Autobutler og en række af værkstederne på Autobutlers platform har indgået en aftale om at anvende faste priser på udvalgte ydelser, idet 1) der er en opfordring og tilskyndelse fra Autobutler til værkstederne om at deltage, 2) idet værkstederne var bevidste om, at opfordringerne og tilskyndelserne var sendt til alle, 3) at værkstederne har accepteret, og 4) at kommunikation og vilkår vedrørende deltagelse i de enkelte fastprisydelser er ens og tidsmæssig sammenhængende.
326. Det er styrelsens vurdering, at Autobutler og en række af værkstederne på Autobutlers platform indbyrdes har indgået en samlet aftale, jf. alle fire punkter i punkt 325 ovenfor, og at aftalen bl.a. består af en række bilaterale, vertikale aftaler, som er indgået mellem Autobutler og de enkelte værksteder, jf. det første og tredje punkt i punkt 325 ovenfor.
327. Det forhold, at der ikke nødvendigvis har været direkte kontakt mellem værkstederne, ændrer ikke herpå, idet de ovenstående forhold udgør en samstemmende vilje mellem værkstederne om at agere på en bestemt måde for de pågældende ydelser.

4.3.2.2 Autobutler og værkstederne har indgået en samordnet praksis

328. Det er Konkurrence- og forbrugerstyrelsens vurdering, at Autobutler og en række værksteder på Autobutlers platform indbyrdes har indgået en samlet aftale, jf. afsnit 4.3.2.1.3 ovenfor. Styrelsen har imidlertid også foretaget en vurdering af, om der er indgået en konkurrencebegrænsende samordnet praksis mellem Autobutler og værkstederne, jf. det nedenstående.

4.3.2.2.1 Praksis om begrebet samordnet praksis

329. En samordnet praksis omfatter en mental konsensus mellem virksomheder. Denne konsensus kan være etableret ved enten direkte eller indirekte kontakt, hvorefter parterne: *"bevidst erstatter den risiko, der er forbundet med normal konkurrence, med indbyrdes praktisk samarbejde"*.²²⁰
330. For at der foreligger en samordnet praksis, skal tre kriterier være opfyldt:
- » For det første skal der være en eller anden form for kontakt mellem virksomhederne.
 - » For det andet skal der foreligge en viljesmæssig tilpasning eller en fælles forståelse om at agere på en bestemt måde ("meeting of minds").
 - » For det tredje skal der foreligge en adfærd på markedet, der ligger i forlængelse af samordningen, samt årsagsforbindelse mellem samordningen og adfærd.

²²⁰ Jf. EF-domstolens dom af 14. juli 1972 i sag 48/69, *ICI*, præmis 64.

331. Kriterierne er kumulative, men Domstolen har fastslået, at der foreligger en afkræftelig formodning for, at en samordnet praksis finder sted efter en samordning. Denne formodning kan støttes på blot et enkelt tilfælde af samordning. Det er herefter op til virksomhederne at afkræfte formodningen ved at fremlægge bevis, der er egnet til udelukke, at der er sammenhæng imellem samordningen og den efterfølgende adfærd.²²¹

Eksempler på en samordnet praksis foranstaltet af en tredjepart

332. *Eturas* omhandlede et fælles IT-system for online rejsereservation, som administratoren havde anvendt til at udsende en fællesbesked til brugerne om begrænsning af en rabat på IT-systemet. Domstolen udtalte i den forbindelse, at:

”... [sagen] er kendetegnet ved den omstændighed, at administratoren af det omhandlede IT-informationssystem fremsendte en meddelelse med henblik på en fælles konkurrencebegrænsende handling fra de rejsebureauer, der deltog i dette system, hvilken meddelelse kun kunne læses i »meddelelses«-feltet i det omhandlede IT-informationssystem, og som de afstod fra at besvare udtrykkeligt. Efter fremsendelsen af denne meddelelse blev en teknisk begrænsning indført, som begrænsede de rabatter, det var muligt at anvende på reservationer i systemet, til 3%. Selv om denne begrænsning ikke forhindrede de omhandlede rejsebureauer i at indrømme deres kunder større rabatter end 3%, krævede dette imidlertid, at der blev foretaget yderligere tekniske foranstaltninger.)

Sådanne omstændigheder kan begrunde, at der forelå en samordning mellem de rejsebureauer, der havde kendskab til den i hovedsagen omhandlede meddelelses indhold, idet disse kan anses for stiltiende at have godkendt en fælles konkurrencebegrænsende praksis, når de to andre i denne doms præmis 42 nævnte elementer, der er forudsætninger for, at der foreligger en samordnet praksis, ligeledes er opfyldte. Alt efter den forelæggende rets bedømmelse af beviserne kan et rejsebureau antages at have deltaget i denne samordning fra det tidspunkt, hvor det havde kendskab til dette indhold.”²²² [Styrelsens understregning og tilføjelse]

333. Det følger heraf, at en meddelelse sendt fra en administrator af et fælles anvendt IT-system efter omstændighederne kan udgøre den fornødne indirekte kontakt og bevis for en ”meeting of the minds”, om at formindske konkurrencerisikoen mellem de virksomheder, der havde kendskab til meddelelsen. Herefter skal de yderligere to kriterier om efterfølgende adfærd og årsagsforbindelse mellem samordningen og adfærden være opfyldt, før der foreligger en samordnet praksis.

334. I den forbindelse udtalte Domstolen endvidere, at:

”Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt de omhandlede rejsebureauer offentligt tog afstand fra den i hovedsagen omhandlede samordning, bemærkes det, at det ikke under særlige omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede kan kræves, at erklæringen fra det rejsebureau, der ønsker at distancere sig, afgives over for alle de konkurrenter,

²²¹ Jf. Domstolens dom af 5. december 2013 i sag C-455/11p, *Solvay*, præmis 44-45. Jf. endvidere Domstolens dom af den 8. juli 1999 i sag C-49/92, *Kommissionen mod Anic Partecipazioni*, præmis 121, og Domstolens dom af 4. juni 2009 i sag C-8/08, *T-Mobile*, præmis 61.

²²² Jf. Domstolens dom af 21. januar 2016 i sag C-74/14 *Eturas* præmis 43-44.

*der var adressater for den i hovedsagen omhandlede meddelelse, når dette rejsebureau ikke rent faktisk kan kende disse adressater*²²³ [Styrelsens understregning]

335. Det følger modsætningsvist af ovenstående, at det ikke er nødvendigt for deltagerne i en samordnet praksis at vide, hvilke andre virksomheder har modtaget en fællesbesked om at samordne.
336. Det følger sammenfattende af dommen, at det er modtagerens bevidsthed om, at den samme information er blevet meddelt til modtagerens konkurrenter, der er afgørende for, om deltagerne i den samordnede praksis opnår det fornødne grundlag for en konkurrencebegrænsende samordning. Det fremgår i den forbindelse af General Advokat Spuznars forslag til afgørelse, at:

"For det andet gælder, at såfremt afsenderen af oplysningerne ikke er en konkurrent, men snarere en tredjepart, kan et sådan samspil kun give anledning til en horisontal samordning mellem konkurrenter, såfremt det må antages, at adressaten indser, at oplysningerne fremsendt af den tredjepart kommer fra en konkurrent eller i det mindste også meddeles en konkurrent.

*Med henblik på at fastslå, at der foreligger samordning under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede, der vedrører indirekte kommunikation via en tredjepart, og hvor der ikke foreligger et udtrykkeligt svar, må samspillet være af en sådan karakter, at det må antages, at adressaten indser, at de ulovlige initiativ kommer fra en konkurrent eller i det mindste også meddeles en konkurrent eller konkurrenter, der selv ved et manglede svar vil sætte sit lid til fælles indsats.*²²⁴

337. *SIA VM Remonts* omhandlede et udbudskartel, som virksomheden Remonts deltog i via et advokatfirma, som virksomheden havde hyret til at udarbejde sit udbudsmateriale. Domstolen udtalte i den forbindelse, at:

"Den virksomhed, som benytter sig af ydelserne, kan navnlig tilregnes den omtvistede samordnede praksis, hvis den havde kendskab til de konkurrencebegrænsende mål, der blev forfulgt af virksomhedens konkurrenter og tjenesteyderen, og den havde til hensigt at bidrage dertil ved sin egen adfærd. Selv om denne betingelse ganske vist er opfyldt, når denne virksomhed havde til hensigt at røbe følsomme forretningsoplysninger til sine konkurrenter via tjenesteyderen, eller når den udtrykkeligt eller stiltiende har godkendt, at tjenesteyderen deler disse følsomme forretningsoplysninger med konkurrenterne [...]

*Den omtvistede samordnede praksis kan ligeledes tilregnes den virksomhed, der anvender tjenesteydelserne, hvis den med rimelighed kunne forudse, at den tjenesteyder, som den benyttede, ville dele virksomhedens forretningsoplysninger med dens konkurrenter, og den var indstillet på at løbe den dermed forbundne risiko.*²²⁵ [Styrelsens understregning]

²²³ Jf. Domstolens dom af 21. januar 2016 i sag C-74/14, *Eturas* præmis 47.

²²⁴ Jf. General Advokat Spuznars forslag til afgørelse i sag C-74/14, *Eturas* præmis 50 – 51.

²²⁵ Jf. Domstolens dom af 21. juli 2016 i sag C-542/14, *SIA VM Remonts*, præmis. 29-31.

338. Det følger heraf, at en virksomhed kan holdes ansvarlig for en tredjemands deltagelse i en samordnet praksis på vegne af virksomheden.²²⁶ I sagen slog Domstolen således fast, at en samordnet praksis kan tilregnes virksomheden, når:
- (i) virksomheden havde kendskab til de konkurrencebegrænsende mål, der blev forfulgt af virksomhedens konkurrenter og tjenesteyderen, og forudsat at virksomheden havde til hensigt at bidrage dertil ved sin egen adfærd, eller når
 - (ii) virksomheden med rimelighed kunne forudse, at den tjenesteyder, som virksomheden benyttede, ville dele virksomhedens forretningsoplysninger med virksomhedens konkurrenter, og forudsat at virksomheden var indstillet på at løbe den dermed forbundne risiko.²²⁷
339. Det fremgår sammenfattende af det ovenstående, at en virksomhed tillige kan holdes ansvarlig for en samordnet praksis, når den samordnede praksis har fundet sted ved hjælp af en tredjemand. Forudsætningen herfor er for det første, at virksomheden med rimelighed kunne forudse, at tredjemanden havde til hensigt at udføre en konkurrencebegrænsende handling. For det andet er det en betingelse, at virksomheden var indstillet på at løbe den dermed forbundne risiko.²²⁸

4.3.2.2.2 Kriterierne for, at Autobutler og værkstederne på platformen har indgået i en samordnet praksis, er opfyldt i nærværende sag

340. Det er sammenfattende Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at Autobutler ved at indføre faste priser på udvalgte ydelser, har foranstaltet en samordnet praksis om faste priser iblandt værkstederne på Autobutlers platform.
341. Som beskrevet ovenfor, er der overordnet tre kriterier, der skal være opfyldt, for at der er tale om en samordnet praksis. Det er i denne sammenhæng styrelsens vurdering, at værkstederne på Autobutlers platform og Autobutlers adfærd er karakteriseret ved henholdsvis i) en indirekte eller direkte kontakt, ii) en viljesmæssig tilpasning eller en fælles forståelse om at agere på en bestemt måde og iii) en adfærd på markedet i forlængelse af samordningen og årsagsforbindelse mellem samordningen og værkstedernes efterfølgende adfærd. Disse elementer i vurderingen vil blive gennemgået i det følgende.

i) En form for kontakt mellem virksomhederne

342. Det er styrelsens vurdering, at Autobutlers beskeder, der blev sendt til alle værksteder på platformen, udgør en direkte kontakt mellem Autobutler og værkstederne på Autobutlers platform samt en indirekte kontakt mellem værkstederne på Autobutlers platform, jf. det følgende.
343. Sagsmaterialet viser, at Autobutler har sendt beskeder om faste priser på udvalgte ydelser til værkstederne via autobutler.dk's interne beskedsystem, e-mail og via SMS, jf. eksempelvis

²²⁶ I ovenstående afsnit 4.3.2.1.1 om aftaler og mellemmand fremgår en række sager, der omfatter både en aftale og/eller samordnet praksis. For øvrig praksis vedrørende samordnet praksis, der er foranstaltet af en tredjepart, henvises derfor også til Konkurrencerådets afgørelse af den 30. juni 2020, *Ageras*, jf. ovenstående punkt 263, Domstolens dom af 22. oktober 2015 i sag C-194/14 P, *AC Treuhand*, jf. ovenstående punkt 264-267, Domstolens dom af 26. september 2018 i sag C-98/17, *Phillips*, jf. ovenstående punkt 268-269, samt Rettens dom af 10. november 2017 i sag T-180/15, *Icap*, jf. ovenstående punkt 270.

²²⁷ Domstolen beskrev også, at en adfærd ville kunne tilregnes, hvis virksomheden udøvede kontrol over tredjemanden.

²²⁸ Domstolen tillagde det ikke betydning, at en virksomhed ikke nødvendigvis kan kende parterne til den samordnede praksis. Dette er også støttet af Domstolens konklusion i C-74/14 *Eturas*, hvor Domstolen anfører, at en virksomhed i et online miljø ikke kan forventes, at tage offentlig afstand på sådan vis, at alle virksomhedens aftalparter er bevidste om dette, da virksomheden i sagens natur, ikke kan være bevidst om alle deltagerne i aftalen.

punkt 103 og 107. Det fremgår videre af sagsmaterialet, at Autobutler ligeledes har kontaktet værkstederne herom telefonisk, jf. eksempelvis punkt 117. Autobutler har bekræftet over for styrelsen²²⁹, at beskederne sendt via platformens interne beskedssystem er sendt ud til alle værksteder, som på som på tidspunktet for udsendelsen af beskederne var tilmeldt Autobutlers platform. Styrelsen lægger derfor til grund, at de pågældende beskeder er afsendt fra Autobutler til alle værkstederne på platformen, jf. også punkt 84.

344. Styrelsen vurderer, at beskederne sendt via platformens interne beskedssystem, jf. punkt 276-286, indeholder en klar beskrivelse af, i) hvilken ydelse der er tale om, ii) prisen som ydelsen skal sælges til, iii) evt. hvilken periode ydelsen tilbydes til den faste pris, samt iv) hvordan værkstedet tilmelder sig, eller hvorvidt værkstedet automatisk er tilmeldt.
345. Om indholdet af beskederne henvises der til gennemgangen i afsnit 4.3.2.1.2.
346. *For det første* vurderer styrelsen, at beskederne udgør en direkte kontakt mellem Autobutler og værkstederne på Autobutlers platform.
347. Som fastslået af Domstolen i *Eturas*, kan udsendelsen af en fællesbesked på et fælles it-system udgøre en kontakt. Domstolen har herudover fastslået, at der kan opstilles en formodning for, at deltagerne i den samordnede praksis har læst denne fællesbesked, når der er andre samstemmende indicier for dette.²³⁰
348. Styrelsen vurderer, at der i nærværende sag er samstemmende indicier for, at i hvert fald de værksteder på Autobutlers platform, der har deltaget i kampagnerne, har læst beskederne sendt via platformens interne beskedssystem, jf. også punkt 277. Dette ses fx ved værkstedernes efterfølgende adfærd, idet en række værksteder har skrevet til Autobutler, at de gerne vil byde med faste priser på udvalgte ydelser, jf. punkt 309 - 313, og at en stor del af værkstederne efterfølgende har deltaget i kampagnerne og budt med de aftalte faste priser, jf. bilag 9. De faste priser har desuden været markedsført på Autobutlers platform samt i markedsføringskampagner, jf. punkt 92. Styrelsen vurderer på den baggrund, at beskederne er egnet til at formidle kontakt imellem værkstederne på platformen og Autobutler om fastpriskampagner.
349. *For det andet* vurderer styrelsen, at beskederne sendt som fællesbeskeder udgør en indirekte kontakt imellem værkstederne på Autobutlers platform. Dette er blandt andet fordi, at indholdet af beskederne sendt via platformens interne beskedssystem gjorde værkstederne bevidste om, at andre værksteder havde fået lignende eller tilsvarende beskeder fra Autobutler, jf. eksempelvis brugen af "*Kære værksteder*" i den e-mail, der fremgår af ovenstående punkt 297. Det er derfor også styrelsens vurdering, at Autobutler har ageret som mellemmand i kontakten mellem værkstederne.
350. Styrelsen vurderer, at værksteder, som har modtaget Autobutlers beskeder, med en høj grad af sandsynlighed har læst indholdet af beskederne, og dermed har modtaget en fælles opfordring om at indgå i den samordnede praksis. Styrelsen vurderer dermed, at betingelsen om "kontakt" er opfyldt i relation til de værksteder, som i) mundtligt eller skriftligt har tilmeldt sig at byde med faste priser, ii) via platformen har tilmeldt sig at byde med faste priser, eller iii) stiltiende har accepteret at byde med faste priser.

ii) En viljesmæssig tilpasning eller en fælles forståelse om at agere på en bestemt måde ("meeting of minds")

²²⁹ Jf. Bilag 7 *Besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 27. september 2022*.

²³⁰ Jf. Domstolens dom af 21. januar 2016 i sag C-74/14, *Eturas* præmis 40

351. Betingelsen om en viljemæssig tilpasning eller en fælles forståelse om at agere på en bestemt måde omtales i praksis også som en "meeting of minds". Der stilles ikke krav i praksis om, at en konkret viljemæssig tilpasning skal bevises af den nationale konkurrencemyndighed. Det er tilstrækkeligt at bevise, at én virksomhed afslører for en anden virksomhed, med dennes accept, hvilken adfærd virksomheden fremtidigt vil indtage på markedet.²³¹
352. Som beskrevet ovenfor vedrørte *Eturas* spørgsmålet om, hvorvidt en fællesbesked, der er udsendt af en administrator af et IT-system, der er anvendt af konkurrenter, kan være egnet til at skabe en samordning blandt de virksomheder, der kan antages at have læst beskeden.²³²
353. En udveksling af strategiske informationer og priser skal betragtes som en samordning, fordi sådan information normalt er egnet til at reducere den strategiske usikkerhed på markedet, og dermed mindske virksomhedernes incitament til at konkurrere.²³³
354. Det var muligt for alle værkstederne på Autobutlers platform at se de faste priser både via web-siden og de interne beskeder sendt via Autobutlers platform. Værkstederne vidste således, hvilken pris de udvalgte ydelser blev solgt til, og værkstederne vidste, at deres konkurrenter på platformen tillige havde fået samme information, og at værkstederne, der byder på den pågældende ydelse, vil sælge til den samme pris. Oplysninger på websiden og i de interne beskeder om fastpriskampagner var derfor egnet til at reducere usikkerheden for værkstederne på platformen.
355. At benævnelsen "fast pris" er egnet til at skabe en fælles bevidsthed om en konkurrencebegrænsende adfærd, understøttes af, at oplysninger om faste priser typisk anses for at udgøre en alvorlig overtrædelse af konkurrencelovens § 6.

Samordning indbyrdes mellem værkstederne er foranstaltet af Autobutler

356. Som beskrevet i *SIA VM Remonts*, kan en virksomhed efter omstændighederne være del af en samordnet praksis foranstaltet via en tredjemand. Dette forudsætter som minimum, at virksomheden ved kontakten med eller i løbet af forholdet til tredjemanden med rimelighed kunne have forudset den adfærd, tredjemand og virksomhedens konkurrenter udviste, samt at virksomheden har accepteret risikoen forbundet hermed.²³⁴
357. Det fremgår af beskederne sendt via det interne beskedsystem på Autobutlers platform, at der er tale om *faste priser*, jf. eksempelvis punkt 289. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at værkstederne på Autobutlers platform havde eller burde have været bevidste om Autobutlers tilsigtede mål om at indføre faste priser. Det er styrelsens vurdering, at værkstederne endvidere var eller burde være bevidste om, at andre værksteder ville indse dette. Det er endvidere styrelsens vurdering, at værkstederne på denne måde har kunnet samordne deres priser ved hjælp af Autobutlers udmeldinger om faste priser på udvalgte ydelser.
358. Det fremgår i forlængelse heraf i materialet indhentet i sagen, at flere værksteder har tilkendegivet over for Autobutler, hvilken adfærd værkstederne agtede at indtage på markedet, jf. eksempelvis punkt 310 - 313.
359. Det er styrelsens vurdering, at der i nærværende sag også er tale om en samordning indbyrdes mellem værkstederne på Autobutlers platform. Autobutler udveksler oplysninger om faste priser og har tilpasset platformen således, at værkstederne på Autobutlers platform kunne byde

²³¹ Jf. Rettens dom af 15. marts 2000 i sag T-25/95, *Cimenteries CBR m.fl.*, præmis 1849.

²³² Jf. også General Advokat Spuznars forslag til afgørelse i sag C-74/14 *Eturas* præmis 50 - 51.

²³³ Jf. Kommissionens retningslinjer om horisontale samarbejdsaftaler, punkt 61.

²³⁴ Jf. Domstolens dom af 21. juli 2016 *SIA VM Remonts* præmis 30.

med faste priser på udvalgte ydelser. Dette er egnet til at påvirke konkurrencen indbyrdes mellem værkstederne. Udvekslingen af oplysninger om pris er egnet til mindst at have den samme indvirkning på værkstederne, som hvis oplysningerne var udvekslet direkte mellem værkstederne.

Tilkendegivelser fra værkstederne om deres adfærd

360. Det fremgår desuden af materialet i sagen, at enkelte værksteder på Autobutlers platform har tilkendegivet over for sine konkurrenter, hvilken adfærd værkstederne tidligere har indtaget på markedet. I en besked fra Autobutler til værkstederne sendt via platformens interne beskedsystem den 26. maj 2016, jf. punkt 87, fremgår en udtalelse fra et værksted om, at de faste priser skaber fornuftig indtjening:

”Vi har for eksempel lige haft en Fiat 500 som også skulle have skiftet bærearmlene, og vi har haft adskillige olieskift. Samtidig har hjulskifte-kampagnen skaffet ekstra serviceeftersyn, som er med til at give fornuftig indtjening”²³⁵

361. Styrelsen lægger til grund, at Autobutler har indhentet udtalelsen fra det pågældende værksted, og at værkstedet derved har accepteret, at udtalelsen blev anvendt i Autobutlers besked til alle de øvrige værksteder. Styrelsen vurderer på den baggrund, at det pågældende værksted har været bevidst om, at udtalelsen formidles til alle værkstederne på Autobutlers platform.
362. Værkstedet tilkendegiver med sin udtalelse over for sine konkurrenter, hvilken adfærd værkstedet allerede har indtaget på markedet. Styrelsen vurderer, at beskeden desuden kan være egnet til at skabe en bevidsthed blandt de øvrige værksteder på Autobutlers platform, om at det pågældende værksted i fremtiden er indstillet på at anvende den samme adfærd igen, idet adfærden giver ”fornuftig indtjening”. Formuleringen er uanset egnet til at gøre de øvrige værksteder på Autobutlers platform bevidste om, at det vil være økonomisk rationelt at indtage den samme adfærd på markedet.
363. Det fremgår desuden af et mødereferat fra et værkstedspanelmøde mellem Autobutler og otte værksteder på Autobutlers platform, at de pågældende værksteder har tilkendegivet over for hinanden, hvilken adfærd de allerede har indtaget på markedet, jf. punkt 101-103. Af mødereferatet fremgår det derudover, at værkstederne har deltaget i en fælles drøftelse med Autobutler om fremtidige kampagner:

”Vi kunne lave nogle weekender, hvor bilejere kunne booke ind, at de ønsker at få lavet f.eks. et hjulskifte. Af input til andre kampagner bliver der drøftet syn, rustbeskyttelse, leasingophør og forårstjek. Der bliver ligeledes drøftet om det er muligt at køre kampagner på bremses, anghængertræk osv. Umiddelbart er svaret nej, da der er for store prisforskelle imellem de forskellige mærker / modeller.”²³⁶

364. Det fremgår ikke af mødereferatet, hvorvidt nogen af de pågældende værksteder tog afstand fra at deltage i en drøftelse om faste priser. Styrelsen lægger på den baggrund til grund, at ingen af de pågældende værksteder tog afstand fra at drøfte faste priser på udvalgte ydelser.
365. Det fremgår ikke af referatet, til hvilken konkret pris de pågældende ydelser udbydes. Styrelsen vurderer imidlertid, at værkstederne har afsløret over for de andre værksteder, at værkstederne i fremtiden er indstillet på at anvende faste priser på udvalgte ydelser, idet værkstederne har afsløret hvilke ydelser, det ikke vil være økonomisk rationelt at anvende de faste priser på.

²³⁵ Jf. Bilag 2, Beskeder fra Autobutlers database, Bevis B.

²³⁶ Jf. Bilag 6, Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022, følgebilag (1).

Opsummering på den viljemæssige tilpasning eller en fælles forståelse om at agere på en bestemt måde ("meeting of minds")

366. Styrelsen vurderer samlet, at værkstederne og Autobutler har samordnet deres adfærd ved hjælp af og foranlediget af Autobutler. Styrelsen vurderer dermed, at betingelsen om en viljemæssig tilpasning eller en fælles forståelse om at agere på en bestemt måde er opfyldt i denne sag.

iii) Adfærd på markedet i forlængelse af samordningen samt årsagsforbindelse mellem samordningen og adfærden

367. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ovenfor vurderet, at betingelserne om "kontakt" og om "samordning" er opfyldt i denne sag. Det følger af praksis, at der herefter gælder en formodning for en årsagsforbindelse mellem samordningen og den efterfølgende adfærd på markedet.²³⁷
368. En virksomhed kan dog afkræfte nævnte formodning, hvis virksomheden kan fremlægge bevis for, at samordningen ikke har påvirket virksomheden. Det er ikke tilstrækkeligt, at virksomheden fremlægger bevis for, at prisen er uændret. Virksomheden skal således fremlægge et bevis, der er egnet til at udelukke enhver form for sammenhæng imellem samordningen og den efterfølgende adfærd.²³⁸
369. Autobutler har ikke fremført beviser, der kan afkræfte den formodning, som henholdsvis kontakten og samordningen vil medføre.
370. Det er endvidere styrelsens vurdering, at materialet sikret ved kontrolundersøgelsen viser, at værkstederne har ageret i overensstemmelse med prispolitikken, jf. bilag 9.
371. Styrelsen vurderer på baggrund af det ovenstående, at der er årsagsforbindelse imellem samordningen og værkstedernes efterfølgende adfærd på markedet, hvorfor styrelsen finder, at betingelsen om efterfølgende adfærd og årsagsforbindelse er opfyldt.

4.3.2.2.3 Konklusion om samordnet praksis

372. På baggrund af ovennævnte vurderer styrelsen samlet set, at Autobutler sammen med en række værksteder på Autobutlers platform har indgået i en samordnet praksis om at anvende faste priser på udvalgte ydelser på Autobutlers platform.

4.3.2.3 Konklusion om aftale og samordnet praksis

373. Det er sammenfattende Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at Autobutler og har indgået en række bilaterale aftaler med de enkelte værksteder, og at Autobutler og de enkelte værksteder indbyrdes har indgået en samlet aftale, jf. afsnit 4.3.2.1.3, eller i hvert fald en samordnet praksis, jf. afsnit 4.3.2.2.3 om faste priser på udvalgte ydelser.
374. Den samlede aftale eller i hvert fald samordnede praksis vil i denne afgørelse herefter blive betegnet som "aftalen mv."

²³⁷ Jf. EF-Domstolens dom af den 8. juli 1999 C- 49/92 *Anic Partecipazioni* præmis 121 og Domstolens dom af 4. juni 2009 C-8/08 *T-Mobile* præmis 61.

²³⁸ Jf. Domstolens dom af 5. december 2013 C-455/11P *Solvay* præmis 44-45.

4.3.2.4 Parter i aftalen mv.

375. Når en virksomhed efter sin adfærd og hensigt har deltaget i en konkurrencebegrænsende aftale eller i en samordnet praksis, er virksomheden en del af aftalen mv., uanset at virksomheden ikke måtte være til stede på det marked, hvor konkurrencebegrænsningen finder sted, jf. punkt 260-261.
376. En virksomhed vil videre have et medansvar i en aftale mv., når virksomheden aktivt har deltaget i indgåelsen af aftalen mv. samt har haft en direkte økonomisk interesse i tiltagene, jf. punkt 260.
377. Det samme gælder, når en virksomhed med sin egen adfærd har bidraget til de fælles mål, deltagerne som helhed har forfulgt, og at den har haft kendskab til de konkrete handlinger, som de øvrige virksomheder har planlagt eller foretaget med de samme mål for øje, jf. punkt 266.
378. Autobutler har taget initiativ til at indføre faste priser på udvalgte ydelser, og det er Autobutler, der har opfordret værkstederne til at tage faste priser for udvalgte ydelser ved blandt andet regelmæssigt at have sendt opfordringer ud til værkstederne, samt i disse opfordringer anvendt formuleringer, som tilskynder værkstederne til at deltage i aftalen mv.. Autobutler har desuden løbende igennem den relevante periode justeret sin platform for at gøre det lettere for værkstederne at acceptere Autobutlers opfordring til at indgå i aftalen mv.. Styrelsen vurderer derfor, at Autobutler er medansvarlig for aftalen mv. om at anvende faste priser mellem værkstederne, dette på trods af at Autobutlers relation til værkstederne er vertikal.
379. Et værksted har deltaget i aftalen mv. om faste priser, hvis værkstedet:
- (i) mundtligt eller skriftligt har accepteret Autobutlers opfordring, eller
 - (ii) via platformen har tilmeldt sig at byde med faste priser, eller
 - (iii) stiltiende har accepteret Autobutlers opfordring.
380. Disse værksteder vil være bevidste om, at de andre værksteder på platformen, der byder på de(n) pågældende ydelse(r), vil byde med samme pris.
381. Bilag 9 indeholder blandt andet en opgørelse over 861 værksteder, som har budt med faste priser på de udvalgte ydelser, dvs. de værksteder, som efterfølgende har handlet i overensstemmelse med aftalen mv. Af bilag 9 fremgår derfor en opgørelse over værksteder, der som minimum har deltaget i aftalen mv. om faste priser, herunder hvilke ydelser samt årstal værkstederne har budt på med faste priser.
382. Styrelsen har i denne sag valgt at afgrænse sagen til at angå Autobutlers deltagelse i den konkurrencebegrænsende aftale mv.. Dette skyldes navnlig, at det er Autobutler, som har taget initiativ til udmeldingerne om faste priser, samt at det er Autobutler, som har gennemført og understøttet aftalen mv.. Autobutler har herudover løbende kommunikeret om disse forhold med værkstederne på Autobutlers platform. Endeligt vil et påbud alene rettet mod Autobutler effektivt kunne afhjælpe konkurrencebegrænsningen.

4.3.3 Til formål og/eller til følge at begrænse konkurrencen

383. Den tredje betingelse for, at forbuddet i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 finder anvendelse, er som nævnt, at den samlede aftale og samordnede praksis direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen.
384. Forbuddet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, omfatter både horisontale og vertikale aftaler og samordnet praksis.

385. Som beskrevet ovenfor i afsnit 4.3.2 er der i denne sag tale om en samlet aftale eller i hvert fald en samordnet praksis om at anvende faste priser på udvalgte ydelser, som omtales ”aftalen mv.”.
386. Konkurrencelovens § 6, stk. 1, og TEUF artikel 101 sonder mellem i) aftaler mv. som har til formål at begrænse konkurrencen, og ii) aftaler mv. som ikke har til formål at begrænse konkurrencen, men som har konkurrencebegrænsende virkninger.
387. En aftale mv. har til formål at begrænse konkurrencen, når den på grund af sit indhold og de objektive formål, der herved tilsigtes opfyldt, og den retlige og økonomiske sammenhæng, hvori den indgår, ifølge sin natur er egnet til at begrænse konkurrencen. Ved vurderingen af, om en aftale mv. har til følge at begrænse konkurrencen, skal der tages hensyn til både faktiske og potentielle virkninger, dvs. om aftalen mv. har sandsynlige og mærkbart skadelige virkninger for konkurrencen på markedet.²³⁹

4.3.3.1 Aftalen mv. vedrører konkurrenter

388. I indeværende sag kan aftalen mv. både vurderes vertikalt og horisontalt, jf. nedenfor.
389. *Relationen mellem Autobutler og et værksted* på platformen er vertikal. Dette skyldes, at Autobutler er en formidlingsplatform, der hverken konkurrerer aktuelt eller potentielt med værkstederne om at levere reparations- og vedligeholdelsesydelser for motorkøretøjer, men derimod er en leverandør af formidlingsydelser til værkstederne som kunder. Det følger af EU-Kommissionens vertikale retningslinjer, at artikel 4, litra a, i den vertikale gruppefritagelsesforordning om alvorlige konkurrencebegrænsninger, finder fuld anvendelse inden for onlineplatformsøkonomien.²⁴⁰ Det fremgår endvidere af retningslinjerne, at en online formidlingsplatforms pålæggelse af en fast salgspris eller minimumssalgspris for de transaktioner, som platformen formidler, anses som en alvorlig konkurrencebegrænsning jf. for artikel 4, litra a, i den vertikale gruppefritagelsesforordning.²⁴¹ De bilaterale aftaler mellem Autobutler og de enkelte værksteder kan derfor vurderes vertikalt.
390. *Relationen mellem værkstederne* på Autobutlers platform er horisontal, da værkstederne alle udbyder reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer og dermed er konkurrenter, jf. ovenstående punkt 174. Værkstederne er desuden aktive i hele Danmark jf. Figur 3.6 i afsnit 3.4.1.2 ovenfor.
391. Autobutler tilskynder og opfordrer værkstederne til at indgå i en aftale mv. om at anvende faste priser på udvalgte ydelser. Aftalen mv. har virkning i det horisontale led mellem værkstederne og medfører, at Autobutler går videre end blot at agere i det vertikale led som udbyder af en formidlingsplatform. Som formidler af aftalen mv. om faste priser har Autobutler således et medansvar for indholdet af aftalen mv.²⁴²

²³⁹ Jf. Kommissionens retningslinjer af 14. januar 2011 for anvendelsen af traktatens artikel 101 på horisontale samarbejdsaftaler (”horisontale retningslinjer”), punkt 26 og 27.

²⁴⁰ Kommissionens meddelelse af 30. juni 2022 om Retningslinjer for vertikale begrænsninger (2022/C 248/01) (”De vertikale retningslinjer”), punkt 194.

²⁴¹ Kommissionens meddelelse af 30. juni 2022 om Retningslinjer for vertikale begrænsninger (2022/C 248/01) (”De vertikale retningslinjer”), punkt 194, og Kommissionens forordning nr. 2022/720 af 10. maj om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis (”Den vertikale gruppefritagelse”).

²⁴² Se fx Konkurrencerådets afgørelse af 30. juni 2020, *Ageras*, punkt 519, Konkurrencerådets afgørelse af 30. november 2016, *Koordinering af abonnementspriser for service på naturgasfyrt*, punkt 271, Konkurrenceankenævnets kendelse af 30. september 2015, *Lely Nordic A/S mv. mod Konkurrencerådet*, side 13, Konkurrencerådets afgørelse af 26. august 2020, *Minimumspris på Happy Helpers platform*, punkt 270, Konkurrencerådets afgørelse af 26. august 2020, *Minimumspris på Hilfrs platform*, punkt 298, Rettens dom af 8. juli 2008 i sag T-99/04, *AC-Treuhand AG mod Kommissionen*, præmis 136, Rettens dom af 12. september 2007 i sag T-36/05, *Coats Holding Ltd og J & P Coats Ltd mod*

392. Relationen imellem Autobutler og det enkelte værksted, samt værkstedernes viden om, at de øvrige værksteder på samme vis anvender Autobutlers platform, medvirker ikke blot til en fælles hemmelig forståelse værkstederne imellem. Det medvirker også til, at de enkelte værksteder er bevidste om, at opfordringerne og tilskyndelserne var sendt til alle værkstederne. Autobutler og værkstederne har således indgået en aftale mv., jf. også ovenstående punkt 325-328 og 372.
393. I tilfælde hvor en aftale mv. på en platform omfatter såvel horisontale som vertikale forhold, er det nødvendigt at overveje, hvorvidt det er hensigtsmæssigt kun at behandle det horisontale eller vertikale forhold²⁴³, eller begge.
394. Det er styrelsens vurdering, at det i denne sag er hensigtsmæssigt alene at vurdere det horisontale forhold, idet aftalen mv. har virkning i det horisontale led mellem værkstederne. Det er styrelsens vurdering, at såfremt aftalen mv. medfører konkurrencemæssige betænkeligheder i den horisontale relation, er styrelsen ikke forpligtet til også at foretage en vurdering af den vertikale relation.²⁴⁴

4.3.3.2 Praksis om aftaler og samordnet praksis, der har til formål at begrænse konkurrencen

395. Det fremgår af Domstolens praksis, at visse former for aftaler og samordnet praksis mellem virksomheder kan være tilstrækkelig skadelige for konkurrencen til, at det ikke er nødvendigt at undersøge deres virkninger for konkurrencen.²⁴⁵
396. Denne retspraksis bunder i den omstændighed, at visse former for aftaler og samordnet praksis mellem virksomheder efter deres art kan betragtes som skadelige for de normale konkurrencevilkår, og dermed har et konkurrencebegrænsende formål.²⁴⁶
397. Begrebet ”konkurrencebegrænsende formål” skal fortolkes indskrænkende.²⁴⁷ For at kunne begrunde, at en aftale og samordnet praksis har et konkurrencebegrænsende formål, uden at det er nødvendigt at foretage en analyse af dens følger, må der foreligge pålidelige og solide erfaringer for, at det kan fastslås, at en aftale og samordnet praksis efter sin art er skadelig for konkurrencen.²⁴⁸

²⁴³ Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 30. juni 2020, Ageras, punkt 522, Konkurrencerådets afgørelse af 26. august 2020, *Minimumspris på Happy Helpers platform*, punkt 274, Konkurrencerådets afgørelse af 26. august 2020, *Minimumspriser på Hilfrs platform*, punkt 301 samt lignende overvejelse i Konkurrencerådets afgørelse af 31. maj 2017, *Campingrådets campingpasordning*, punkt 386 og Konkurrenceankenævnets kendelse af 30. september 2015, *Lely Nordic m.fl. mod Konkurrencerådet*, side 13-14.

²⁴⁴ *Kommissionen*, præmis 105, Rettens dom af 28. april 2010 i de forenede sager T-456/05 og T-457/05, *Gütermann og Zwicky & Co. Ag mod Kommissionen*, præmis 53, og Rettens dom af 8. september 2010 i sag T-29/05, *Deltafina SpA mod Kommissionen*, præmis 48, 49, 51 og 86, samt Rettens dom af 10. november 2017 i sag T-180/15, *Icap*, præmis 197

²⁴⁵ Jf. Domstolens dom af 16. juli 2015 i sag C-172/14, *ING Pensii*, præmis 31, Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 49 og den i dommene nævnte retspraksis.

²⁴⁶ Jf. Domstolens dom af 16. juli 2015 i sag C-172/14, *ING Pensii*, præmis 31, Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 50 og den i dommene nævnte retspraksis.

²⁴⁷ Jf. Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 58. Jf. også Domstolens dom af 2. april 2020 i sag C-228/18, *Budapest Bank*, præmis 54 og Domstolens dom af 30. januar 2020 i sag C-307/18, *Generics*, præmis 67.

²⁴⁸ Jf. Domstolens dom af 2. april 2020 i sag C-228/18, *Budapest Bank*, præmis 76 og 79.

398. Med pålidelige og solide erfaringer forstås, at der skal være en forholdsvis udbredt og konsekvent praksis i de europæiske konkurrencemyndigheder og medlemsstaternes domstole, som understøtter, at aftale og samordnede praksis *generelt* er skadelig for konkurrencen.²⁴⁹
399. Der stilles efter EU-praksis ikke krav om, at den samme type af aftale og samordnet praksis allerede er blevet påtalt, for at en aftale og samordnet praksis kan have et konkurrencebegrænsende formål, selvom en aftale og samordnet praksis indgår i en specifik sammenhæng.²⁵⁰
400. Ifølge Domstolens faste praksis er det væsentligste kriterium for at afgøre, om en aftale og samordnet praksis har et konkurrencebegrænsende formål, konstateringen af, at en sådan aftale og samordnet praksis "i sig selv er tilstrækkeligt skadelig for konkurrencen."²⁵¹
401. Hvis en aftale og samordnet praksis har et konkurrencebegrænsende formål, er det således unødvendigt at påvise konkrete virkninger på markedet.²⁵²
402. Af Domstolens dom i *Groupement des cartes bancaires*²⁵³ fremgår det, at:

"Ifølge Domstolens praksis er det for at vurdere, om en aftale mellem virksomheder eller en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder er tilstrækkelig skadelig til at kunne anses for at udgøre en restriktion med et »konkurrencebegrænsende formål« som omhandlet i artikel 81, stk. 1, EF, [nu TEUF artikel 101, stk. 1] nødvendigt at forholde sig til indholdet af bestemmelserne, til de formål, den tilsigter at opfylde, samt til den økonomiske og retlige sammenhæng, hvori den indgår."²⁵⁴ [styrelsens indsættelse og understregning].

403. Vurderingen af de formål, en aftale eller vedtagelse tilsigter at opfylde, er en objektiv vurdering og ikke en vurdering af aftaleparternes subjektive hensigt.²⁵⁵ Parternes subjektive hensigt kan dog tages i betragtning. I *Groupement des cartes bancaires* fastslog Domstolen fx, at:

"Selv om parternes hensigt ikke udgør et forhold, der er nødvendigt ved fastlæggelsen af den restriktive karakter af en aftale mellem virksomheder, er der intet, der forbyder konkurrencemyndighederne, de nationale domstole eller Unionens retsinstanter at tage denne hensigt i betragtning".²⁵⁶

404. Konstateringen af, om en aftale m.v. "i sig selv er tilstrækkelig skadelig for konkurrencen" svarer således overordnet til en vurdering af, om en aftale m.v. objektivt set er egnet til at begrænse konkurrencen.
405. Det følger af Domstolens praksis, at en aftale mv. godt kan anses for at have et konkurrencebegrænsende formål inden for rammerne af TEUF artikel 101, stk. 1, selvom aftalen mv. også måtte

²⁴⁹ Jf. Domstolens dom af 2. april 2020 i sag C-228/18, *Budapest Bank*, præmis 76, som henviser til Forslag til afgørelse i sagen fra Generaladvokat M. Bobek fremsat den 5. september 2019, punkt 54 og 63-73.

²⁵⁰ Jf. også Domstolens dom af 25. marts 2021 i sag C-591/16 P, *H. Lundbeck A/S m.fl. mod Kommissionen*, præmis 130.

²⁵¹ Jf. Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 57.

²⁵² Jf. fx Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 51, EF-domstolens dom af 8. juli 1999 i sag C-49/92 P, *Kommissionen mod Anic Partecipazioni*, præmis 99, Retten i Første Instans' dom af 9. juli 2003 i sag T-224/00, *Archer Daniels mod Kommissionen*, præmis 142 og EF-domstolens dom af 20. november 2008 i sag C-209/07, *Kommissionen mod Beef Industry m.fl.*, præmisserne 16.

²⁵³ Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*.

²⁵⁴ Jf. Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 53.

²⁵⁵ Jf. Domstolens dom af 16. juli 2015 i sag C-172/14, *ING Pensii*, præmis 55.

²⁵⁶ Jf. Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 54, og den deri nævnte retspraksis.

forfølge andre lovlige formål, og selvom det konkurrencebegrænsende element udelukkende indgår i en aftale mv. som led i realiseringen af andre lovlige formål.²⁵⁷

406. Ved inddragelsen af den retlige og økonomiske sammenhæng, som en aftale og samordnet praksis indgår i, " ... skal arten af de produkter eller tjenesteydelser, der er tale om, samt hvorledes de pågældende markeder er opbygget og reelt fungerer, tages i betragtning" ved vurderingen af, om aftalen og den samordnede praksis har et konkurrencebegrænsende formål.²⁵⁸
407. Hvis en aftale og samordnet praksis efter en analyse af dens indhold og objektive formål, og i lyset af pålidelige og solide erfaringer, formodes efter sin art at være tilstrækkelig skadelig for konkurrencen, skal det med henblik på at be- eller afkræfte formodningen om, at aftalen og den samordnede praksis har til formål at begrænse konkurrencen, inddrages i kontekstanalysen, "Hvis der er konstateret relevante konkurrencefremmende virkninger, som er specifikke for den omhandlede aftale, skal disse virkninger være af et sådant omfang, at de giver anledning til rimelig tvivl om, hvorvidt den pågældende [...] aftale er tilstrækkeligt skadelig for konkurrencen, og dermed om dens konkurrencebegrænsende formål."²⁵⁹
408. Ubetydelige eller usikre konkurrencefremmende virkninger er ikke tilstrækkelige til at skabe rimelig tvivl om, hvorvidt en aftale og samordnet praksis er tilstrækkelig skadelig for konkurrencen.
409. I *Vejstribe-sagen* fastslog Højesteret:

*"[...] at der for at anse et forhold for i sig selv at have konkurrencebegrænsning til formål skal være fornøden sikkerhed for, at tiltaget efter sin karakter i den givne markedsmæssige sammenhæng objektivt bedømt rummer et sådant potentiale af konkurrence-skadelige virkninger, at det ikke er fornødent at påvise faktisk indtrådte skadevirkninger."*²⁶⁰

410. I det følgende vurderes det, hvorvidt Autobutler og værkstedernes samlede horisontale aftale har haft til formål at begrænse konkurrencen.

4.3.3.3 Praksis om priskoordinering mellem konkurrenter

411. Konkurrencebegrænsningen, der er genstand for undersøgelse i denne sag, består i, at Autobutler og værkstederne har indgået i en samlet horisontal aftale om at anvende faste priser på udvalgte ydelser.
412. Det fremgår udtrykkeligt af konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1, at konkurrencebegrænsende aftaler kan bestå i "at fastsætte købs- eller salgspriser eller andre forretningsbetingelser".

²⁵⁷ Jf. Domstolens dom af 20. november 2008 i sag C-209/07, *Beef Industry Development Society Ltd.*, præmis 21, smh. Sag C-551/03, *General Motors mod Kommissionen*, præmis 64 med yderligere henvisninger til tidligere afgørelser. Se end videre Domstolens efterfølgende dom af 11. september 2014 i sag C-67/13, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 70, som ligeledes er blevet bekræftet af Domstolen senest i dom af 2. april 2020 i sag C-228/18, *Budapest Bank*, præmis 52.

²⁵⁸ Jf. Domstolens dom af 30. januar 2020 i sag C-307/18, *Generics (UK) Ltd m.fl. mod Competition and Markets Authority*, punkt 68 og den deri nævnte retspraksis.

²⁵⁹ Jf. Domstolens dom af 30. januar 2020 i sag C-307/18, *Generics (UK) Ltd m.fl. mod Competition and Markets Authority*, punkt 107.

²⁶⁰ Højesterets dom af 27. november 2019 i sag 191/2018, Konkurrencerådet mod Eurostar Danmark A/S og GVCO A/S ("*Vejstribe-sagen*"), side 10. Se desuden Konkurrenceankenævnets kendelse af 21. oktober 2014, *Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark mod Konkurrencerådet*, side 12.

Det fremgår endvidere af lovens § 6, stk. 3, at bestemmelsens stk. 1 også gælder for samordnet praksis mellem virksomheder.

413. Det fremgår endvidere af TEUF artikel 101, stk. 1, litra a, at aftaler og samordnet praksis, som begrænser konkurrencen, navnlig kan bestå i "*direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser*".
414. Erfaringen fra praksis og økonomisk teori viser, at aftaler og samordnet praksis om priskoordinering mellem konkurrenter har til formål at begrænse konkurrencen, fordi de udgør overtrædelser, der i sig selv er tilstrækkeligt skadelige for konkurrencen. Det skyldes blandt andet, at sådanne aftaler og samordnet praksis gør det muligt for deltagerne med sikkerhed at forudsige, hvilken prispolitik deres konkurrenter vil følge.²⁶¹
415. Det fremgår af Kommissionens retningslinjer for anvendelsen af art. 101, stk. 1, at priskoordinering har til formål at begrænse konkurrencen:

*"Generelt har aftaler, der indebærer prisfastsættelse, produktionsbegrænsning eller fordeling af markeder eller kunder, konkurrencebegrænsende formål."*²⁶² [styrelsens understregning]

416. *Groupement des cartes bancaires* omhandlede en vedtagelse om at indføre en række gebyrforanstaltninger inden for en økonomisk interessegruppe bestående af de største franske banker. Domstolen udtalte bl.a.:

*"Det står således fast, at visse former for hemmelig adfærd såsom adfærd, der resulterer i kartellers horisontale prisfastsættelser, kan anses for at kunne have så negative virkninger for navnlig prisen, kvantiteten eller kvaliteten af varer eller tjenesteydelser, at det med henblik på anvendelsen af artikel 81, stk. 1, EF er uforholdsmæssigt at godtgøre, at de har konkrete virkninger på markedet (...). Erfaringen viser, at sådan adfærd medfører en nedgang i produktionen og prisstigninger, hvilket resulterer i en ringe ressourcefordeling til skade for navnlig forbrugerne."*²⁶³ [styrelsens understregning]

417. *FNCBV m.fl.* omhandlede blandt andet en mindsteprisaftale ved køb af oksekød mellem de fransk kvægavlerfagforeninger og slagterifagforeninger. Retten udtalte i den forbindelse:

²⁶¹ Jf. Domstolens Dom af 17. oktober 1972 i sag 8-72, *Vereeniging van Cementhandelaren mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber*, præmis 21, Domstolens dom af 19. marts 2015 i sag C-286/13 P, *Dole Food Company, Inc.*, præmis 134, Kommissionens afgørelse af 31. maj 2006 i sag COMP/F/38.645, *Methacrylates*, præmis 229, samt Kommissionens afgørelse af 20. september 2006, *Fittings*, præmis 610.

²⁶² Jf. Kommissionen retningslinjer af 14. januar 2011 for anvendelsen af artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på horisontale samarbejdsaftaler (2011/C 11/01), punkt 160, ("Horisontale retningslinjer"). Det fremgår endvidere af punkt 23 i Kommissionens retningslinjer af 27. april 2004 for anvendelse af traktatens art. 81, stk. 3 (nu art. 101, stk. 3), (2004/C 101/08), at "*For horisontale aftalers vedkommende omfatter konkurrencebegrænsende formål bl.a. prisaftaler, begrænsning af produktionen og markeds- og kundedeling.*" [styrelsens understregning]. Se tilsvarende Commission Staff Working Document, Guidance on restrictions of competition "by object" for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice af 25. juni 2014, side 6, hvor det fremgår, at "*Restrictions whereby competitors agree to fix prices of products which they sell or buy are, as a matter of principle, restrictions by object.*".

²⁶³ Jf. Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13 P, *Groupement des Cartes Bancaires*, præmis 51.

*"EF udtrykkeligt foreskriver, at foranstaltninger, som består i direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser, udgør konkurrencebegrænsninger. Ifølge fast retspraksis udgør fastsættelse af priser nemlig en åbenlys begrænsning af konkurrencen."*²⁶⁴

418. *Methacrylates* omhandlede en aftale og/eller samordnet praksis indgået mellem en række konkurrenter i methacrylat-industrien. Konkurrenterne havde blandt andet drøftet priser, aftalt, gennemført og overvåget pris aftaler, enten i form af prisstigninger eller stabilisering af gældende priser. Kommissionen udtalte i den forbindelse blandt andet:

*"Specifically, the fixing of a price, even one which merely constitutes a target, affects competition because it enables all the participants in a cartel to predict with a reasonable degree of certainty what the pricing policy pursued by their competitors will be. More generally, such cartels involve direct interference with the essential parameters of competition on the market in question. By expressing a common intention to apply a given price level for their products, the producers concerned cease to determine independently their policy in the market and thus undermine the concept inherent in the provisions of the Treaty and the EEA Agreement relating to competition"*²⁶⁵ [styrelsens understregning]

*"Price fixing by its very nature restricts competition within the meaning of both Article 81 of the Treaty and Article 53 of the EEA Agreement."*²⁶⁶ [styrelsens understregning]

419. *HMN Naturgas* omhandlede konkurrerende udbydere af service på naturgasfyr, der havde indgået en aftale og/eller samordnede praksis om koordinering af serviceudbydernes abonnementspriser for service på naturgasfyr til slutbrugere. Konkurrencerådet udtalte i den forbindelse blandt andet:

*"erfaringen fra praksis [viser], at aftaler m.v. mellem konkurrenter vedrørende priser har til formål at begrænse konkurrencen, fordi de udgør overtrædelser, der i sig selv er tilstrækkeligt skadelige for konkurrencen."*²⁶⁷ [styrelsens tilføjelse og understregning]

420. *Lely* omhandlede blandt andet en aftale om priskoordinering af services relateret til malkerbottes mellem en franchisegiver, Lely Nordic, og dennes franchisetagere. Konkurrencerådet udtalte blandt andet:

*"Styrelsen bemærker, at en aftale om priskoordinering og markedsdeling indgået mellem aktuelle eller potentielle konkurrenter dermed under alle omstændigheder vil have til formål at begrænse konkurrencen. Aftalen vil således ifølge sin natur være egnet til at begrænse konkurrencen."*²⁶⁸ [styrelsens understregning]

421. *Birgits Køreskole* omhandlede enkeltmandsvirksomheden Birgits Køreskole, der sammen med Steens Køreskole og Klavs' Køreskole reklamerede med fælles priser på køreskoleundervisning. Retten i Næstved udtalte blandt andet:

²⁶⁴ Rettens dom af 13. december 2006 i de forenede sager T-217/03 og T-245/03, *FNCBV m.fl.*, præmis 83. I præmissen henvises desuden til Rettens dom af 6. april 1995 i sag T-148/89, *Tréfilunion mod Kommissionen*, præmis 109, og Rettens dom af 15. september 1998 i de forenede sager T-374/94, T-375/94, T-384/94 og T-388/94, *European Night Services m.fl. mod Kommissionen*, præmis 136.

²⁶⁵ Kommissionen afgørelse af 31. maj 2006 i sag COMP/F/38.645, *Methacrylates*, præmis 229.

²⁶⁶ Kommissionen afgørelse af 31. maj 2006 i sag COMP/F/38.645, *Methacrylates*, præmis 231.

²⁶⁷ Konkurrencerådets afgørelse af 30. november 2016, *Koordinering af abonnementspriser for service på naturgasfyr*, punkt 381. Afgørelsen blev stadfæstet af Østre Landsret ved dom af 12. marts 2021 i sag BS-28455/2019-OLR.

²⁶⁸ Konkurrencerådets afgørelse af 25. juni 2014, *Lely's koordinering af priser og markeder*, punkt 370.

"Det er rettens opfattelse, at en prisaf tale indgået mellem konkurrenter, er en horisontal aftale, der har til formål at begrænse konkurrencen mellem disse konkurrenter. Det er i den forbindelse rettens opfattelse, at det er uden betydning, om det har været hensigten at begrænse konkurrencen. Det er ligeledes også rettens opfattelse, at når den indgåede prisaf tale har til formål at begrænse konkurrencen, skal det ikke derudover konstateres, om aftalen faktisk har virket som konkurrencebegrænsende."²⁶⁹ [styrelsens understregning]

422. På baggrund af ovennævnte praksis anses det for fastslået, at horisontale aftaler og samordnet praksis om priskoordinering mellem konkurrenter generelt anses for at have til formål at begrænse konkurrencen, og at det er uden betydning, om parterne havde til hensigt at begrænse konkurrencen.
423. Det skal herefter vurderes, om den samlede horisontale aftale mellem Autobutler og værkstederne om at anvende faste priser på udvalgte ydelser har til formål at begrænse konkurrencen.

4.3.3.4 Autobutler og værkstedernes adfærd har til formål at begrænse konkurrencen

424. Ved vurderingen af, hvorvidt Autobutler og værkstedernes adfærd i sagen har haft til formål at begrænse konkurrencen, tages der udgangspunkt i ovennævnte kriterier fra dansk- og EU-praksis. Der ses således på (i) aftalens mv. indhold, (ii) de formål aftalen mv. tilsigter at opfylde, og (iii) den økonomiske og retlige sammenhæng, hvori aftalen mv. indgår.

4.3.3.4.1 (i) Aftalens mv. indhold

425. Det fremgår af sagsmaterialet, at Autobutler og værkstederne i løbet af i hvert fald perioden 30. marts 2016 til 27. oktober 2021, jf. punkt 86, hvor styrelsen gennemførte sin kontrolundersøgelse, havde indgået en aftale mv. om at anvende faste priser på følgende ni udvalgte ydelser:
- » Aircondition service, eksklusiv rens
 - » Aircondition service, inklusiv rens
 - » Basisservice
 - » Biltjek
 - » Bremsetjek
 - » Hjulskifte
 - » Hjulskifte og dækopbevaring
 - » Olieskift
 - » Synstjek
426. For en uddybende gennemgang af de konkrete ydelser, herunder de konkrete perioder og priser, henvises til ovenstående afsnit 3.4.1. Det skal hertil særligt bemærkes, at Autobutler har udbudt kampagnerne synstjek og tyverisikring til en fast pris allerede før 2016. Det indhentede materiale viser dog, at det er først er fra 30. marts 2016, at Autobutler begynder aktivt at opfordre værkstederne til at deltage i fastpriskampagnerne via platformens interne beskedssystem²⁷⁰,

²⁶⁹ Retten i Næstveds dom af 11. september 2013 i sag 6508/2012, *Birgits Køreskole*, side 2. Fra dansk praksis kan desuden nævnes *Priser på kanalomstilling*, Journal nr. 3:1120-0100-181, der er refereret på Konkurrencerådsmøde den 25. april 2001. Sagen omhandlede ni radio- og tv-forhandlere i esbjergområdet, der havde annonceret med en fælles pris for kanalomstilling. De pågældende forhandlere havde telefonisk aftalt den fælles faste pris og havde rent faktisk holdt sig til den aftalte pris. Se desuden bødevedtagelse af 16. januar 2014, *Fem Køreskoler*, der omhandlede fem konkurrerende køreskoler, der under navnet Køreskolerne Boulevarden 35 havde indgået et samarbejde med fælles priser på den lovpligtige grundpakke.

²⁷⁰ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*.

hvorfor perioden tilskæres hertil. Det medfører, at tyverisikring ikke er en del af aftalen mv. i denne sag.

427. Autobutler har oplyst til styrelsen, at aftalen mv.:

*"reelt [har] haft karakter af vejledende maksimale priser i den vertikale relation mellem Autobutler og de værksteder, som har valgt at deltage"*²⁷¹ [styrelsens tilføjelse og understregning]

428. Autobutler har endvidere oplyst, at:

*"Produktpakkerne har været et tilbud til værkstederne tilknyttet Autobutler og har af samme grund været vejledende, idet værkstederne til enhver tid har kunne fravælge deltagelse heri. Endvidere har produktpakkerne ikke indebåret nogen form for eksklusivitet, hvorfor værkstederne til enhver tid har kunnet prissætte tilsvarende produktpakker uden for Autobutler."*²⁷² [styrelsens tilføjelse]

429. Som tidligere beskrevet, anvender Autobutler her begrebet "produktpakker", selvom det reelt vedrører fastprisprodukterne og ikke de produktpakker, som blev indført i marts 2022.

430. Styrelsen bemærker hertil for det første, at aftalen mv. skal vurderes i lyset af dens horisontale virkninger, jf. ovenstående afsnit 4.3.3.1. Styrelsen er således ikke enig i, at aftalen mv. udelukkende skal betragtes som vertikal.

431. For det andet bemærker styrelsen, at en aftale mv. kan være i strid med konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101, selvom deltagelse er frivillig, også selvom deltagerne kun er bundet af den konkurrencebegrænsende aftale mv. i et konkret forum, i dette tilfælde på Autobutlers platform.²⁷³

432. For det tredje fremgår det af sagsmaterialet, at der var tale om *faste* priser, og således ikke vejledende maksimalpriser, jf. nedenfor.

433. I en e-mail af 25. april 2016 fra Autobutlers administrerende direktør til FDM, fremgår det, at værkstederne forpligter sig til at byde med en fast pris, hvis værkstederne deltager i kampagnen. Den administrerende direktør skriver således:

"Hej begge, [Vi] lancerer start maj en kampagne målrettet vores 160.000 bilejere på forårsklargøring meget lig den kampagne/produkt I har her: <http://biltest.fdm.dk/foraarstjek>.

*Tilbuddet er en fast pris på 299 som vores værksteder forpligter sig til at byde ind med. Vi kunne evt teste af, hvordan en lignende kampagne vil performe, hvor FDM kunder henvises til autobutler.dk i samme periode, hvor vi kører kampagnen, hvis I kan acceptere at prisen hedder 299"*²⁷⁴ [styrelsens tilføjelse og understregning]

²⁷¹ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 3.

²⁷² Jf. bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 12-13.

²⁷³ Se fx Konkurrencerådets afgørelse af 26. august 2020, *Minimumspris på Happy Helpers platform*, hvor virksomhederne kun var bundet af minimumsprisen ved salg af ydelser via platformen.

²⁷⁴ Jf. bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 1.

434. Autobutler sendte den 1. september 2017 en besked til værkstederne via autobutler.dk med overskriften "*Er du parat til den store tv-kampagne baseret på faste priser på udvalgte produkter?*". Af beskeden fremgår det, at værkstederne byder med en fast pris. Desuden er den konkrete pris på de omfattede ydelser oplyst. Af beskeden fremgår det således:

"Er du parat til den store tv-kampagne baseret på faste priser på udvalgte produkter?"

Forvent mange nye kunder de kommende uger.

Tilmeldte værksteder byder automatisk via autobud med FAST pris på de udvalgte jobs. Man ser først opgaven når bilejeren har valgt værksted og skal aftale konkret tidspunkt for aflevering af bilen.

Følgende services udbydes til fast pris:

Olieskift (op t. 4 liter) - 749 kr.

Synstjek - 349 kr.

Hjulskifte - 249 kr.

Aircondition service - 499 kr.

Basisservice - 949 kr.²⁷⁵

435. Der henvises i øvrigt til bevis 4 og 29.4 i bilag 3 for yderligere eksempler, der viser, at der var tale om faste priser.
436. Styrelsen finder på denne baggrund, at Autobutler og værkstederne har indgået en aftale mv. om at anvende *faste* priser på de i punkt 425 oplyste ydelser. Indholdet af aftalen mv. er således at fastsætte salgspriser, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 2, nr. 1 og stk. 3, og TEUF artikel 101, litra a. Indholdet af aftalen mv. understøtter således, at aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen.

4.3.3.4.2 (ii) De formål, aftalen mv. tilsigter at opfylde

437. Det følger af Domstolens praksis, at vurderingen af de formål en aftale mv. tilsigter at opfylde, er en objektiv vurdering. Parternes subjektive hensigt er således ikke afgørende, men kan tages i betragtning. Der henvises til punkt 403 ovenfor.
438. Vurderingen af de formål, der tilsiges gennemført med aftalen mv. er således uafhængig af, om parterne har haft til hensigt at begrænse konkurrencen eller ej. Selv om parternes subjektive hensigt således ikke udgør et forhold, der er nødvendigt for at fastlægge den restriktive karakter af en aftale mv., er der intet til hinder for, at styrelsen kan tage den subjektive hensigt i betragtning.²⁷⁶
439. Det følger af Domstolens faste praksis, at en aftale mv. godt kan anses for at have et konkurrencebegrænsende formål inden for rammerne af TEUF artikel 101, stk. 1, selvom aftalen mv. også

²⁷⁵ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis F.

²⁷⁶ Jf. Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-67/13P, *Groupement des cartes bancaires mod Europa-Kommissionen*, præmis 54.

måtte forfølge andre lovlige formål, og selvom det konkurrencebegrænsende element udelukkende indgår i en aftale mv. som led i realiseringen af andre lovlige formål, jf. bl.a. Domstolens dom i *BIDS*.²⁷⁷

440. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil først vurdere, om de formål, aftalen mv. tilsigter at opfylde, objektivt set var at begrænse konkurrencen. Herefter vil den subjektive hensigt blive inddraget.

4.3.3.4.2.1 Ad formålet ved aftalen mv.

441. Formålet med priskoordinering er objektivt set at mindske usikkerheden med hensyn til konkurrenters adfærd, på en måde, der ikke svarer til normale markedsbetingelser. Det skyldes, at prisaftaler og samordnet praksis gør det muligt for deltagerne med sikkerhed at forudsige, hvilken prispolitik deres konkurrenter vil følge, jf. bl.a. ovenstående punkt 414.²⁷⁸
442. Det fremgår af Domstolens dom i *BIDS*, at sådanne aftaler:

*“...er åbenbart i modstrid med den grundtanke, der ligger bag EF-traktatens konkurrencebestemmelser, og hvorefter enhver erhvervsdrivende uafhængigt skal tage stilling til den politik, han vil føre på markedet. Artikel 81, stk. 1, EF opstiller således et forbud mod enhver form for koordinering, der bevidst erstatter den risiko, der er forbundet med normal konkurrence, med indbyrdes praktisk samarbejde.”*²⁷⁹ [styrelsens understregning].

443. Aftalen mv. mellem Autobutler og værkstederne medfører, at værkstederne med sikkerhed kan forudse, hvilken pris deres konkurrenter vil tage for de ydelser, der er omfattet af aftalen mv. på Autobutlers platform. Samtidig indebærer aftalen mv., at værkstederne ved, at ingen værksteder vil (eller kan) sætte en lavere pris på de pågældende ydelser end den faste pris på Autobutlers platform. Det eliminerer værkstedernes priskonkurrence på platformen for de disse ydelser.
444. Ved at indgå i aftalen mv. på Autobutlers platform opgiver værkstederne således uafhængigt at kunne prissætte de pågældende ydelser mod at fjerne usikkerheden med hensyn til konkurrenternes prissætning, hvilket er i åbenbar modstrid med grundtanken bag konkurrencereglerne.
445. Aftalen mv. forhindrer de deltagende værksteder i at konkurrere på pris, ved at sætte en lavere pris end de andre deltagende værksteder, og på denne måde tiltrække kunder fra de andre deltagende værksteder. Aftalen mv. understøtter dermed mindre kundemobilitet mellem de deltagende værksteder og svækker den indbyrdes konkurrence om kunderne, hvilket generelt kan føre til højere priser, lavere kvalitet mv.

²⁷⁷ Se fx Domstolens dom af 20. november 2008 i sag C-209/07, *Beef Industry Development Society Ltd.*, præmis 21, smh. sag C-551/03, *General Motors mod Kommissionen*, præmis 64 med yderligere henvisninger til tidligere afgørelser. Se endvidere Domstolens efterfølgende dom af 11. september 2014 i sag C-67/13, *Groupement des cartes bancaires*, præmis 70, som ligeledes er blevet bekræftet af Domstolen senest i dom af 2. april 2020 i sag C-228/18, *Budapest Bank*, præmis 52.

²⁷⁸ Jf. Domstolens Dom af 17. oktober 1972 i sag 8-72, *Vereeniging van Cementhandelaren mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber*, præmis 21, Domstolens dom af 19. marts 2015 i sag C-286/13 P, *Dole Food Company, Inc.*, præmis 134, Kommissionens afgørelse af 31. maj 2006 i sag COMP/F/38.645, *Methacrylates*, præmis 229, samt Kommissionens afgørelse af 20. september 2006, *Fittings*, præmis 610.

²⁷⁹ Domstolens dom af 20. november 2008 i sag C-209/07, *Beef Industry Development Society Ltd.*, præmis 34. Der henvises i øvrigt til Kommissionen afgørelse af 31. maj 2006 i sag COMP/F/38.645, *Methacrylates*, præmis 229, samt Retten dom af 14. maj 1998 i sag T-311/94, *BPB de Eendracht NV*, præmis 192.

446. Det er således styrelsens vurdering, at det objektive formål med aftalen mv. er at begrænse pris-konkurrencen på de pågældende ydelser mellem værkstederne på Autobutlers platform og således begrænse konkurrencen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.

4.3.3.4.2.2 Ad den subjektive hensigt ved aftalen mv.

447. Formålet med en aftale mv. skal vurderes på et objektivt grundlag. Parternes subjektive hensigt er ikke afgørende for vurderingen af, om aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen, men kan tages i betragtning, jf. ovenstående punkt 4.3.3.4.2.
448. Autobutler har til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen oplyst, at hovedformålet med aftalen mv. om faste priser var at tilbyde bilejerne de lavest mulige priser.²⁸⁰ Styrelsen vurderer imidlertid, at dette ikke er korrekt, jf. gennemgang nedenfor i punkt 450-459.
449. Styrelsen vurderer desuden, at den subjektive hensigt med aftalen mv., var at drive kunder til platformen, samt at give værkstederne, og dermed også Autobutler, mulighed for mersalg/opsalg, når kunderne var på værkstederne, jf. gennemgangen nedenfor i punkt 460-468. Styrelsen vurderer, at en sådan eventuel subjektiv hensigt ikke ændrer på, at aftalen mv. tillige har et konkurrencebegrænsende formål.

Ad den subjektive hensigt med aftalen mv. – laveste mulige priser

450. Autobutler fremsendte 16. juni 2022 bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens meddelelse om betænkeligheder. Af Autobutlers bemærkninger fremgik det, at hovedformålet med aftalen mv.:

"har været at tilbyde de danske bilejere de lavest mulige priser på de opgaver, som var omfattet".²⁸¹

451. *For det første* bemærker styrelsen, at spørgsmålet om betydningen af virksomheders subjektive hensigt med en aftale er behandlet i praksis. *Vejstribe*-sagen omhandlede et ulovligt konsortie-samarbejde, hvor aftaleparterne havde budt det laveste bud på et udbud. Højesteret fandt imidlertid, at det var uden betydning for vurderingen af, om konsortiesamarbejdet havde til formål at begrænse konkurrencen, at parternes subjektive hensigt med aftalen var at afgive et konkurrencedygtigt bud. Højesteret udtalte i den forbindelse følgende:

"Konsortieaftalen er dermed omfattet af forbuddet i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101, stk. 1. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at virksomhedernes subjektive hensigt med aftalen efter det oplyste var at afgive et konkurrencedygtigt bud"²⁸² [styrelsens understregning].

452. Styrelsen vurderer, at det i indeværende sag heller ikke er af betydning for vurderingen af, om aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen, om Autobutler og værkstedernes subjektive hensigt med aftalen mv. var at tilbyde markedets laveste priser.

453. *For det andet* er styrelsen ikke enig med Autobutler i, at det har været Autobutlers subjektive hensigt at tilbyde de lavest mulige priser til bilejerne på de pågældende ydelser, jf. nedenfor.

²⁸⁰ Jf. bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 10.

²⁸¹ Jf. bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 10.

²⁸² Højesterets dom af 27. november 2019 i sag 191/2018, *Konkurrencerådet mod Eurostar Danmark A/S og GVCO A/S*, ("*Vejstribe-sagen*"), side 10.

454. Den 25. april 2016 sendte administrerende direktør i Autobutler en e-mail til en række medarbejdere i Autobutler om en kommende forårstjek kampagne til 299 kr. I e-mailen fremgår det, at den timepris, der er indberegnet i forårskampagnen, (299 kr. for 30 minutters arbejde), er højere end værkstedernes gennemsnitlige timepris på Autobutler (450 kr. pr. time). Da forårskampagnen primært bestod af en gennemgang af bilen, var værkstedernes timepris den primære udgift, og en væsentlig faktor i prissætningen af forårskampagnen. E-mailen viser således, at Autobutler ikke prissatte kampagnen lavest muligt. Administrerende direktør i Autobutler skriver således bl.a. følgende:

*"Prisen synes jeg er ok, hvis det holder vand, at det tager 30 minutter at gennemføre kontrollen. Vores gns timepris er på 450 ex. moms, så på den måde ligger de 300 inkl. moms bedre end hvad de normalt gns ville få for en halv times arbejde."*²⁸³ [styrelsens understregning]

455. Den 21. oktober 2019 sendte administrerende direktør i Autobutler en e-mail til blandt andet virksomhedens CMO, hvor det fremgår, at Autobutlers kampagnepris på olieskift ligger gennemsnitligt i forhold til markedet. Det følger heraf, at prisen således ikke er den laveste mulige pris. Den administrerende direktør skriver således bl.a. følgende:

*"Et olieskift er typisk noget som koster i mellem 500 og 1000 kroner, hvor vi ligger fornuftigt med vores fast pris på 749"*²⁸⁴

456. Den 31. maj 2020 sendte administrerende direktør i Autobutler en e-mail til blandt andet virksomhedens COO og CMO, hvor det fremgår, at kampagnedydelserne tilbydes til en højere pris uden for sæson. Det følger heraf, at prisen uden for sæson således ikke er den laveste mulige pris. Den administrerende direktør skriver således bl.a. følgende:

*"Vi skal tilsvarende arbejde med fast priser på forskellige aircon priser / kampagner, så vi slipper for at regne drafts på det samme som er med i kampagnen. Reelt er det vi tilbyder i kampagnen det vi sjal tilbyde året rundt og fuld automatiseret bare til en højere pris udenfor sæsonen."*²⁸⁵ [styrelsens understregning]

457. Der henvises i øvrigt til bevis 18 og 21 i bilag 3 for yderligere eksempler, der viser, at Autobutlers subjektive hensigt ikke var at tilbyde bilejerne de laveste mulige priser på de omfattede ydelser.

458. Styrelsen har imidlertid fundet materiale i sagen, der indikerer, at en værkstedskæde var af den opfattelse, at prisen på ydelsen hjulskifte var meget lav. Værkstedskæden [xxx] skrev den 15. juli 2021 til Autobutler, at [xxx] ikke ønskede at deltage i fastpriskampagnen på hjulskifte, idet denne pris var for lav, og da det ikke var sandsynligt, at fastpriskampagnen ville indbringe mersalg:

*"Vi undlader hjulskift, da vi er ret sikre på at den kun vil indbringe hjulskift i sig selv og ikke alt muligt andet. Og denne pris er for lav til det."*²⁸⁶ [Styrelsens understregning].

459. [xxx]s udtalelse om hjulskift ændrer ikke på, at det fremgår af ovenstående interne korrespondance i Autobutler, at prisen på en række af fastprisydelserne ikke har været sat lavest muligt. Det ændrer endvidere ikke på, at det objektive formål med aftalen mv. var at begrænse konkurrencen på de pågældende ydelser mellem værkstederne på Autobutlers platform, således at

²⁸³ Jf. Bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, Bevis 3.

²⁸⁴ Jf. bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, bevis 16.

²⁸⁵ Jf. bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, bevis 19.

²⁸⁶ Jf. bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, bevis 30.2-30.4.

værkstederne ikke behøvede at konkurrere med de øvrige aftaledeltagere på pris og på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.

Ad den subjektive hensigt ved aftalen mv. – tiltrække bilejere, mersalg og opsalg

460. Det fremgår af kommunikationen mellem Autobutler og værkstederne nedenfor, at fastprisydelserne blev anvendt til at tiltrække bilejerne til de deltagende værksteder, hvorefter værkstederne solgte bilejerne tillægsydelser, der ikke var omfattet af fastprisydelserne. Da Autobutler tog kommission af salg af øvrige ydelser i forbindelse med en kunde-henvendelse fra autobutler.dk, tjente Autobutler ligeledes penge på mersalg og opsalg.²⁸⁷
461. Af et udkast til nyhedsbrev til værkstederne af 8. april 2016 i forbindelse med en kommende hjulskifte-kampagne, markedsfører Autobutler kampagnen over for værkstederne ved at skrive, at en tidligere kampagne har tilført et værksted væsentligt flere kunder og større omsætning. Det fremgår således, at:

*"Det værksted som har haft størst succes med kampagnen har fået flere end 50 nye hjulskifte kunder på de seneste 14 dage. Foruden det fantastiske resultat med nye kunder i butikken har det også tilført værkstedet meromsætning på 50.000 kr. ex. moms i forbindelse med gennemgang af bilen på følge reparationer og salg af nye dæk."*²⁸⁸ [styrelsens understregning]

462. Af en intern e-mail i Autobutler af 26. april 2016 om en kommende forårskampagne, fremgår det, at kampagnen sammensættes på den måde, at det kun er en visuel gennemgang af bilen, således at værkstederne kan tjene penge på mersalg. Det fremgår endvidere, at det er ved mersalget, at værkstedet skal tjene penge. Det følger heraf, at værkstederne ikke nødvendigvis tjener penge på selve kampagnen, men i stedet på mersalget. Styrelsen bemærker hertil, at Autobutler ligeledes tjener kommission af mersalget. Det fremgår således af e-mailen, at:

"2) 299 lyder som en fornuftig pris. Vigtigt vi gør det helt tydeligt for kunden, at der ikke medgår dele eller væsker i tilbuddet, men som kunden kan vælge at tilkøbe, hvis nødvendigt. Værkstedet er forpligtet til at ringe til kunden inden arbejdet igangsættes, så det kan vi også slå på for at skabe tryghed. Folk vil vide sig sikre på prisen

*3) Vil derfor også fjerne den del der vedrører op til 1 liter olie etc. Det er her værkstedet skal tjene penge, så det er kun en visuel gennemgang af bilen."*²⁸⁹ [styrelsens understregning]

463. I en besked sendt fra Autobutlers interne beskedssystem til alle værkstederne, fremgår, det at værkstederne kan tilmelde sig fastpriskampagnerne via automatisk tilbudsgivning, og dermed få øget omsætning. Autobutler skriver således:

"Fastpris kampagnerne vi kører via autobutler.dk er en stor succes. Som værksted er der stort potentiale for ekstra omsætning og tiltrækning af en række nye kunder ved at deltage i fastpris kampagnerne. Derfor planlægger vi flere kampagner i løbet af året. [...] Vi tilbyder dig automatisk budgivning på fastpris kampagnerne, så du ikke behøver at røre en finger. Du får mere tid til kunderne, din omsætning øges og du får nye kunder. Vi lader

²⁸⁷ Autobutler anvender både termen "mersalg" og "opsalg" om salg af tillægsydelser i forbindelse med fastpriskampagnerne. Mersalg og opsalg er forskellige salgsteknikker. I indeværende afgørelse vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen imidlertid ikke skelne mellem termerne.

²⁸⁸ Jf. bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, bevis 2.

²⁸⁹ Jf. bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, bevis 3.

automatisk systemet sende tilbud afsted til kunden på vegne af dit værksted. Dette er en gratis service som du altid kan til- og framelde dig.”²⁹⁰ [styrelsens understregning]

464. I en intern e-mail af 14. august 2020 fra Autobutlers CMO til den administrerende direktør, fremgår det, at opsalg har været den måde, hvorpå Autobutler får værkstederne til at deltage i kampagnerne. E-mailen viser således, at opsalg er en væsentlig del af værkstedernes incitament til at deltage i aftalen mv. Autobutlers CMO skriver således blandt andet følgende:

”Upsell har været den måde vi har fået værkstederne med på kampagnen. Jeg synes [xxx] skal give feedback her, men uden den fordel tror jeg ikke vi kan få nok værksteder med, selv hvis vi gør det lidt dyrere.

Men jeg er enig i at det ikke skal være for meget upsell, og det skal ikke blive en for stor prisforskel, hvis din AC kræver mange gram”²⁹¹ [styrelsens understregning]

465. I e-mail af 15. juli 2021 fra værkstedskæden [xxx] til blandt andet Autobutlers administrerende direktør, fremgår det, at værkstedskæden ikke ønsker at deltage i hjulskifte-kampagnen, da værkstedskæden er af den opfattelse, at denne ydelse ikke vil indbringe mersalg. E-mailen viser således, at mersalg er en væsentlig del af værkstedernes incitament til at deltage i aftalen mv. Værkstedskæden skriver således bl.a. følgende:

”vi kobler os på Aircon, Basisservice og Olieskift. Og så får vi løftet dette sammen. Vi undlader hjulskift, da vi er ret sikre på at den kun vil indbringe hjulskift i sig selv og ikke alt muligt andet. Og denne pris er for lav til det.”²⁹² [styrelsens understregning]

466. I en e-mail af 16. juli 2021 fra administrerende direktør i Autobutler til værkstedskæden [xxx], fremgår det, at det er dyrere for værkstederne ikke at deltage i kampagnerne, da værkstederne i så fald går glip af mersalg. Dette viser, at Autobutler i høj grad opfordrer værkstederne til at deltage i aftalen mv., ved at love, at værkstederne i så fald får mersalg. E-mailen viser således, at mersalg er en væsentlig del af værkstedernes incitament til at deltage i aftalen mv. Autobutlers administrerende direktør skriver således, at:

”Derudover hvis i ikke er med på kampagnen vil i gå glip af meget ekstra arbejde + de opgaver der er koblet sammen med en kampagne. I det store billede er det meget dyrere for jer ikke at være med.”²⁹³

467. Der henvises i øvrigt til bevis A, C, D E, I og L i bilag 2 samt bevis 5.2, 8.1-8.3, 14.2 og 16 i bilag 3 der desuden viser, at Autobutlers subjektive hensigt var at sælge bilejerne tillægsydelse.

468. Styrelsen vurderer, at ovenstående korrespondance viser, at Autobutler og værkstederne havde en subjektiv hensigt med aftalen mv. om at drive bilejere til at bruge platformen samt sælge disse bilejere tillægsydelse, hvilket både Autobutler og værkstederne tjente penge på. Dette forhold ændrer imidlertid ikke på, at styrelsen vurderer, at de formål, aftalen mv. tilsiger at opfylde, objektivt set var at begrænse priskonkurrencen mellem værkstederne på de pågældende ydelse og konkurrencen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.

²⁹⁰ Jf. bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, bevis B.

²⁹¹ Jf. bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, bevis 22.

²⁹² Jf. bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, bevis 30.2, 30.3 og 30.4.

²⁹³ Jf. bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, bevis 30.4.

4.3.3.4.2.3 Delkonklusion på de formål, aftalen mv. tilsigter at opfylde

469. Det er på den baggrund Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at det objektive formål med aftalen mv. har været at begrænse konkurrencen mellem værkstederne, hvilket understøtter, at aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen.

4.3.3.4.3 (iii) Den retlige og økonomiske kontekst

470. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ovenfor vurderet, at aftalen mv. om at anvende faste priser på udvalgte ydelser mellem Autobutler og værkstederne, efter en analyse af aftalens mv. indhold og objektive formål, og i lyset af pålidelige og solide erfaringer, formodes *after sin art* at have til formål at begrænse konkurrencen.
471. I det følgende foretages en vurdering af den retlige og økonomiske kontekst, som aftalen mv. indgår i, med henblik på at vurdere, om konteksten bekræfter og understøtter formodningen om, at aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen. Det vil sige, at der foretages en vurdering af, om aftalen mv. *også* set i lyset af den markedsmæssige sammenhæng, som aftalen mv. indgår i, objektivt bedømt rummer et sådant potentiale af konkurrenceskadelige virkninger, at det ikke er fornødent at påvise faktiske indtrådte skadevirkninger.
472. Hermed forstås i denne sag, at der ikke er karakteristika ved det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer og det danske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler, der kan begrunde, at aftalen mv. alligevel ikke kan anses for at have til formål at begrænse konkurrencen.
473. Ifølge EU-praksis skal der ved vurderingen heraf tages hensyn til, hvilke produkter, der er tale om, og hvordan de pågældende markeder er opbygget og reelt fungerer, jf. ovenstående punkt 406.
474. Der skal desuden foretages et overordnet realitetstjek af eventuelle konstaterede relevante konkurrencefremmende virkninger, jf. punkt 407.

4.3.3.4.3.1 Ad retlig kontekst

475. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der ikke foreligger særlig regulering vedrørende reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer henholdsvis onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler, der kan begrunde aftalen mv. om at anvende faste priser mellem Autobutler og værkstederne.
476. Autobutler har desuden ikke gjort sådanne forhold gældende.

4.3.3.4.3.2 Ad økonomisk kontekst

477. Styrelsen vil nedenfor foretage en vurdering af, om der er karakteristika ved de relevante marketers økonomiske kontekst, der kan begrunde, at aftalen mv. alligevel ikke kan anses for at have til formål at begrænse konkurrencen.
478. Styrelsen vil først foretage en vurdering af strukturen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer. Styrelsen vil herefter foretage en vurdering af strukturen på det danske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler. Beskrivelsen af strukturen på markederne tager udgangspunkt i markedsbeskrivelsen i afsnit 3.3 ovenfor.

Strukturen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer

479. Autobutler har til styrelsen oplyst, at:

"[...] markedet for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer er præget af en meget høj grad af uigennemsigthed og manglende forudberegnelighed og væsentlige forskelle i kvalitetsniveauer."²⁹⁴

480. Styrelsen enig med Autobutler i, at markedet for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer kan være præget af uigennemsigthed, manglende forudberegnelighed og væsentlige forskelle i kvalitetsniveauer. Årsagen er blandt andet, at bilejerne ikke nødvendigvis har den fornødne forhåndsviden til at afgøre, hvorvidt en pris er rimelig, når der henses til kvaliteten og omfanget af tjenesteydelsen.
481. Styrelsen anerkender, at virksomheders individuelle konkurrerende bud på budportaler – såsom autobutler.dk – i nogen tilfælde kan bidrage til at øge gennemsigtigheden på et marked.
482. Denne sag handler imidlertid om, at Autobutler, sammen med værkstederne, har fastsat én bestemt pris for en given ydelse. Det gør det naturligvis nemmere at få et prisoverblik, når der kun er én pris, men det er ikke det samme som, at markedet er blevet mere transparent til gavn for forbrugerne. Tværtimod eliminerer en sådan aftale mv. konkurrencen på pris og kvalitet fuldstændigt for de pågældende ydelser mellem de deltagende virksomheder og bidrager dermed ikke til at gøre forbrugerne bedre i stand til at vælge på baggrund af pris og kvalitet. Styrelsen er således ikke enig med Autobutler i, at aftalen mv. om faste priser på udvalgte ydelser er en nødvendighed for at imødekomme disse udfordringer på markedet.
483. Styrelsen vurderer på den baggrund, at de markedsmæssige forhold for reparation og vedligeholdelse ikke ændrer på, at en aftale mv. om at anvende faste priser på udvalgte ydelser begrænser den konkurrence, der ellers ville være mellem værkstederne.

Strukturen på det danske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler

484. Markedet er karakteriseret ved at være tosidet med indirekte netværkseffekter, jf. punkt 44-45. Værdien af Autobutlers platform stiger således, når antallet af bilejere og værksteder på den ene eller anden side af platformen stiger. Dette betyder, at Autobutler har en interesse i at tiltrække både bilejere og værksteder, da dette øger muligheden for salg og dermed kommission til Autobutler.
485. Der er imidlertid ikke forhold, der taler for, at det er nødvendigt at indgå en aftale mv. om at anvende faste priser for at tiltrække forbrugere henholdsvis værksteder eller for at drive en effektiv platform.
486. Tværtimod anvender *bilejerne* netop udbudsportaler for at få et overblik over forskellige udbydere samt priser og kvalitet, hvilket skaber øget konkurrence mellem værksteder og bedre priser for forbrugerne. Ligeledes gælder for *værkstederne*, at de anvender udbudsportaler for at få bredere adgang til forbrugere og for at markedsføre deres produkter og konkurrere om kunderne.
487. De markedsmæssige forhold for udbudsportaler ændrer derfor ikke på, at en aftale mv. om at anvende faste priser på udvalgte ydelser begrænser den konkurrence, der ellers ville være mellem værkstederne.

Delkonklusion på økonomisk kontekst

²⁹⁴ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 7.

488. Styrelsen vurderer på denne baggrund, at den økonomiske kontekst ikke medfører, at det er nødvendigt at indgå en aftale mv. om at anvende faste priser. Der er dermed ikke noget i den økonomiske kontekst, der taler imod, at aftalen mv. var egnet til at begrænse konkurrencen og dermed havde til formål at begrænse konkurrencen.

4.3.3.4.3.3 Konkurrencefremmende virkninger

489. Det fremgår af EU-praksis, at der i forbindelse med analysen af den retlige økonomiske kontekst, som aftalen mv. indgår i, endvidere skal tages hensyn til eventuelle konstaterede relevante konkurrencefremmende virkninger, som er specifikke for aftalen mv. og er af et sådant omfang, at de giver anledning til rimelig tvivl om, hvorvidt aftalen mv. er tilstrækkelig skadelig for konkurrencen og dermed om dens konkurrencebegrænsende formål, jf. punkt 407.
490. Der skal imidlertid ikke foretages en afvejning af aftalens mv. konkurrencefremmende virkninger over for dens konkurrencebegrænsende virkninger. En sådan afvejning foretages i forbindelse med vurderingen af, om aftalen mv. kan fritages efter konkurrencelovens § 8, stk. 1.²⁹⁵ Der skal derfor, efter styrelsens opfattelse, alene foretages et overordnet realitetstjek af eventuelle konkurrencefremmende virkninger.²⁹⁶
491. Autobutler har oplyst følgende til styrelsen om aftalens mv. konkurrencefremmende effekt:

"[...] produktpakkerne [har] haft en entydig konkurrencefremmende effekt på markedet, og det kontrafaktiske scenarie, i fravær af produktpakkerne, indebærer væsentligt højere forbrugerpriser.

EU-Domstolen har i Budapest Bank-sagen fastslået, at såfremt der foreligger stærke indikationer for, at den pågældende aftale har konkurrencefremmende virkninger eller blot tvetydighed i denne henseende, kan aftalen ikke kategoriseres som en til formål begrænsning. Der foreligger i nærværende sag ikke blot stærke indikationer for, at produktpakkerne har haft konkurrencefremmende virkninger, men tillige fremlagt materiale, som dokumenterer, at produktpakkerne har haft betydelige konkurrencefremmende virkninger."²⁹⁷ [styrelsens tilføjelse og understregning]

492. Som tidligere beskrevet, anvender Autobutler begrebet "produktpakker" om de ydelser, der er omfattet af fastprisaftalerne.
493. Autobutler gør således gældende, at aftalens mv. konkurrencefremmende effekt består i, at aftalen mv. har medført lavere priser for bilejerne. Autobutler har til understøttelse herfor fremsendt en analyse, der ifølge Autobutler viser, i) at gennemsnitsprisen for hjulskifte er højere i marts 2022, hvor der ikke var faste priser, end den faste pris i december 2021, og ii) at gennemsnitsprisen for hjulskifte er højere i december 2021 for de værksteder, der ikke deltog i aftalen mv., end dem, der deltog.²⁹⁸
494. Autobutler gør samme forhold gældende for så vidt angår konkurrencelovens § 8 i nedenstående afsnit 4.4.2.

²⁹⁵ Jf. Domstolens dom af 30. januar 2020 i sag C-307/18, *Generics*, præmis 104, og Kommissionens retningslinjer af den 14. januar 2011 for anvendelsen af traktatens artikel 101 på horisontale samarbejdsaftaler, punkt 20.

²⁹⁶ Se også Konkurrencerådets afgørelse af 23. februar 2022, *Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen*, punkt 515.

²⁹⁷ Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 11.

²⁹⁸ Se bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, og bilag 6, *Autobutlers Besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 7. juli 2022*.

495. *For det første* bemærker styrelsen hertil, at det følger af økonomisk teori samt fast EU- og dansk praksis, at aftaler mv. om at anvende faste priser ikke har konkurrencefremmende effekter på markeder, jf. afsnit 4.3.3.3 og punkt 443-444. Aftalen mv. om at anvende faste priser begrænser derimod konkurrencen mellem de deltagende værksteder, da adfærden eliminerer værkstedernes priskonkurrence på platformen for de pågældende ydelser – konkret ved at aftalen forhindrer de enkelte værksteder i at sætte en lavere pris på de pågældende ydelser end den aftalte.
496. Aftalen mv. medfører således, at værkstederne afskæres fra at anvende pris til at tiltrække kunder fra andre deltagende værksteder. Dette kan medføre mindsket kundemobilitet mellem de deltagende værksteder og dermed mindre konkurrence om kunderne, hvilket generelt kan føre til højere priser, lavere kvalitet mv.
497. Det er endvidere styrelsens vurdering, at aftalen mv. er egnet til at begrænse konkurrencen mellem de deltagende værksteder generelt og ikke kun for de specifikke ydelser, som aftalen mv. dækker. Sagsmaterialet viser, at den subjektive hensigt med tilbudskampagnerne er dels at foretage mersalg og opsalg på øvrige tillægsydelser, jf. punkt 460-468, dels at tilføre værkstederne "*nye faste loyale kunder*".²⁹⁹ Dette tydeliggøres fx af nedenstående besked af 13. oktober 2016, der blev sendt ud til alle værkstederne via Autobutlers interne beskedssystem:

"[...]"

1. Vi vil tiltrække flere kunder.

2. Kunderne efterspørger slagtilbud, der skal få dem til at skifte til dit værksted.

3. Hjulskifte er en simpel opgave, hvor mange danskere er parate til at prøve et nyt værksted.

[...]”³⁰⁰

498. Hovedformålet med fastpriskampagnerne er således ikke nødvendigvis alene at opnå en højere indtjening på de specifikke ydelser, der indgår i tilbudskampagnen. Det er efter styrelsens vurdering snarere at skabe mersalg og tiltrække "*...nye faste loyale kunder...*"³⁰¹, jf. punkt 460-468, på en måde, der ikke samtidigt skærper konkurrencen om de deltagende værksteders nuværende kunder. Når alle deltagende værksteder tilbyder ydelser til samme pris, har nuværende kunder ikke noget incitament til "*...at prøve et nyt værksted.*"³⁰²
499. Selv hvis Autobutler kunne dokumentere, at fastpriskampagnerne har resulteret i lavere priser på de specifikke ydelser, end hvis værkstederne havde afgivet individuelle bud, ændrer det således ikke ved, at fastpriskampagnerne begrænser konkurrencen mellem de deltagende værksteder generelt ved at reducere kundernes incitament til at afprøve et nyt værksted og skifte mellem de deltagende værksteder.
500. *For det andet* vurderer styrelsen, at der ikke foreligger stærke indicier eller tvetydighed for konkurrencefremmende virkninger, blandt andet idet de fremlagte data fra Autobutler ikke viser, at priserne på markedet er lavere som følge af den samlede horisontale aftale, end hvis den samlede horisontale aftale ikke havde været der, jf. nedenfor.

²⁹⁹ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis B.

³⁰⁰ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis D.

³⁰¹ Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis B.

³⁰² Jf. Bilag 2, *Beskeder fra Autobutlers database*, Bevis A.

501. Autobutler har alene fremlagt prisdata for én ydelse, hjulskifte, og for månederne december 2021 og marts 2022. Aftalen mv. vedrørte imidlertid mindst 9 forskellige ydelser, jf. Tabel 3.1, i perioden 30. marts 2016 til 27. oktober 2021, jf. punkt 425-426, samtidig med at der var en subjektiv hensigt om at tjene på mersalg og opsalg, jf. punkt 460-468. Markedet består desuden af en lang række forskellige reparations- og vedligeholdelsesydelser, og en analyse af en enkelt ydelse i to tilfældigt udvalgte måneder er derfor ikke tilstrækkeligt til at konstatere konkurrencefremmende virkninger af et sådan omfang, at det sår tvivl om det konkurrencebegrænsende formål.

502. *For det tredje* bemærker styrelsen, at det ikke er afgørende for vurderingen af, om en aftale mv. har til formål at begrænse konkurrencen, at aftalen resulterer i den laveste pris på markedet, jf. Konkurrenceankenævnets kendelse i *Vejstribesagen*.

503. *Vejstribesagen* omhandlede et konsortiesamarbejde, hvor to parter i fællesskab havde budt den laveste pris på udbuddet, og af denne årsag havde vundet udbuddet. Konkurrenceankenævnet fandt imidlertid, at det ikke ændrede på vurderingen af, om aftalen havde til formål at begrænse konkurrencen, at parterne havde budt den laveste pris. Konkurrenceankenævnet udtalte i den forbindelse følgende:

*"At parterne bød den laveste pris på hele udbuddet, dokumenterer ikke, at Vejdirektoratet ikke ville kunne have fået en lavere pris på hele udbuddet samlet, såfremt der i budfasen havde været konkurrence mellem parterne indbyrdes og med de øvrige budgivere vedrørende de enkelte distrikter. Konsortieaftalen indeholdt således objektivt bedømt i sin markedsræssige sammenhæng konkurrenceskadelige virkninger."*³⁰³

504. Selvom faktum i indeværende sag er anderledes end det faktum, som var gældende i *Vejstribesagen*, kan det i indeværende sag ligeledes ikke afvises, at bilejerne, i fravær af aftalen mv., samlet set kunne have fået lavere priser.

505. Det understøttes af nedenstående sagsmateriale, der viser, at Autobutler ikke tog de laveste mulige priser for de pågældende ydelser.

506. I e-mail af 21. oktober 2019 fra administrerende direktør i Autobutler til blandt andet Autobutlers CMO fremgår det, at Autobutlers pris på olieskift er gennemsnitlig, og således ikke markedets laveste:

*"Et olieskift er typisk noget som koster i mellem 500 og 1000 kroner, hvor vi ligger fornuftigt med vores fast pris på 749"*³⁰⁴

507. I e-mail af 25. april 2016 fra administrerende direktør i Autobutler til en række medarbejdere i Autobutler om en kommende forårstjek kampagne til 299 kr. fremgår det, at den timepris, der er indberegnet i forårskampagnen (299 kr. for 30 minutters arbejde), er højere end værkstedernes gennemsnitlige timepris på Autobutler (450 kr. pr. time). Da forårskampagnen primært bestod af en gennemgang af bilen, var værkstedernes timepris den primære del af ydelsen, og en væsentlig faktor i prissætningen af forårskampagnen. Administrerende direktør i Autobutler skriver således bl.a. følgende:

"Prisen synes jeg er ok, hvis det holder vand, at det tager 30 minutter at gennemføre kontrollen. Vores gns timepris er på 450 ex. moms, så på den måde ligger de 300 inkl. moms

³⁰³ Konkurrenceankenævnets kendelse af 11. april 2016 i sag nr. KL-2-2015 og sag nr. KL-3-2015, *Eurostar Danmark A/S og LKF Vejmarkering A/S mod Konkurrencerådet*, ("*Vejstribesagen*") side 18. Konkurrencerådets afgørelse blev senere stadfæstet af Højesteret ved dom af 27. november 2019 i sag 191/2018.

³⁰⁴ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 16.

*bedre end hvad de normalt gns ville få for en halv times arbejde.*³⁰⁵ [styrelsens understregning]

508. Det fremgår således af e-mailen, at Autobutler ikke prissatte kampagnen lavest muligt. Derudover er der også eksempler på, at værksteder efter aftalens mv. ophør, satte lavere priser på tilsvarende ydelser, som var dækket af faste priser, end den faste pris.
509. Det er således styrelsen vurdering, at der ikke foreligger stærke indicier eller tvetydighed for konstaterede konkurrencefremmende virkninger som følge af aftalen mv.

4.3.3.4.3.4 Delkonklusion vedrørende retlig og økonomisk kontekst samt konkurrencefremmende virkninger

510. Det er samlet set Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at den retlige og økonomiske kontekst bekræfter og understøtter, at aftalen mv. om faste priser udgør en overtrædelse, der har til formål at begrænse konkurrencen.
511. Styrelsen vurderer desuden, at der ikke foreligger konstaterede konkurrencefremmende virkninger, som er specifikke for aftalen mv., og som er af et sådant omfang, at de giver anledning til rimelig tvivl om, at aftalen mv. er tilstrækkelig skadelig for konkurrencen, og dermed om aftalen mv. har et konkurrencebegrænsende formål.

4.3.3.4.4 Konklusion vedrørende formålet med aftalen mv.

512. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at aftalen mv. mellem Autobutler og værkstederne om at anvende faste priser på udvalgte ydelser har til formål at begrænse konkurrencen i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1. og stk. 3, og TEUF artikel 101, litra a, idet:
- » Aftalen mv. mellem Autobutler og en række af værkstederne på platformen vedrører at anvende faste priser på udvalgte ydelser på autobutler.dk.
 - » Det objektive formål med aftalen mv. var at begrænse konkurrencen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
 - » Det finder støtte i praksis, at aftalen mv. om at anvende faste priser efter en analyse af dens indhold og de formål, aftalen mv. tilsigter at opfylde, efter sin art har til formål at begrænse konkurrencen.
 - » Den retlige og økonomiske kontekst understøtter og bekræfter, at aftalen mv. er egnet til at begrænse konkurrencen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer. Derudover har aftalen mv. ikke givet anledning til konkurrencefremmende virkninger. Konteksten understøtter og bekræfter således, at aftalen mv. har til formål at begrænse konkurrencen.

4.3.4 Mærkbar konkurrencebegrænsning

513. Den fjerde betingelse for, at forbuddet i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 finder anvendelse, er at konkurrencebegrænsningen er mærkbar. Hvorvidt en konkurrencebegrænsning er mærkbar beror dels på en kvantitativ og dels en kvalitativ vurdering.

³⁰⁵ Jf. Bilag 3, *Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021*, Bevis 3.

514. For aftaler og samordnet praksis, der har til formål at begrænse konkurrencen, er det ikke nødvendigt at foretage en konkret vurdering af kvantitativ og kvalitativ mærkbarhed, da sådanne aftaler efter deres art opfylder mærkbarhedskravet, jf. Domstolens dom fra 2012 i *Expedia Inc.*:

*"Det må således fastslås, at en aftale, der kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater, og som har et konkurrencebegrænsende formål, efter sin art og uanset faktiske følger udgør en mærkbar begrænsning af konkurrencen."*³⁰⁶

515. Da styrelsen vurderer, at der i denne sag er tale om en aftale mv. om faste priser på udvalgte ydelser, der efter sin art og uanset faktiske følger har til formål at begrænse konkurrencen mellem værkstederne, jf. afsnit 4.3.3.4.4, vurderer styrelsen, at aftalen mv. udgør en mærkbar konkurrencebegrænsning.

4.3.5 Konklusion vedrørende Konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101

516. På baggrund af ovenstående er det Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at:
- » Autobutler og en række værksteder på Autobutlers platform opfylder virksomhedsbegrebet,
 - » Autobutler og en række værksteder på Autobutlers platform har indgået en samlet konkurrencebegrænsende aftale eller i hvert fald en samordnet om faste priser på udvalgte ydelser (benævnt "aftale mv."),
 - » Parterne i aftalen mv. er Autobutler og værksteder, der i), mundtligt eller skriftligt har accepteret Autobutlers opfordring, ii) via platformen har tilmeldt sig at byde med faste priser, iii) stiltiende har accepteret at byde med en fast pris, eller vi) har budt på en opgave med en fast pris,
 - » Autobutler er en del af den konkurrencebegrænsende aftale mv. og er medansvarlig herfor,
 - » Aftalen mv. om faste priser på udvalgte ydelser har til formål at begrænse konkurrencen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, og
 - » Aftalen mv. om faste priser på udvalgte ydelser udgør en mærkbar konkurrencebegrænsning i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1. og stk. 3, og TEUF artikel 101, stk. 1.

4.4 Fritagelse

517. En konkurrencebegrænsende aftale mv. kan i særlige tilfælde være fritaget fra forbuddet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, og TEUF artikel 101, stk. 1.
518. Det kan enten skyldes, at aftalen m.v. er omfattet af en gruppefritagelse og dermed fritaget fra forbuddet i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101, stk. 1, eller også kan det skyldes, at aftalen m.v. er individuelt fritaget fra forbuddet i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101, stk. 1, i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1, og TEUF artikel 101, stk. 3.
519. Styrelsen har hverken kompetence til at gruppefritage eller individuelt at fritage en aftale m.v. fra forbuddet i TEUF artikel 101, stk. 1.³⁰⁷ Styrelsen skal derimod vurdere om betingelserne for gruppefritagelse eller individuel fritagelse i TEUF artikel 101, stk. 3, fra forbuddet i TEUF artikel 101, stk. 1, er opfyldt, dog uden at kunne konkludere, at aftalen er fritaget, eller at TEUF artikel 101, stk. 1, er uanvendelig. Når betingelserne for et forbud, jf. TEUF artikel 101, stk. 1, ikke er opfyldt, fx fordi aftalen m.v. er omfattet af en gruppefritagelse eller opfylder betingelserne for

³⁰⁶ Jf. Domstolens dom af 3. december 2012 i sag C-226/11, *Expedia Inc.*, præmis 37.

³⁰⁷ Jf. forordning nr. 1/2003, artikel 5, som udtømmende oplister, hvad medlemsstaternes konkurrencemyndigheder er beføjede til i relation til TEUF artikel 101 og 102, samt særligt artikel 5, sidste afsnit.

fritagelse, jf. TEUF artikel 101, stk. 3, kan styrelsen alene beslutte, at der "ikke er nogen grund til at gribe ind" efter TEUF artikel 101.

4.4.1 De vertikale aftaler er ikke omfattet af gruppefritagelsen for vertikale aftaler

520. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at Autobutler og en række af værkstederne på Autobutlers platform indbyrdes har indgået en samlet aftale eller i hvert fald samordnet praksis om faste priser på udvalgte ydelser på platformen (herefter "aftalen mv."). Styrelsen har i afsnit 4.3.2.1.3 vurderet, at aftalen mv. har til formål at begrænse den horisontale konkurrence mellem værkstederne på platformen. Det er derfor styrelsens vurdering, at styrelsen ikke er forpligtet til at foretage en vurdering af, om gruppefritagelsen for vertikale aftaler finder anvendelse.³⁰⁸
521. Aftalen mv. udgøres imidlertid bl.a. af en række bilaterale, vertikale aftaler, som er indgået mellem Autobutler og de enkelte værksteder, jf. punkt 326. Styrelsen har derfor – uanset at styrelsen ikke er forpligtet hertil, jf. ovenfor – foretaget en vurdering af, om de vertikale aftaler, som Autobutler har indgået bilateralt med de enkelte værksteder, er omfattet af gruppefritagelsesforordningen for vertikale aftaler.
522. Efter Kommissionens forordning (EU) 2022/720 af 10. maj 2022 artikel 2, er visse vertikale aftaler fritaget for anvendelsesområdet af artikel 101. Det fremgår af artikel 3, stk. 1, at fritagelsen finder anvendelse på betingelse af, at aftalepartnernes respektive markedsandele ikke overstiger 30 pct. Gruppefritagelsen for vertikale aftaler finder tilsvarende anvendelse på aftaler, vedtagelser og samordnet praksis omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3.³⁰⁹
523. I gruppefritagelsen for vertikale aftaler artikel 4 opregnes en række begrænsninger, der begrundet i deres karakter vil føre til, at en aftale *ikke* er gruppefritaget, selvom de relevante markedsandele ligger under 30 pct. En aftale kan for eksempel ikke fritages, hvis den begrænser virksomhedernes fri prissætning, jf. artikel 4, litra a.
524. Det er styrelsens vurdering, at de bilaterale vertikale aftaler mellem Autobutler og de enkelte værksteder om at sælge udvalgte ydelser til faste priser via onlineformidlingstjenesten autobutler.dk, jf. punkt 325, begrænser værkstedernes uafhængige prisfastsættelse, jf. artikel 4 litra a.³¹⁰ Aftalerne er derfor ikke omfattet af gruppefritagelsen for vertikale aftaler.
525. Det er derfor relevant at vurdere, om aftalen mv. kan fritages fra forbuddet i konkurrencelovens § 6 i medfør af den individuelle fritagelsesmulighed i konkurrencelovens § 8, stk. 1,³¹¹ og om det evt. tillige kan besluttes, at der ikke er nogen grund til at gribe ind efter TEUF artikel 101, stk. 1, jf. stk. 3

³⁰⁸ Jf. Forordning om gruppefritagelsen for vertikale aftaler (forordning 2022/720) (EU) 2022/720, punkt 11-12.

³⁰⁹ Jf. BEK nr. 1164 af 06/08/2022, Bekendtgørelse om gruppefritagelse for kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis § 1.

³¹⁰ Denne vurdering er i overensstemmelse med EU Kommissionens retningslinjer for vertikale begrænsninger punkt 67 om, at artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2022/720 ikke finder anvendelse på en aftale, i henhold til hvilken en udbyder af onlineformidlingstjenester pålægger en fast salgspris, samt punkt 194 om at en udbyder af onlineformidlingstjenester ikke er forhindret i at tilskynde konkurrencedygtige priser eller at sænke priserne, men at pålæggelse af en fast salgspris udgør en alvorlig konkurrencebegrænsning omfattet af artikel 4, litra), i forordning (EU) 2022/720.

³¹¹ Det er ligeledes styrelsens vurdering, at artikel 10 i forordning (EU) 2022/720 eller Bekendtgørelse om gruppefritagelse for kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis § 5 BEK nr 1164 af 06/08/2022 ikke finder anvendelse, idet aftalen ligeledes ikke opfylder betingelserne i forordning (EU) nr. 330/2010.

4.4.2 Aftalen mv. opfylder ikke betingelser for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8 og TEUF artikel 101, stk. 3

526. Det følger af konkurrencelovens § 8, stk. 1,³¹² at forbuddet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, ikke finder anvendelse, hvis en aftale mellem virksomheder, en vedtagelse indenfor en sammenslutning af virksomheder eller en samordnet praksis mellem virksomheder opfylder fire betingelser.³¹³
527. De fire – kumulative – betingelser er, at aftalen m.v.:
1. bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling,
 2. sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved,
 3. ikke pålægger virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål, og
 4. ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.
528. Konkurrencelovens § 8, stk. 1, sonderer ikke mellem alvorlige og ikke-alvorlige konkurrencebegrænsninger. I princippet kan alle konkurrencebegrænsende aftaler mv. derfor opnå fritagelse, men det må kræve en særlig underbygget begrundelse, hvis aftaler mv., som indeholder alvorlige konkurrencebegrænsninger, skal kunne opfylde betingelserne i konkurrencelovens § 8. Det er derfor usandsynligt, at alvorlige konkurrencebegrænsninger opfylder betingelserne for fritagelse i konkurrencelovens § 8, stk. 1.³¹⁴
529. Det er virksomhederne, der skal bevise, at alle betingelserne for individuel fritagelse i konkurrencelovens § 8, stk. 1, er opfyldt.³¹⁵

Autobutlers bemærkning om transparens og lavest mulige transaktionsomkostninger

530. Autobutler har sit høringssvar af 9. marts 2023 anført:

"Autobutler i hele sin levetid har arbejdet intensivt for at sikre de danske bilejere den størst mulige transparens og de lavest mulige omkostninger, når bilen skal på værksted, hvilket også blev fremhævet af Konkurrencestyrelsen i tidligere udtalelser i 2014".³¹⁶

531. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker indledningsvist, at den nærværende sag omhandler, at Autobutler, sammen med en række værksteder, har fastsat én bestemt pris for en given ydelse og ikke andre tiltag eller Autobutlers platform i sin helhed.
532. I det følgende afsnit vil styrelsen behandle de påberåbte effektivitetsfordele, som der eventuelt måtte være ved aftalen mv. om faste priser.

Overordnet om Autobutlers effektivitetsforsvar

³¹² Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til TEUF artikel 101, stk. 3.

³¹³ Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at styrelsen ved udøvelsen af skønnet over, hvorvidt betingelsen i § 8, stk. 1 er opfyldt, skal tage hensyn til Kommissionens og Domstolens praksis efter artikel 101, stk. 3, jf. forarbejderne til lov nr. 384 af 10. juni 1997, FT 1996-97, tillæg A, side 3662, h.sp.

³¹⁴ Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 46.

³¹⁵ Jf. FT 2004/05, 1. samling, tillæg A, side 1638 v.sp. samt Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 38.

³¹⁶ Jf. Bilag 13, *Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023*, side 1.

533. Autobutler har angivet følgende i Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens meddelelse om betænkeligheder af 16. juni 2022:

*"Produktpakkerne er lovlige, idet de ikke begrænser konkurrencen og under alle omstændigheder opfylder betingelserne for individuel fritagelse i konkurrencelovens § 8, stk. 1 og EUF-traktatens artikel 101(3)."*³¹⁷

534. Autobutler anvender termen "Produktpakkerne" om fastprisprodukterne. Autobutler referer således til de ydelser, som var omfattet af faste priser, og ikke de nye lancerede produktpakker, hvor værksteder individuelt selv fastsætter sine priser, jf. punkt 3.4.1.3. Det følger således af det ovenstående, at Autobutler vurderer, at fastprisprodukterne opfylder betingelserne i konkurrencelovens § 8, stk. 1.
535. Autobutler har overordnet påberåbt sig to typer af effektivitetsgevinster som følge af aftalen mv. om faste priser:
- » fører til lavere priser for forbrugerne.
 - » sikrer bilejerne øget kvalitet samt lavere transaktionsomkostninger.
536. Styrelsen vil i det følgende vurdere, hvorvidt de to påberåbte effektivitetsgevinster opfyldt betingelserne i §8 og TEUF, artikel 101, stk. 3.

4.4.2.1 Ad betingelse 1: Bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling

537. Det fremgår af konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 1, at den konkurrencebegrænsende aftale m.v. skal bidrage til at styrke effektiviteten ved at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller ved at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling.³¹⁸ Det vil sige, at aftalen m.v. skal have givet anledning til effektivitetsgevinster.
538. Som det fremgår af punkt 529, er det den virksomhed, der påberåber sig individuel fritagelse i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1, der skal dokumentere, at samtlige betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1, er opfyldt. Det indebærer i forhold til den første betingelse, at virksomheden skal kunne dokumentere:³¹⁹
- a) Effektivitetsgevinsters art, hvor der alene kan tages hensyn til objektive økonomiske fordele og ikke fx omkostningsbesparelser, der alene beror på udøvelse af markedsstyrke.
 - b) Forbindelsen mellem aftalen m.v. og effektivitetsgevinsterne, hvor der skal være en tilstrækkelig årsagssammenhæng mellem aftalen m.v. og de påståede effektivitetsgevinster.
 - c) Sandsynligheden for og størrelsen af effektivitetsgevinsterne.
 - d) Hvordan og hvornår effektivitetsgevinsterne er opnået.

³¹⁷ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 3.

³¹⁸ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 48.

³¹⁹ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 46, punkt 49 og punkt 51-58.

539. Formålet med betingelse 1 er at afklare, hvilke effektivitetsgevinster, der kan tages hensyn til ved vurderingen af, om aftalen mv. opfylder de øvrige tre betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1.³²⁰
540. Styrelsen vil nedenfor gennemgå de effektivitetsgevinster, som Autobutler har gjort gældende, for at vurdere, om der kan tages hensyn til de enkelte påberåbte effektivitetsgevinster ved vurderingen af, om aftalen mv. opfylder de øvrige tre betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1.

Autobutlers argumentation om at aftalen mv. fører til lavere priser for forbrugerne

541. Autobutler har anført, at aftalen mv. om faste priser *"har ført til en objektiv økonomisk fordel i form af markant og systematisk lavere priser for forbrugerne."*³²¹
542. Til støtte herfor har Autobutler selv udarbejdet og indsendt en analyse af priserne på hjulskifte. Styrelsen vil i det følgende redegøre for den data, som Autobutler har fremsendt til styrelsen, og den bagvedliggende metode.
543. Der fremgår følgende om analysen i Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens meddelelse om betænkeligheder af 16. juni 2022:

*"Siden december 2021 [har Autobutler] indsamlet et omfattende prismateriale fra mere end 150 værksteder, såvel Autobutlertilknyttede værksteder samt værksteder uden tilknytning til Autobutler i relation til hjulskifte."*³²² [styrelsens indsættelse].

544. Dette data, ifølge Autobutler:

*"[...] demonstrerer, at de opgaver, som har været udbudt gennem produktpakkerne [dvs. fastprisydelserne], systematisk har været prissat under de Autobutlertilknyttede værksteders individuelle priser uden for Autobutler og markant under priserne hos værksteder, uden tilknytning til Autobutler."*³²³ [styrelsens tilføjelse].

545. Autobutler har taget udgangspunkt i ydelsen hjulskifte og bygget sin argumentation op på følgende måde:
- » At den faste pris på hjulskifte i december 2021, var væsentligt lavere end gennemsnitspriser på hjulskifte uden for Autobutler (både de værksteder, der også var en del af fastprisaf-talen, og dem, der ikke var)
 - » at gennemsnitsprisen på produktpakken hjulskifte i marts 2021 (dvs. efter ophør af fastprisaf-talen) var steget markant op til næsten samme niveau, som prisen uden for Autobutler (mens priserne uden for Autobutlers platform stort set var uændrede), og
 - » at der var meget få eksempler på, at værksteder i marts 2022, dvs. efter ophøret af fastprisydelsen, prissatte ydelsen hjulskifte lavere end den tidligere faste pris på 199 kr.
546. Autobutler har hertil, i sit effektivitetsforsvar, anført, at som følge af, at den faste pris for hjulskifte blev erstattet med "produktpakker", som er en forhåndsdefineret ydelse hvor værkstederne selv fastsætter en pris, er gennemsnitspriserne steget fra 199 til 333 kr.³²⁴

³²⁰ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 48.

³²¹ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 4.

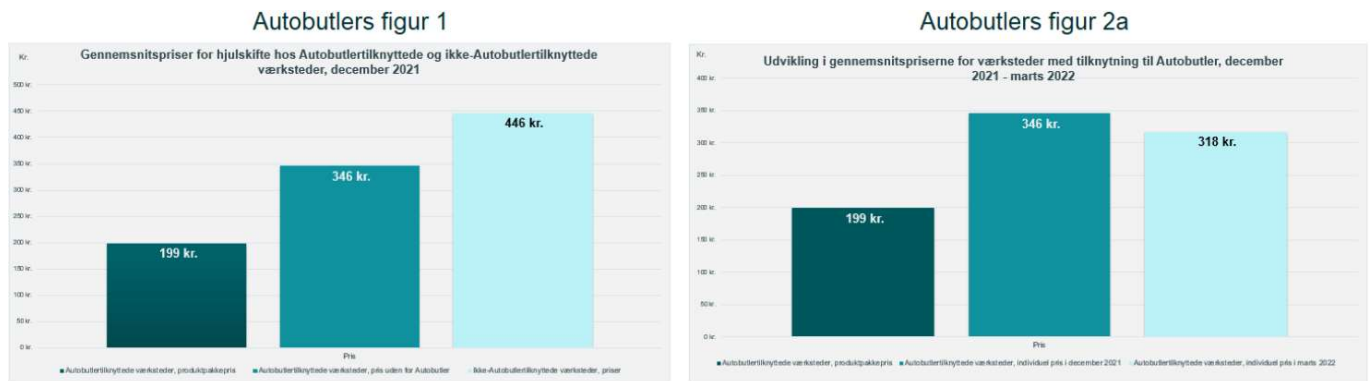
³²² Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 4.

³²³ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 4.

³²⁴ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 5.

547. Autobutler har i materialet illustreret dette med fire figurer, som er gengivet nedenfor i Figur 4.2:

Figur 4.2 Gennemsnitspriser for hjulskifte hos Autobutlertilknyttede og ikke-Autobutlertilknyttede værksteder, december 2021

Anm.: I Autobutlers brev til styrelsen af 16. juni 2022 betegnes figuren som "Figur 1". To af figurene er fortroligholdte.

Kilde: Bilag 5, Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB, side 4 og Bilag 6, Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022

548. Gruppen "Autobutler-tilknyttede værksteders individuelle priser" består af i alt 286 værksteder; 153 i december 2021 og 190 i marts 2022.³²⁵ Det er styrelsens forståelse, at "Autobutler-tilknyttede værksteder" dækker over både værksteder på Autobutlers platform, der har deltaget i aftalen mv. vedrørende hjulskifte, og værksteder på Autobutlers platform, der ikke har deltaget i aftalen mv. vedrørende hjulskifte i december 2021.
549. Gruppen "ikke-Autobutlertilknyttede værksteder" består af 66 værksteder i december 2021 og 57 værksteder i marts 2022.³²⁶
550. Autobutlers analyse omfatter kun ydelsen hjulskifte. Autobutler har oplyst følgende om årsagen til, at analysen kun omfatter hjulskifte:

*"Hjulskifteydelsen er udvalgt, fordi den repræsenterer en ydelse, som i høj grad er sammenlignelig på tværs af autoriserede og uautoriserede værksteder, og fordi ydelsen i omfang og karakter ikke varierer betydeligt afhængig af, hvilken type bil ydelsen leveres til."*³²⁷

551. Autobutler har yderligere anført:

"[...] at der efter afskaffelsen af produktpraksprisen på DKK 199 ses et tydeligt og systematisk opadgående prispres på hjulskiftepriserne. Således har hverken værkstederne med eller uden tilknytning til Autobutler sænket deres priser til et niveau, der

³²⁵ Jf. Bilag 6, Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022, følgebilag (3).

³²⁶ Jf. Bilag 6, Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022, følgebilag (3).

³²⁷ Jf. Bilag 6, Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022.

ligger under den tidligere produktpakkepris. [...] Et tilsvarende billede vil antageligt gøre sig gældende for de øvrige produktpakker”³²⁸

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering

552. Autobutler skal dokumentere, at hver enkelt effektivitetsgevinst bidrager til at styrke effektiviteten ved at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller ved at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling.
553. Det følger af retningslinjerne for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3, punkt 49, at:
- ”Af EF-domstolens retspraksis følger, at det kun er objektive fordele, der kan tages hensyn til. [...] Hvis f.eks. virksomheder aftaler at fastsætte priser eller dele markeder, reducerer de produktionen og dermed også produktionsomkostningerne. En mindsket konkurrence kan også føre til lavere salgs- og markedsføringsomkostninger. Sådanne omkostningsbesparelser er en direkte følge af en reduktion af produktion og værdiskabelse. De har ingen konkurrencefremmende virkninger på markedet. I særdeleshed fører de ikke til nogen værdiskabelse i form af en integration af aktiver og aktiviteter. De sætter blot de implicerede virksomheder i stand til at øge deres indtjening og er derfor irrelevante i relation til artikel 81, stk. 3.”*
554. Yderligere følger det af retningslinjerne for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3, punkt 60, at:
- ”I almindelighed beror effektivitetsgevinster på en integrering af økonomiske aktiviteter, hvor virksomheder lægger deres aktiver sammen for at opnå, hvad de ikke kunne opnå lige så effektivt på egen hånd, eller hvor de overdrager opgaven til en anden virksomhed, som denne kan udføre mere effektivt.”*
555. For at der kan være tale om effektivitetsfordele, skal en virksomhed fremføre, hvad fordelene kommer af og sammenhængen mellem den konkurrencebegrænsende aftale mv. og effektivitetsfordelene.³²⁹
556. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer samlet, at betingelse 1 ikke er opfyldt. Styrelsen har særligt lagt vægt på følgende forhold:
1. Lave priser udgør ikke i sig selv en effektivitetsgevinst, og Autobutler har ikke dokumenteret forbindelsen mellem aftalen mv. og eventuelt lavere priser.
 2. Autobutlers data og metode er ikke tilstrækkelig til at dokumentere eventuelt lavere priser.
 3. Det er sandsynligt, at nogle bilejere har betalt en højere pris for hjulskifte som følge af aftalen mv.
 4. Autobutler har ikke tilstrækkeligt dokumenteret størrelsen på de eventuelle effektivitetsgevinster.
557. Nedenfor følger en nærmere gennemgang af hvert af forholdene.

³²⁸ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 6.

³²⁹ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 50.

Lave priser udgør ikke i sig selv en effektivitetsgevinst, og Autobutler har ikke dokumenteret forbindelsen mellem aftalen mv. og eventuelt lavere priser

558. Det er styrelsens vurdering, at Autobutlers påstand om lavere priser til forbrugerne, ikke i sig selv kan anses for at udgøre en egentlig effektivitetsgevinst. Autobutler har ikke fremført argumenter for, at aftalen mv. forbedrede produktionen eller fordelingen af varerne/tjenesterne eller fremmede den tekniske eller økonomiske udvikling for hverken værkstederne eller Autobutler, eller hvordan aftalen mv. kan have medført disse lavere priser, herunder hvordan aftalen sætter værkstederne i stand til at sætte lavere priser end uden aftalen.³³⁰
559. Hvis den påståede lavere pris fx følger af, at værkstederne sparer tid, og dermed omkostninger, på at skulle udarbejde tilbud, er dette en besparelse, som ikke kan anses som en effektivitetsgevinst, da denne besparelse blot er et resultat af konkurrencebegrænsningen og ikke fører til øget værdiskabelse.³³¹
560. Hvis lave priser alligevel skulle kunne anses for at udgøre en effektivitetsgevinst, er det fortsat styrelsens vurdering at betingelse 1 ikke er opfyldt jf. nedenstående.

Autobutlers data og metode er ikke tilstrækkelig til at dokumentere eventuelt lavere priser

561. Det er samlet styrelsens vurdering, at Autobutlers anvendte metode ikke er tilstrækkelig til at løfte bevisbyrden for, at aftalen mv. medførte lavere priser, jf. det følgende:
562. **For det første** er priserne, som værkstederne anvender uden for Autobutlers platform, ikke nødvendigvis priser for sammenlignelige ydelser. Det fremgår blandt andet af det tilsendte data, at visse af de "ikke-Autobutlertilknyttede værksteders" priser er inklusiv TPMS-kodning³³², hvilket ikke var inkluderet i Autobutlers fastprisydelse.³³³ Dette kan blandt andet medføre, at prisen hos de "ikke-Autobutlertilknyttede værksteder" er højere som følge af, at TPMS-kodningen medfører værkstederne ekstra omkostninger, og bilejeren får flere ydelser end via Autobutlers fastprisydelse. På samme vis har Autobutler ikke fremlagt dokumentation for, at "Autobutlertilknyttede værksteders" priser uden for aftalen mv. om faste priser er direkte sammenlignelig med Autobutlers fastprisydelser. Dertil kommer, at analysen er baseret på et begrænset antal "ikke Autobutlertilknyttede værksteder", hvor Autobutler ikke har oplyst hvordan disse er blevet udvalgt.
563. **For det andet** viser de fremsendte priser ikke den pris, som forbrugerne reelt betaler for ydelsen. Det skyldes, at det er styrelsens forståelse, at de fremsendte priser – udover de faste priser - er de "listepreiser", som værkstederne enten annoncerer med på deres egne hjemmesider eller byder med på produktpakken på Autobutlers platform, og derved ikke nødvendigvis er de realiserede priser, som bilejeren ender med at betale. Det er styrelsens vurdering, at en ikke-vægtet gennemsnitspris, baseret på "listepreiser", i nærværende sag vil overvurdere gennemsnitsprisen i forhold til gennemsnitsprisen der betales på markedet.
564. Hvis bilejeren blot får ét lavere tilbud og vælger dette, er det kun denne pris og ikke de øvrige priser, der er relevant. Det betyder, at hvis der bare er ét værksted, der er villig til at tage en lavere pris end fastprisproduktet, og denne er inden for bilejerens geografiske rækkevidde og

³³⁰ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 64-72.

³³¹ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 49.

³³² TPMS står for "Tire Messure Pressing System" og er et system, der bruges til at kontrollere, hvorvidt et dæk mister luft

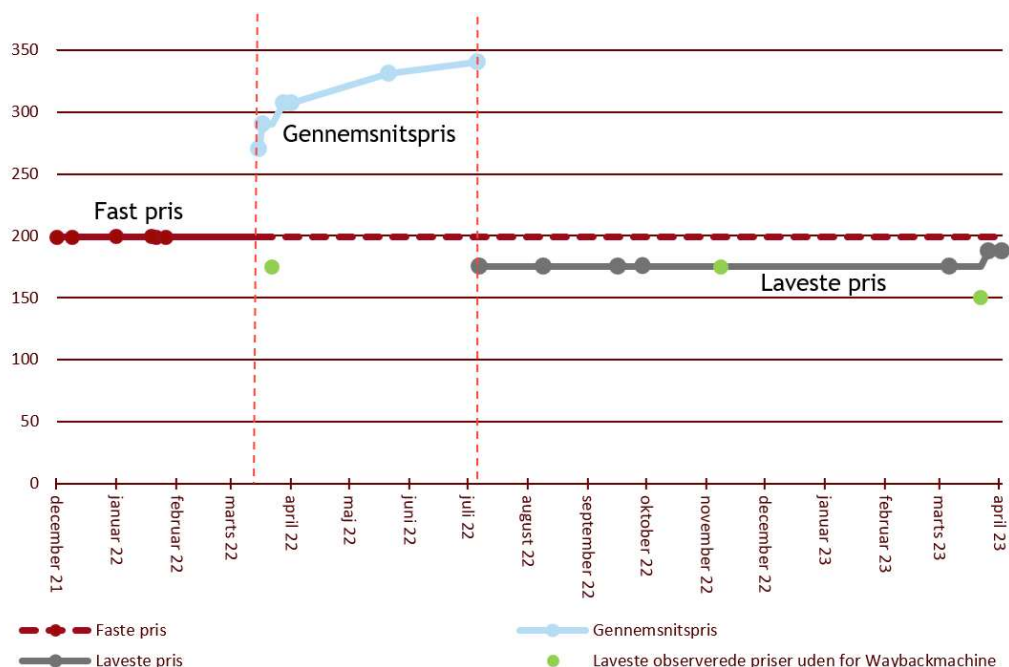
³³³ Fremgår bl.a. af Autobutler_promotxt til kampagne 109 jf. bilag 1, Autobutlers database.

har tilstrækkelig stor kapacitet til efterspørgslen, er det dennes pris, hvorfra gevinsten skal udregnes. Det er derfor ikke afgørende, at der er nogle værksteder, der har registreret en meget høj pris, da denne høje pris ikke nødvendigvis betales af nogen bilejere.

565. **For det tredje** er det styrelsens vurdering, at en sammenligning af den faste pris fra december 2021 med hhv. priser uden for Autobutlers platform i december 2021 og i marts 2022 ikke er tilstrækkelig til at bevise, at den faste pris samlet set i perioden 2016-2021, hvor aftalen mv. har været gældende, har medført lavere priser. Som tidligere beskrevet, har den faste pris på hjulskifte tidligere været fastsat til andre priser end 199 kr., herunder 149 og 249 kr., jf. punkt 62. Der har således på andre tidspunkter i perioden været værksteder, som har været villige til at tilbyde en pris, som var lavere end 199 kr. Tilsvarende kunne der i den periode, hvor fastprisydelser var 249 kr., have været værksteder, som der havde været villige til at tage en lavere pris end 249 kr.
566. **Samlet set** kan det derfor ikke på baggrund af Autobutlers data konkluderes, om og evt. i hvilket omfang kunderne samlet ville have betalt en højere pris for hjulskifte uden aftalen mv. om faste priser, da det afhænger af, hvilken pris der skal betales til det værksted, der konkret bliver valgt af kunden.
567. **Endeligt** er det styrelsens vurdering, at der ved vurderingen af aftalens mv. effektivitetsgevinster ikke kan ses isoleret på prisen på ydelserne hjulskifte, men at det også er nødvendigt at inddrage de øvrige otte ydelser, som har været omfattet af aftalen mv. Autobutler har hertil ikke fremsendt data til anvendelse for styrelsens vurdering, men anført:
- "Et tilsvarende billede vil antageligt gøre sig gældende for de øvrige produktpakker."³³⁴*
568. Det er styrelsens vurdering, at en sådan udtalelse ikke er tilstrækkeligt til at opfylde dokumentationskravet i betingelse 1.
- Det er sandsynligt at nogle bilejere har betalt en højere pris for ydelserne omfattet af aftalen mv.*
569. Hvis Autobutlers metode alligevel anvendes til at udregne effektivitetsgevinstens størrelse, er det styrelsens vurdering, at en sammenligning mellem den faste pris fra december 2021 og de indmeldte priser på produktpakken fra marts 2022 alene ikke er retvisende for udviklingen på markedet.
570. Styrelsen har indhentet historiske oplysninger om annoncerede priser for hjulskifte, airconditionservice, basisservice og olieskift på Autobutlers forside på autobutler.dk, jf. punkt 138.
571. Det fremgår af de indhentede data (og er illustreret i nedenstående Figur 4.3), at Autobutler i perioden december 2021 til marts 2022 annoncerede med *faste priser* på deres hjemmeside. Fra marts 2022 til 6. juli 2022 annoncerede Autobutler *gennemsnitspriserne*, og fra 7. juli 2022 og frem til 2. april 2023 annoncerede Autobutler med *"fra priser"*, som er den *laveste tilgængelige pris* på produktpakken på autobutler.dk.

³³⁴ Jf. Bilag 5, Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB, side 6.

Figur 4.3 Den fremhævede pris' udvikling for hjulskifte på autobutler.dk, fra december 2021 til april 2023

Anm. 1: Figuren er opdelt i perioder efter, at Autobutler på deres hjemmeside viser den faste pris frem til marts 2022, gennemsnitspris fra marts 2022 til juli 2022, og laveste pris fra juli 2022 og frem

Anm. 2: "Observationer uden for waybackmachine" fra marts 2022, er fra den data som Autobutler fremsendte i forbindelse med deres effektivitetsforsvar. De resterende er styrelsens egne observationer fra autobutler.dk.

Anm. 3: Fastprisaftalen sluttede i marts 2022, men er illustreret for resten af perioden til sammenligning.

Kilde: Waybackmachine, Bilag 6: Følgebilag (3), Bilag 10, Screenshot fra www.autobutler.dk hhv. 8. november 2022 og 22. marts 2023 og Bilag 14, Data fra waybackmachine

572. Data fra Autobutlers hjemmeside viser således, at *gennemsnitspriserne* for hjulskifte var højere end den faste pris, mens "*fra priser*" var lavere end den faste pris omfattet af aftalen mv. Dertil fremgår tre priser, som styrelsen selv har identificeret som laveste pris på det pågældende tidspunkt, og som alle er lavere end den faste pris.
573. Samme tendens ses for de øvrige ydelser, som styrelsen har kunnet finde den faste pris fra december 2021 og efterfølgende prisdata på, jf. nedenstående Tabel 4.1.

Tabel 4.1 Priser på Autobutlers hjemmeside fra december 2021 til april 2023

Ydelse	Fast pris december 2021	Gennemsnitspris	Laveste pris
Airconditionservice	549 kr.	[693;774]	399
Basisservice	949 kr.	[1.240;1.290]	[499;939]
Olieskifte	749 kr.	[912;964]	[469;664]

Note 1: For så vidt angår airconditionservice, har styrelsen kunnet finde gennemsnitsprisen for hver måned i perioden marts til juli 2022, med undtagelse af juni 2022. Den laveste pris for airconditionservice har styrelsen kunnet finde i juli, august og september 2022.

Note 2: For så vidt angår basisservice, har styrelsen kunnet finde gennemsnitsprisen for hver måned i perioden marts til juli 2022, med undtagelse for juni 2022. Den laveste pris for basisservice har styrelsen kunne finde i juli, august, september og december 2022 samt februar, marts og april 2023.

Note 3: For så vidt angår olieskifte, har styrelsen kunnet finde gennemsnitsprisen for hver måned i perioden marts til juli 2022, med undtagelse for juni 2022. Den laveste pris for olieskifte har styrelsen kunnet finde i juli, august, september og december 2022 samt februar, marts og april 2023.

Kilde: Bilag 14, Data fra waybackmachine

574. Det er på den baggrund styrelsens vurdering, at der har været værksteder, som har været villige til at tilbyde fastprisydelser igennem produktpakken billigere end den faste pris, som Autobutler senest satte på ydelserne.
575. Styrelsen er ikke uenig med Autobutler i, at der kan være bilejere, som har fået en besparelse på en ydelse omfattet af aftalen mv., men styrelsen vurderer samtidig, at det er sandsynligt, at der har været forbrugere, som har betalt en højere pris på en ydelse omfattet af aftalen mv., end hvad de ville have betalt, hvis aftalen mv. ikke havde eksisteret.

Autobutler har ikke tilstrækkeligt dokumenteret størrelsen på de eventuelle effektivitetsgevinster

576. Hvis det alligevel bliver fundet, at lave priser kan anses som en effektivitetsgevinst, vurderer styrelsen, at Autobutler ikke tilstrækkeligt har angivet størrelsen af effektivitetsgevinsten.
577. Autobutler har fremført at:
- ”størrelsen af den markant lavere pris kan dokumenteres gennem undersøgelse af priserne på produktpakkerne i forhold til de individuelle priser hos både Autobutlerværkstederne og værksteder uden tilknytning til Autobutler (figur 1)”³³⁵*
578. Det fremgår heraf, at Autobutler vurderer, at effektivitetsgevinstens størrelse kan dokumenteres ved en sammenligning af de faste priser og priserne uden for Autobutlers platform. Dette vil betyde at størrelsen skal udregnes på baggrund af forskellen mellem den faste pris og priserne uden for Autobutlers platform. På baggrund af den data som Autobutler har fremsendt, vil sidstnævnte være en gennemsnitspris på imellem 337 kr. og 446 kr.
579. Autobutler har imidlertid ikke angivet nærmere eller præciseret, hvor stor den samlede gevinst ved aftalen mv. er.

³³⁵ Jf. Bilag 5, Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB, side 6

580. Styrelsen er overordnet ikke enig med Autobutler i, at størrelsen på effektivitetsgevinsten skal udregnes på baggrund af de observerede priser i hhv. december 2021 og marts 2022, jf. Autobutlers figur 1, jf. Figur 4.2 ovenfor,³³⁶ og som vil betyde at effektivitetsgevinsten i gennemsnit vil være på mellem 138 kr. til 247 kr.³³⁷
581. Det skyldes for det første, at de to perioder ikke nødvendigvis er retvisende for priserne på markedet, blandt andet fordi den faste pris og produktpakkeprisen for ydelserne har varieret over tid, jf. Tabel 3.1, Figur 4.3 og Tabel 4.1, samt at gennemsnitsprisen ikke er retvisende for den pris, som forbrugeren reelt betaler, jf. punkt 556.
582. For det andet er styrelsen ikke enig i, at Autobutler anvender den rigtige population til at beregne den eventuelle prisforskel. Det er styrelsens vurdering, at det ville være mere retvisende, hvis beregningerne var baseret på samme population i begge perioder, dvs. kun at se på de værksteder, der havde deltaget i fastprisaftalen. Hvis dette var gjort, ville den beregnede prisforskel blive væsentligt reduceret.
583. Det er på denne baggrund styrelsens vurdering, at Autobutler ikke tilstrækkeligt har dokumenteret størrelsen på den påberåbte effektivitetsgevinst "lavere priser".

Opsummering – effektivitetsgevinst i form af lavere priser

584. Det er samlet styrelsens vurdering, at Autobutler ikke har dokumenteret, at aftalen mv. om faste priser har ført til effektivitetsgevinster. Dertil er det styrelsens vurdering, at selv hvis 'lavere priser' betragtes som en effektivitetsgevinst (hvilket styrelsen, som nævnt, ikke er enig i), så har Autobutler ikke dokumenteret tilstrækkeligt, om der er en sådan gevinst, og hvilken størrelse en sådan gevinst har haft.

Autobutlers argumentation om at aftalen mv. sikrer bilejerne øget kvalitet samt lavere transaktionsomkostninger

585. I Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens meddelelse om betænkninger af 16. juni 2022 angiver Autobutler, at aftalen mv. har:

"[...] sikret bilejerne øget kvalitet i de specifikke produkter udbudt på Autobutler, øget garantidækning, forudberegnelighed og skriftlighed i opgaveløsningen, samt lavere transaktionsomkostninger, idet tilbudsindhentning, aftaleindgåelse og koordinering foregår digitalt og derved forenkler bilejernes tidsforbrug."³³⁸

586. I Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022 har Autobutler uddybende oplyst følgende om øget garantidækning:

"Selve priskomponenten i produktpakkerne har ikke isoleret set øget garantidækningen, idet Autobutler som et generelt krav til værkstederne på platformen kræver, at der ydes 3 års garanti på udført arbejde. Den øgede garantidækning består i, at værkstederne i almindelighed ikke er villige til at tilbyde produktpakkeydelserne til det prispunkt, som Autobutler fastsatte. Dermed ville værkstederne i et kontrafaktisk scenarie enten hæve prisen, eller reducere kvaliteten i ydelsen. I og med at Autobutler fastsatte et lavt prispunkt på produktpakkerne, men samtidig opretholdt kvalitetskravene, herunder garantidækningen til ydelsen, og parallelt anvendte væsentlige ressourcer på at opfordre værkstederne til deltagelse

³³⁶ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 6.

³³⁷ Jf. Bilag 7: *Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 27. september 2022*, side 4.

³³⁸ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 6-7.

i produktpakkerne muliggjorde Autobutler, at bilejerne kunne opnå såvel en markedsledende pris samt en høj ydelseskvalitet.”³³⁹

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering

587. Autobutler skal dokumentere, at aftalen mv. bidrager til at styrke effektiviteten ved at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller ved at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, jf. punkt 552.
588. Sagen handler om en aftale mv. om faste priser på udvalgte ydelser og ikke om andre ydelser på Autobutler.dk eller Autobutlers forretningsmodel generelt.
589. Det er styrelsens vurdering, at de af Autobutler anførte effektivitetsgevinster i form af øget garantidækning, skriftlighed, forudberegnelighed og lavere transaktionsomkostninger i høj grad gælder for alle tilbud, der indhentes via autobutler.dk, herunder de ydelser, der ikke var omfattet af aftalen mv. om faste priser. Der er således ikke direkte årsagssammenhæng mellem aftalen mv. og de nævnte effektivitetsgevinster.
590. For så vidt angår bilejerens reducerede tidsforbrug, er det styrelsens vurdering, at Autobutler ikke i tilstrækkelig grad har dokumenteret, hverken den konkrete effektivitetsgevinsts størrelse eller sandsynligheden for opnåelse heraf. Hertil har Autobutler heller ikke angivet en årsagssammenhæng mellem aftalen mv. og forbrugerens opnåelse af det reducerede tidsforbrug.
591. På den baggrund er det styrelsens vurdering, at Autobutler ikke har godtgjort, at aftalen mv. om faste priser på udvalgte ydelser bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling for så vidt angår Autobutlers påberåbelse af, at aftalen mv. sikrer bilejerne øget kvalitet samt lavere transaktionsomkostninger.

Delkonklusion på ad betingelse 1

592. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer samlet, at Autobutler ikke har godtgjort, at aftalen mv. om at anvende faste priser på udvalgte ydelser bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling.
593. Da det er styrelsens vurdering, at Autobutler ikke har dokumenteret, at aftalen mv. mellem Autobutler og værkstederne om at anvende faste priser på udvalgte ydelser bidrog til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, er det ikke nødvendigt at foretage en vurdering af, om de øvrige betingelser i § 8, stk. 1, er opfyldt.³⁴⁰ Styrelsen vil dog for fuldstændighedens skyld foretage en vurdering af de øvrige betingelser.

4.4.2.2 Ad betingelse 2: Sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved

594. Hvis Autobutler kunne dokumentere, at aftalen mv. medførte effektivitetsgevinster, indebærer den anden betingelse ifølge Retningslinjerne for anvendelsen af TEUF artikel 101, stk. 3, at det

³³⁹ Jf. Bilag 6, *Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022*.

³⁴⁰ Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 38.

er forbrugerne³⁴¹ i bredere forstand, der skal sikres en rimelig andel³⁴² af fordelene ved de eventuelle effektivitetsgevinster.³⁴³

595. Det fremgår dertil af retningslinjerne for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3, punkt 85, at:

” ... de fordele, der gives videre til forbrugerne, mindst skal opveje enhver faktisk eller sandsynlig negativ indvirkning, som en konkurrencebegrænsning omfattet af artikel 81, stk. 1, har for dem”³⁴⁴

Autobutlers argumentation

596. Autobutler angiver følgende om, hvorvidt adfærden sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene:

”Som en direkte følge af produktpakkerne, har Autobutler sikret de danske bilejere markant lavere gennemsnitspriser, jf. figur 1 ovenfor. Forbrugerne har gennem produktpakkerne således fået direkte adgang til en pris markant under markedsprisen. Den direkte adgang til denne pris blev muliggjort ved, at Autobutler stiller sig imellem værkstederne og forbrugerne, hvormed samtlige effektivitetsgevinster, er tilfaldet forbrugerne direkte. Endvidere har produktpakkerne skabt forudberegnelighed både i forhold pris, kvaliteten af ydelsen samt garantidækning og sikret forbrugerne skriftlighed og langt lavere transaktionsomkostninger. Der er tillige tale om en aktuel gevinst, idet forbrugerne opnår en besparelse i det øjeblik, hvor de tilvalgte en produktpakke frem for at foretage selvstændig afdækning af relevante værksteders prispunkter, uden den grad af sikkerhed for kvalitet, garantidækning og skriftlighed, som produktpakkerne medførte. En aftales positive virkninger skal afvejes mod og opveje dens negative virkninger for forbrugerne. Produktpakkerne har ikke haft negative virkninger for konkurrencen.”³⁴⁵

597. Autobutler anfører således, at de faste priser har sikret bilejerne:

- » lavere gennemsnitspriser,
- » forudberegnelighed både i forhold pris, kvaliteten af ydelsen samt garantidækning og sikret forbrugerne skriftlighed og langt lavere transaktionsomkostninger, og
- » tidsbesparelse.

³⁴¹ Begrebet ”forbruger” omfatter i denne sammenhæng: ”[...] alle direkte eller indirekte brugere af de produkter, aftalen omhandler, herunder producenter der anvender produkterne som input, grossister, detailforhandlere og endelige forbrugere, det vil sige fysiske personer, der ikke køber produkterne som led i deres erhverv. Med andre ord er de forbrugere, der tales om i artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], aftaleparternes kunder samt senere købere.”, jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 84.

³⁴² Begrebet ”rimelig andel” skal forstås således, at fordelene, der gives videre til forbrugerne, mindst skal opveje enhver faktisk eller sandsynlig negativ indvirkning, som en konkurrencebegrænsning omfattet af artikel 101, stk. 1, har for dem. Det betyder også, at den konkurrencebegrænsende aftales nettovirkning i det mindste skal være neutral for forbrugerne, jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 85.

³⁴³ Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 83.

³⁴⁴ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 85.

³⁴⁵ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 7.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering

598. Styrelsen bemærker indledningsvist, at Autobutler grundlæggende anfører den samme argumentation, som er blevet anført under den første betingelse, jf. afsnit 4.4.2.1, og der henvises derfor i det hele dertil.
599. Såfremt Autobutler kunne dokumentere, at aftalen mv. medførte en effektivitetsgevinst i form af lavere priser til bilejerne på de produkter, der var omfattet af aftalen mv., kan det ikke udelukkes, at yderligere undersøgelser ville vise, at en del af besparelserne er tilfaldet bilejerne – netop de lavere priser på de pågældende produkter.
600. Det er imidlertid styrelsens vurdering, at det er usandsynligt, at den af Autobutler påståede gevinst i form af lavere priser på ydelserne omfattet af aftalen mv., opvejer ”*enhver faktisk eller sandsynlig negativ indvirkning*”, som aftalen mv. har haft på konkurrencen mellem de deltagende værksteder.
601. Som det fremgår i afsnit 4.3.3.4.1 er det styrelsens vurdering, at aftalen har haft en negativ indvirkning på konkurrencen mellem de værksteder, som deltog i aftalen mv. En eventuel effektivitetsgevinst i form af lavere priser på de ydelser, der er omfattet af aftalen mv., skal derfor være af en sådan størrelse, at de opvejer den samlede skade, der er sket på baggrund af den begrænsede konkurrence mellem de værksteder, som deltog i aftalen mv., og ikke kun på de enkelte ydelser.
602. Styrelsen har, i overensstemmelse med praksis, ikke kvantificeret den samlede størrelse på skaden som følge af konkurrencebegrænsningen, da der i denne sag er tale om en formålsovertrædelse. De påståede gevinster, som eventuelt er opnået med aftalen mv. i form af lavere priser på de omfattede ydelser, må imidlertid, uanset at Autobutler ikke har dokumenteret størrelsen heraf, jf. 4.4.2.1, antages at være relativt begrænsede henset til, at der er tale om få, relativt simple ydelser til en relativt begrænset værdi, 119-949 kr. i perioden, jf. Tabel 3.1. Dette skal ses i sammenhæng med skaden på konkurrencen potentielt vedrører konkurrencen om alle typer af reparations- og vedligeholdelsesydelser, som ofte er væsentligt større.
603. Dertil bemærker styrelsen, at Autobutler og værkstederne havde et subjektivt formål med aftalen mv. om at øge salget og indtjeningen på tillægsydelser. Så selv hvis bilejeren fik den fulde af Autobutler anførte gevinst på fastprisproduktet, ville bilejeren samtidig kunne opleve et ”tab” i form af tillægsydelser mv. Dette illustreres af nedenstående interne e-mail i Autobutler af 26. april 2016 om en kommende forårskampagne:

”2) 299 lyder som en fornuftig pris. Vigtigt vi gør det helt tydeligt for kunden, at der ikke medgår dele eller væsker i tilbuddet, men som kunden kan vælge at tilkøbe, hvis nødvendigt. Værkstedet er forpligtet til at ringe til kunden inden arbejdet igangsættes, så det kan vi også slå på for at skabe tryghed. Folk vil vide sig sikre på prisen

3) Vil derfor også fjerne den del der vedrører op til 1 liter olie etc. Det er her værkstedet skal tjene penge, så det er kun en visuel gennemgang af bilen”³⁴⁶ [styrelsens understregning]

604. Styrelsen vurderer derfor, at det er usandsynligt, at de eventuelle gevinster i form af lavere priser er tilstrækkelig store til at opveje den skadelige effekt, aftalen mv. måtte have haft på konkurrencen mellem de deltagende værksteder.

³⁴⁶ Jf. bilag 3, Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021, bevis 3

605. Styrelsen vurderer videre, at det ikke kan udelukkes, at fordele ved garantidækning, sikring af skriftlighed og lavere transaktionsomkostninger ved at bruge platformen formentligt er tilfaldet forbrugerne. Det er dog samtidig styrelsens vurdering, at disse fordele gælder generelt for Autobutlers platform, og derved ikke alene gælder for ydelse omfattet af aftalen mv. om faste priser, jf. punkt 588.
606. Det er dog ikke nødvendigt at tage endeligt stilling til, hvorvidt den anden betingelse for fritagelse i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 2, er opfyldt, idet de fire betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1 er kumulative, og den første betingelse ikke er opfyldt.

4.4.2.3 Ad betingelse 3: Ikke pålægger virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål

607. Såfremt Autobutler kunne dokumentere, at aftalen mv. medførte effektivitetsgevinster skal det i forhold til den tredje betingelse vurderes, om aftalen mv. pålagde Autobutler og værkstederne begrænsninger, som ikke var nødvendige for at opnå effektivitetsgevinsterne.³⁴⁷ I denne vurdering indgår det, om der med aftalen mv. skabes større effektivitetsgevinster, end hvis den ikke havde fandtes.³⁴⁸
608. En relevant faktor i vurderingen af den tredje betingelse er, om der findes nogen anden økonomisk gennemførlig og mindre konkurrencebegrænsende måde at opnå effektivitetsgevinsterne på.³⁴⁹ Styrelsen har dog ikke til hensigt at foretage en revurdering af Autobutlers forretningsmæssige vurderinger og vil alene skride ind, såfremt det med rimelighed er klart, at der er realistiske og realiserbare alternativer. Det kan også være nødvendigt at undersøge, om Autobutler og værkstederne kunne have opnået effektivitetsgevinsterne på egen hånd.³⁵⁰
609. Det følger af Retningslinjerne for anvendelsen af TEUF artikel 101, stk. 3, at det for konkurrencebegrænsninger, der oplagt har til formål at begrænse konkurrencen, er usandsynligt, at de vil blive anset for at være nødvendige.³⁵¹ Denne sag vedrører en aftale mv. mellem Autobutler og værkstederne om at anvende faste priser på udvalgte ydelser, hvilket efter styrelsens vurdering har til formål at begrænse konkurrencen, jf. afsnit 381. Det har den betydning, at kravene til, at Autobutler skal kunne forklare og dokumentere, at aftalen mv. har været nødvendig, er større.³⁵²

Autobutlers argumentation

610. Autobutler anfører i relation til den tredje betingelse, at:

"Autobutler er med produktpakkerne ikke gået videre end, hvad der har været nødvendigt for at sikre effektivitetsgevinster, idet Autobutler alene har opfordret værkstederne til at deltage i produktpakkerne. Der har således på intet tidspunkt været tale om, at Autobutler har prissat de tilknyttede værksteders individuelle ydelser, idet Autobutler ikke

³⁴⁷ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 73.

³⁴⁸ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 74.

³⁴⁹ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 75 og 76.

³⁵⁰ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 76.

³⁵¹ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 79.

³⁵² Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 79.

har pålagt værkstederne at deltage i produktpakkerne, og de tilknyttede værksteder har således til enhver tid haft mulighed for at udbyde produktpakkerne til lavere priser uden for Autobutler. Dette er der også meget få værksteder, der har gjort med pakkerne – og desto færre, der har gjort efter Autobutler ikke længere tilbyder pakkerne. Derudover bemærkes, at eksistensen af produktpakkerne gennem hele den periode, hvor disse var udbudt, var nødvendige for at opnå effektivitetsgevinsterne. Dette afspejler sig i figur 2 [og figur 2a], hvor det er demonstreret, at værkstederne tilknyttet Autobutler efter afskaffelsen af produktpakkerne ikke har formået at sænke deres priser ned til et prisniveau, som svarer til produktpakkerne. Således har produktpakkerne, siden deres lancering og frem til afskaffelsen af disse, været nødvendige for opnåelse af effektivitetsgevinsterne.”³⁵³ [styrelsens tilføjelse]

611. Autobutler anfører således, at:

- » Autobutler ikke har pålagt værkstederne at deltage i aftalen mv.,
- » de tilknyttede værksteder til enhver tid har haft mulighed for at udbyde ydelserne til lavere priser uden for Autobutler, og
- » eksistensen af aftalen mv. var nødvendig for at sikre den lave pris.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering

612. Styrelsen er enig med Autobutler i, at Autobutler ikke har pålagt værkstederne at deltage i aftalen mv. Autobutler har imidlertid i meget høj grad markedsført aftalen mv. om faste priser over for værkstederne³⁵⁴ og har konkret ledt efter værksteder, der ville deltage i aftalen mv., jf. punkt 115.
613. Styrelsen er også enig med Autobutler i, at værkstederne frit kunne fastsætte priserne på ydelserne *uden for* Autobutlers platform. Værkstederne kunne imidlertid kun byde på de ydelser, der var omfattet af aftalen mv. om faste priser, på Autobutlers platform, hvis værkstedet deltog i aftalen mv. om faste priser.
614. Det er styrelsens vurdering, at Autobutler ikke har dokumenteret, at aftalen mv. var nødvendig for at opnå de anførte gevinster, herunder især at Autobutler ikke har dokumenteret, at de anførte gevinster ikke kunne være opnået ved en mindre konkurrencebegrænsende adfærd såsom eksempelvis maksimalpriser. En aftale om maksimalpriser ville have forhindret værkstederne i at sætte priser over den ellers fastsatte pris, samtidig med at værkstederne ville have haft mulighed for at konkurrere under denne maksimale pris. Styrelsen har ikke undersøgt, om en aftale mv. om maksimalpriser ville indebære en konkurrencebegrænsning, men det er styrelsens vurdering, at den i hvert fald ville være mindre konkurrencebegrænsende end en aftale mv. om faste priser.
615. Det er videre styrelsens forståelse, at den nye version af ”produktpakkerne”, som Autobutler indførte i marts 2022, stiller de samme kvalitets- og indholds krav til ydelserne som ved ydelserne med faste priser, samt at nogle værksteder nu udbyder den nye ”produktpakke” til lavere priser end den tidligere faste pris, jf. Figur 4.3. Styrelsen har ikke undersøgt om denne nye adfærd med produktpakker kan udgøre en overtrædelse af konkurrencereglerne, men det understøtter, at en brug af maksimalpriser vil have ført til, at nogle værksteder rent faktisk ville have prisfastsat under maksimalprisen.

³⁵³Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 8.

³⁵⁴ Se ovenstående afsnit 3.4.3.1.

616. Det er på den baggrund af det ovenstående styrelsens vurdering, at der findes andre mindre konkurrencebegrænsende alternativer til aftalen mv. om faste priser, som ville kunne have medført mindst lige så store gevinster som den påståede gevinst af aftalen mv. om faste priser.
617. Det er sammenfattende styrelsens vurdering, at Autobutler ikke i tilstrækkelig grad har dokumenteret, at der ikke fandtes andre realistiske og realiserbare alternativer til at opnå gevinsterne, som er mindre konkurrencebegrænsende end aftalen mv. om faste priser.
618. Det er således styrelsens vurdering, at den tredje betingelse for fritagelse i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 3, ikke er opfyldt.

4.4.2.4 Ad betingelse 4: Ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser

619. Såfremt Autobutler kunne dokumentere, at aftalen mv. medførte effektivitetsgevinster, skal det ved den fjerde betingelse undersøges, om aftalen mv. gav Autobutler og værkstederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.³⁵⁵
620. Af Kommissionens meddelelse om retningslinjerne for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3, præmis 108, fremgår følgende:

"Den sidste betingelse i artikel 81, stk. 3, kræver en realistisk analyse af de forskellige kilder til konkurrence på markedet, hvilket konkurrencepres de kan lægge på aftaleparterne, og hvilke virkninger aftalen vil få for dette konkurrencepres. Der skal tages hensyn til såvel den faktiske som den potentielle konkurrence."

Autobutlers argumentation

621. Autobutler har anført over for styrelsen, at det afgørende i vurderingen er, om *"aftaledeltagerne efter indgåelsen af aftalen fortsat er udsat for et konkurrencepres, dvs. om der fortsat er aktuelle eller potentielle konkurrenter til aftaledeltagerne"*³⁵⁶.
622. Autobutler har, om muligheden for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende ydelser, anført til styrelsen på et møde, at:

*"de faste priser ikke har udelukket konkurrencen på markedet. Ud af de mere end 6.000 registrerede autoværksteder i Danmark har 100-150 værksteder deltaget i en eller flere fast-pris-produkter. Der er derfor, ifølge AB, tale om et meget begrænset del af det samlede marked for bilreparationer."*³⁵⁷

623. Autobutler har yderligere anført, at:

"Produktpakkerne har på ingen måde udelukket konkurrencen. Tværtimod har produktpakkerne reelt skærpet konkurrencen på markedet for service og reparation af motorkøretøjer, idet produktpakkerne har været den afgørende faktor for et generelt nedadgående prispres. Det afgørende i forhold til kriteriet om udelukkelse af konkurrencen er, om

³⁵⁵ Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3 [nu artikel 101, stk. 3], (2004/C 101/08), punkt 105.

³⁵⁶ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 8.

³⁵⁷ Jf. Bilag 8, *Mødereferat fra MOB-møde den 22. juni 2022*, side 4.

aftaledeltagerne efter indgåelsen af aftalen fortsat er udsat for et konkurrencepres, dvs. om der fortsat er aktuelle eller potentielle konkurrenter til aftaledeltagerne. Som belyst i pkt. 3.3 har deltagelse i produktpakkerne alene været et tilbud til værkstederne, som på intet tidspunkt har været bundet til deltagelse i produktpakkerne, og værkstederne har parallelt med deltagelse i disse kunnet fastsætte individuelle priser på egne produktpakker uden for Autobutler.”³⁵⁸

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering

624. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker, at det fremgår af Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3 (2004/C 101/08), præmis 110, at:

”Ved vurderingen af aftalens virkninger for konkurrencen er det også relevant at se på, hvilken indflydelse den vil få på de forskellige konkurrenceparametre. Den sidste betingelse i artikel 81, stk. 3, er ikke opfyldt, hvis aftalen eliminerer konkurrencen i en af dens vigtigste former. Det er især tilfældet, hvis en aftale eliminerer priskonkurrencen eller konkurrencen på innovation og udvikling af nye produkter.” [Styrelsens understregning]

625. Styrelsen er enig med Autobutler i, at antallet af værksteder på Autobutlers platform er væsentlig mindre end det totale antal aktører på markedet. Det er dog styrelsens vurdering, at Autobutler herudover ikke har forholdt sig til aftalens mv. betydning for konkurrencen på hele markedet.
626. Styrelsen er dog ikke enig med Autobutler i, at det var 100-150 værksteder, som deltog i aftalen mv. Det er derimod styrelsens vurdering, at der igennem hele den undersøgte periode, som minimum har været 861 værksteder som deltog i aftalen mv., hvoraf 737 værksteder gennem den undersøgte periode har anvendt faste priser for hjulskifte, jf. bilag 9.
627. I forhold til udelukkelse af konkurrencen vurderer styrelsen på *den ene side*, at aftalen mv. sandsynligvis har været egnet til at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende ydelser på Autobutlers platform, da ydelserne omfattet af aftalen mv. volumenmæssig. Styrelsen er i den forbindelse ikke enig med Autobutler i, at det faktum, at den samlede horisontale aftale om faste priser alene har været et *tilbud* til værkstederne på platformen, opvejer den samlede horisontale aftales indflydelse.
628. Det er styrelsens vurdering, at det ikke kan udelukkes, at det efter nærmere undersøgelser ville kunne dokumenteres, at aftalen mv. ikke har været egnet til at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende ydelser. Det er dermed styrelsens vurdering, at det ikke kan afvises, at den fjerde betingelse vil kunne være opfyldt.
629. De fire betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1, er dog kumulative, hvorfor aftalen mv. kun fritages, hvis alle fire betingelser er opfyldt. Idet aftalen mv. om faste priser ikke opfylder alle de øvrige betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1, kan aftalen mv. om faste priser ikke fritages.

4.4.2.5 Delkonklusion vedrørende individuel fritagelse for aftalen mv.

630. På baggrund af de oplysninger, som Autobutler har fremlagt, kan aftalen mv. ikke individuelt fritages fra forbuddet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. § 8, stk. 1, idet Autobutler ikke i tilstrækkelig grad har dokumenteret, at den første betingelse er opfyldt; det vil sige, at aftalen mv.

³⁵⁸ Jf. Bilag 5, *Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB*, side 8.

bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling.

631. Styrelsen vurderer desuden, at selvom Autobutler havde dokumenteret, at den første betingelse var opfyldt, så har Autobutler ikke i tilstrækkelig grad dokumenteret, at de øvrige tre betingelser i konkurrencelovens § 8 er opfyldt.

4.4.2.6 Konklusion vedrørende individuel fritagelse

632. Det er samlet set styrelsens vurdering, at aftalen mv. om faste priser ikke kan fritages individuelt fra forbuddet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. § 8, stk. 1, og heller ikke opfylder betingelserne i TEUF artikel 101, stk. 3.

4.5 Begrundelse for påbud

633. Det er styrelsens vurdering, at det er nødvendigt at udstede påbud til Autobutler med henblik på at bringe overtrædelsen til ophør, for så vidt dette ikke allerede er sket, samt for at sikre en effektiv virkning af afgørelsen, herunder at sikre at værkstederne på Autobutlers platform orienteres om afgørelsen.
634. Det er styrelsens vurdering, at påbuddet ikke går videre end, hvad der er nødvendigt henset til overtrædelsens karakter.

4.6 Samlet konklusion

635. På baggrund af ovenstående er det Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at:
- » de relevante markeder umiddelbart kan afgrænses til det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer og det danske marked for onlineformidling af reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer via udbudsportaler. Styrelsen har dog ikke foretaget en endelig afgrænsning af de relevante markeder,
 - » faste priser på udvalgte ydelser kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater mærkbart,
 - » Autobutler ApS og værkstederne på Autobutler ApS' platform opfylder virksomhedsbegrebet,
 - » der foreligger en række bilaterale aftaler indgået separat mellem Autobutler og en række af værkstederne på Autobutlers platform og en samlet aftale eller i hvert fald en samordnet praksis (benævnt "aftale mv.") mellem Autobutler ApS og en række værksteder på Autobutler ApS' platform om at sætte faste priser på udvalgte ydelser,
 - » aftalen mv. om faste priser har til formål at begrænse konkurrencen på det danske marked for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer,
 - » aftalen mv. om faste priser udgør en mærkbar konkurrencebegrænsning i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1, og stk. 3, og TEUF artikel 101, stk. 1, litra a.
 - » aftalen mv. om faste priser er ikke omfattet af gruppefritagelsen for vertikale aftaler mv. og den opfylder ikke betingelserne for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, og
 - » det er nødvendigt at udstede påbud til parterne for at bringe overtrædelsen til ophør, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 4, 1. pkt., jf. § 16, stk. 1, og TEUF artikel 101, stk. 1, jf. § 16, stk. 1, jf. § 24, stk. 1

5. BILAG

Bilag 1: Autobutlers database

Bilag 2: Beskeder fra Autobutlers database

Bilag 3: Materiale fra kontrolundersøgelsen 27. oktober 2021

Bilag 3: Følgebilag til bevis 29

Bilag 4: Meddelelse om Betænkeligheder

Bilag 5: Autobutlers bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens MOB

Bilag 6: Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 25. august 2022

Bilag 6: Følgebilag (1)

Bilag 6: Følgebilag (2)

Bilag 6: Følgebilag (3)

Bilag 7: Autobutlers besvarelse af styrelsens anmodning om oplysninger af 27. september 2022

Bilag 8: Mødereferat fra MOB-møde den 22. juni 2022

Bilag 9: Værksteder som har budt med faste priser på udvalgte ydelser

Bilag 10: Screenshot fra www.autobutler.dk hhv. 8. november 2022 og 22. marts 2023

Bilag 11: Autobutlers vilkår for bilejere, september 2021

Bilag 12: Autobutlers vilkår for værksteder, september 2021

Bilag 13: Autobutlers høringssvar af 9. marts 2023

Bilag 14: Data fra waybackmachine

Bilag 15: Autobutlers supplerende høringssvar af 7. juni 2023
